

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

VALLØ-PERGAMENTER

1356-1713

ET REPERTORIUM

Alle me tiz breff se eller her lafitt helffent jegh lasso melff bunge i boghe eldnelige m gudh
jegh bingor alle me narwarind or komestullind tiz jegh kems nigt paa my moders boegne
lucæ melff gielddi stelligt atz warre aff retz widhellig gielddi besbeden ma p jensf boendge
i saden er lod mte gessie penninghe or geunghe i sielandz som for me modh kems fullelyghe
atz haffue opborntz esten henes noie for hwille penninghe jegh or for me modh kems fullelyghe
sette for me jensf han or hans arffdinghe en halff oræ iordh steld m alle sin tiliggelisse
stod or marke ager or engh watz or thilort entz vndhuitaggh liggend i saden mellom
jens bondis or jens kundsans gerdhe or iorde julle stiftge m swodane wllor tiz for de p
jensf skal beholde for me quantz till sin gaffr vden landgille her esten vden xxx samfelle aar
nly nesth esten komende or sin tiz selft for konglige tdinghe sbo leughe tiz i quantz stondder
st war for me xxx aar oræ frem farnæ or gangne tza haffuar jegh or nyne arffdinghe full
macth i ger atz lise for me quantz for for me sbo penninghe aff for me p jensf eller aff hans arff
dinghe or loynghe dagh atz for morthens dagh Thil haves ydmeræ godh forwarntz her
gher jegh metz yngselaæ nødder for tiz breff m fler danæ metz yngselaæ jegh haffuar kerligge
om beder som oræ matz boss dummest vden boghe anders ois p jensf midne i samstedt or
anders jensf i solua Datu boge Anno Dni mcccc lxxxviii sabbdo an epiphaniæ dñi

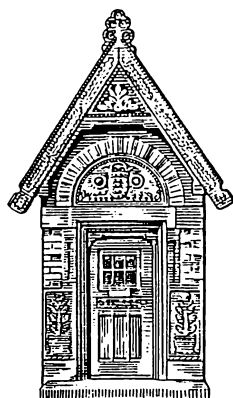
LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND, LOLLAND-FALSTER OG BORNHOLM

KØBENHAVN

1993

VALLØ-PERGAMENTER 1356-1713

ET REPERTORIUM

LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND, LOLLAND-FALSTER OG BORNHOLM

KØBENHAVN

1993

© Landsarkivet for Sjælland m.m., København 1993

Omslag:
Winds Bogtrykkeri ApS, Haderslev

ISBN 87-7472-118-6

Landsarkivets logo på titelbladet er udført efter
tegning af den oprindelige hovedindgang til arkivet.

I N D H O L D

Forord	7
Indledning	9
Kildehenvisninger	11
Kronologisk fordeling	13
Typologisk fordeling	15
Fogeder, skrivere og præster i Vallø-materialet	17
REPERTORIUM	19
Navneregister	159

F O R O R D

Med Repertorium over VALLØ-PERGAMENTER 1356-1713 tilgængeliggor Landsarkivet en af de fornemste pergamentsamlinger fra middelalder og renaissance, i alt 122 pergamenter. Samlingen indgår i Vallø Stifts arkiv, som Landsarkivet har behandlet i sin helhed frem til 1970. Arkivet indtil 1950, bortset fra kortsamlingen, befinder sig i Landsarkivet.

Landsarkivets fotoatelier har foretaget specialoptagelse af pergamenterne.

Repertoriet m.v. er udarbejdet af cand.mag., nu seniorstipendiat JØRGEN MIKKELSEN under hans ansættelse som arkivarvikar 1990/91

Landsarkivet, København i marts 1993

GRETHE ILSØE
landsarkivar

I N D L E D N I N G

Det er langt fra første gang, at Vallø's ældre arkivalier er blevet registreret. Allerede i 1541 blev der lavet en oversigt "paa hwes breffwe, som findes i skabbene paa tornedh". Denne registratur, der indeholder mange, nu forsvundne arkivalier, er trykt i A. Thiset: "Danske adelige brevkister", Kbh. 1897.

I 1790'erne blev der fremstillet en reversal over Vallø stifts arkivs brevskaber til og med 1791 - samtidig med, at der blev påbegyndt en ny reversal for perioden efter 1791. Ved denne lejlighed blev der skrevet titler, årstal og numre bag på de fleste af pergamenterne. Dokumenter, der omhandler den samme gård eller landsby, fik ofte tildelt et fællesnummer. Registreringsarbejdet i 1790'erne er for det meste meget grundigt og pålideligt, men det er ikke helt fejlfrit.

I 1829 blev 1. reversal udsat for en kritisk gennemgang, og det blev noteret, hvilke arkivalier, der var gået tabt i de forgangne 30 - 40 år.

Omkring 1930 foretog Poul Møller på vegne af Arkivkommissionen en registrering af Vallø's totale arkivbestand. Han gav de 122 pergamenter hvert sit nummer, idet han først registrerede dokumenter vedr. hovedgårde, kirker m.v. (hovednr. 1 - 15) og derefter dokumenter vedr. bøndergods (hovednr. 16 og fremefter). De pergamenter, der vedrører samme landsby, har fået hvert sit undernummer - i kronologisk rækkefølge - under samme hovednummer. Således er alle 15 pergamenter vedr. landsbyen Himlingøje forsynet med hovednummer 19.

Poul Møllers nummersystem er fulgt til punkt og prikke i nærværende registratur, selv om der kan rettes visse kritikpunkter mod denne inddeling. Således har han fejldateret enkelte dokumenter. I Møller's registratur optræder - under hovednummer 30 - 10 pergamenter vedr. ejendomme i og ved Køge. Disse dokumenter blev i 1939 skænket som gave til Køge museum, og i 1981 blev de herfra overdraget til Landsarkivet, hvor de nu er indlemmet i Køge rådstues pergamentsamling. De er derfor ikke medtaget her.

Til Vallø godsarkiv hører også en del papirer fra tiden før 1700 (se kildefortegnelsen). I denne registratur er der kun henvisninger til de papirer, der er identisk med eller har nær forbindelse med nogle af pergamenterne. I øvrigt omtales en del af papirerne i Møller's registratur.

Mange af de skøder, der optræder i Vallø's pergamentsamling, er også blevet ført ind i Sjællandsfars landstings skødeprotokoller, og der henvises i så fald dertil. Der er bevaret skødeprotokoller fra landstinget fra og med 1630. Størstedelen af pergamentsamlingen består imidlertid af dokumenter, der er blevet tinglyst ved et herredsting. Her er der ikke muligheder for henvisninger, for ingen af de relevante tingbøger er bevaret.

I forbindelse med udarbejdelse af registraturen er der foretaget en gennemgang af en række trykte kildeudgaver og af en del sekundærlitteratur om godshistorie i almindelighed og om Vallø i særdeleshed. Litteraturudvalget kunne uden tvivl udvides betragteligt, men forhåbentlig er al den vigtigste litteratur medtaget.

I resuméerne af de enkelte dokumenter er alle brevudstedere nævnt ved navn, titel og bopæl. Med ganske få undtagelser er alle købere og sælgere også blevet nævnt; undtagelserne fremgår af de pågældende registerblade. Derimod er storkemændenes navne udeladt, men det er altid noteret, når der er optaget et tingsvidne.

Der er foretaget en vis standardisering af stavemåder for personnavne, idet der bl.a. er taget hensyn til, hvilke stavemåder, der anvendes i Dansk biografisk leksikon og Danmarks adels aarbog. I nogle tilfælde er den staveform, der anvendes i dokumentet, angivet i parentes. Ved citater er den datidige stavemåde blevet beholdt, men med moderne brug af store og små bogstaver.

Til slut vil jeg takke redaktør Herluf Nielsen fra Det danske sprog- og litteraturselskab for venlig bistand ved udarbejdelsen af registerblade for de ældste af pergamenterne.

Landsarkivet, København i maj 1992

JØRGEN MIKKELSEN

KILDEHENVISNINGER

Alle forkortelser er i parentes.

Trykte kildeudgaver:

- Danske adelige brevkister. Ved A. Thiset. Kbh. 1897.
Danske domme, bd. I - VIII. Ved Erik Reitzel - Nielsen. Kbh. 1978 - 1987.
Det kgl. rettertings domme og rigens forfølgninger fra Christian III's tid, bd. I - II. Ved Troels Dahlerup. Kbh. 1959 - 69.
Diplomatarium danicum (Dipl. dan.) & Danmarks riges breve. Udg. af Det danske sprog- og litteraturselskab, Kbh. 1938ff.
Kronens skøder, bd. I - V. Ved L. Laursen m.fl. Kbh. 1892ff.
Regesta diplomatica historiæ danicæ (Reg.), Kbh. 1847 - 1907.
Repertorium diplomaticum regni danici mediævalis (Rep.), 1. rk. ved Kr. Erslev og William Christensen, 2. rk. ved William Christensen, Kbh. 1894 - 1939.
Udvalg af gamle danske domme..., bd. I - IV, udg. af J. L. A. Kolderup - Rosenvinge, Kbh. 1842 - 48.

Hertil kommer:

- Henry Petersen: Danske adelige sigiller fra XIII og XIV aarhundrede, Kbh. 1897.
A. Thiset: Danske adelige sigiller fra det XV, XVI og XVII aarhundrede, Kbh. 1905.

Anden litteratur:

- Marianne Antoniewitz: Vallø gods og dets ejere indtil 1461, Kbh. 1976.
C. H. Brasch: Vemmetoftes historie, bd. I, 1859.
Danske slotte og herregårde, bd. IV, Kbh. 1964. Red. af Aage Roussell.
Victor Hermansen & Povl Engelstoft: Køge bys historie, Kbh. 1932.
Køge bys historie 1288 - 1988, bd. I, Køge 1985.
Anders Petersen: Kjøge byes historie, Køge 1888.
Anders Petersen: Vallø og omegn, Kbh. 1877.
Erik Ulsig: Danske adelsgodser i middelalderen, Kbh. 1968.
Vallø. Historien om et slot og dets ejere, dets skæbne og funktion fra middelalder til nutid og fremtid. Et kvindehus gennem 250 år. (Vallø... 250 år). red. af Sys Hartmann, 1988.

Utrykt kildemateriale:

Landsarkivet i København:

Vallø gods og stifts arkiv:

- Akter i sagen: Caspar Schøller ctr. Bendix Messe om bøndergods i Lidemark og Gummerød 1661, 1662, 1679, 1681, 1685 - 86. (1 pk) (Akter i sagen ... 1661 ... 1686)

Dokumenter vedr. ejendomssager 1477 - 1817 (div. år). (1 pk)
(Dokumenter ... 1477 - 1817)
Ejendomsdokumenter vedr. bøndergods 1475 - 1902 (div. år) (1 pk)
(Ejendomsdokumenter ... 1475 - 1902)
Ejendomsdokumenter vedr. hovedgaarde, kirker og tiender m.m.
1546 - 1796 (div. år) (1 pk)
(Ejendomsdokumenter ... 1546 - 1796)
Ejendomsdokumenter vedr. jord i og ved Køge 1461 - 1671 (div. år)
(1 pk) (Ejendomsdokumenter ... 1461 - 1671)
Reversal A, 1356 - 1791.

Sjællandsfars landsting:

Skødeprotokoller 1630ff.

Rigsarkivet:

Kongens retterting:

Herredagsdombog 1549 - 57.

Danske kancelli:

Sjællandske registre, div. år
Skiøder og mageskifters expeditioner udi Sædlands provintz.

KRONOLOGISK FORDELING

1356: 19 - 1
1376: 1
1389: 25 - 1
1396: 25 - 2
1397: 25 - 3
1425: 25 - 4
1442: 22 - 1
1461: 2 - 1, 2 - 2, 2 - 3, 2 - 4, 2 - 5, 28 - 1, 28 - 2, 28 - 3,
28 - 4, 28 - 5
1463: 28 - 6
1466: 28 - 7
1472: 22 - 2, 25 - 5
1474: 21 - 1
1477: 25 - 6, 25 - 7, 25 - 8
1480: 20
1482: 22 - 3
1483: 22 - 4, 22 - 5
1484: 22 - 6
1485: 22 - 7, 22 - 8, 25 - 9
1494: 21 - 2
1499: 22 - 9, 22 - 10
1501: 17 - 1, 22 - 11, 25 - 10, 25 - 11
1505: 28 - 8
1512: 29
1528: 25 - 12, 25 - 13, 25 - 14
1530: 26
1535: 19 - 2 (?)
1539: 22 - 13
1549: 22 - 14
1551: 22 - 17
1554: 17 - 2, 22 - 12
1555: 17 - 3, 22 - 15
1556: 25 - 15
1557: 27 - 1
1559: 19 - 3, 22 - 16
1562: 19 - 4, 19 - 5
1563: 22 - 18
1566: 19 - 6
1568: 3 - 1, 17 - 4, 21 - 3
1570: 17 - 5, 21 - 4
1572: 19 - 7
1573: 16 - 1, 16 - 2, 19 - 8, 21 - 5, 22 - 19, 22 - 20
1574: 17 - 6, 31
1576: 23 - 1
1578: 22 - 21
1580: 19 - 9
1583: 22 - 22
1584: 17 - 7
1585: 17 - 8
1587: 17 - 9, 17 - 10
1588: 3 - 2
1589: 27 - 2
1597: 17 - 11, 17 - 12
1599: 32
1600: 3 - 3, 19 - 10
1602: 16 - 3

1605: 4 - 1, 19 - 11
1607: 19 - 12
1609: 19 - 13
1610: 4 - 2, 19 - 14, 23 - 2, 24,
1611: 18 - 1, 33
1616: 18 - 2, 18 - 3, 23 - 3
1617: 5
1619: 19 - 15
1623: 6
1651: 7
1663: 8, 16 - 4
1679: 10 - 1
1680: 9, 10 - 2
1681: 10 - 3, 11 - 1, 16 - 5
1684: 11 - 2
1687: 12
1707: 13
1708: 14
1713: 15

TYOLOGISK FORDELING

Almindelige skøder (76 stk):

1	2 - 1	5	6
7	8	9	10 - 3
12	13	14	16 - 4
16 - 5	17 - 1	17 - 2	17 - 3
17 - 5	17 - 6	17 - 7	17 - 8
17 - 9	17 - 10	17 - 11	17 - 12
18 - 1	18 - 3	19 - 1	19 - 2
19 - 3	19 - 4	19 - 5	19 - 6
19 - 7	19 - 8	19 - 9	19 - 10
19 - 11	19 - 12	19 - 13	19 - 14
20	21 - 1	21 - 2	21 - 4
21 - 5	22 - 3	22 - 4	22 - 6
22 - 7	22 - 8	22 - 9	22 - 10
22 - 11	22 - 12	22 - 13	22 - 14
22 - 15	22 - 16	22 - 17	22 - 18
22 - 19	22 - 20	22 - 21	22 - 22
23 - 1	23 - 2	23 - 3	24
25 - 4	25 - 6	25 - 10	25 - 11
25 - 12	25 - 13	27 - 1	33

Tingsvidner (15 stk):

2 - 3	2 - 4	2 - 5	22 - 2
25 - 5	25 - 8	25 - 14	28 - 1
28 - 2	28 - 3	28 - 5	28 - 7
28 - 8	29	32	

Mageskifteskøder og -erklæringer (9 stk):

16 - 1	16 - 2	16 - 3	17 - 4
18 - 2	19 - 15	21 - 3	26
27 - 2			

Gavebreve (4 stk):

11 - 1	11 - 2	15	31
--------	--------	----	----

Pantebreve (4 stk):

22 - 1	22 - 5	25 - 1	25 - 2
--------	--------	--------	--------

Rettertingsdomme (4 stk):

25 - 3	25 - 9	25 - 15	28 - 4
--------	--------	---------	--------

Forleningsbreve (2 stk):

4 - 1	4 - 2		
-------	-------	--	--

"Private" domme (2 stk):

3 - 2

3 - 3

Fuldmagt (1 stk):

25 - 7

Indførselsbrev (1 stk):

2 - 2

Kgl. bevilling (1 stk):

10 - 2

Kgl. befaling (1 stk):

28 - 6

Købekontrakt (1 stk):

10 - 1

Overenskomst (1 stk):

3 - 1

FOGEDER, SKRIVERE OG PRÆSTER I VALLØ-MATERIALET

Nedenfor ses en oversigt over alle de herredsfogeder og -skrivere, præster samt fogeder på Vallø og andre godser, der optræder i de 122 Vallø-pergamenter. Dokumenterne nævner også en række borgmestre, byfogeder, rådmænd og præster i Køge, men de er udeladt her, fordi der er meget fyldige oversigter over magistratsmedlemmer og byfogeder i Petersens og Hermansen & Engelstofts værker om Køge bys historie.

Bjæverskov herred, herredsfogeder (herunder midlertidige fogeder):

1425: Mads Ingvarsen
1461: 5. marts: Peder Hvid (28 - 1) og Offe Grib (28 - 2)
12. marts: Peder Hvid (2 - 2, 28 - 3)
19. marts: Peder Neb (28 - 5)
1466: Hans Hare, Herfølge
1472, 1474, 1482 og 1484: Anders Pedersen, Åshøje/Herfølge
1485 11. august: Oluf Clausen
17. november: Jens Jepsen
1494: Offe Hansen, Herfølge
1499, 1501 og 1505: Jep Skov
1535(?) og 1539: Hans Spurre, Herfølge
1549, 1554, 1555, 1559, 1562 og 1563: Mogens Olsen, Gummerød
1566, 1570 og 1572: Peder Bund, Svansbjerg
1573 11. juni og 16. juli: Oluf Pedersen, Himlingøje
1573 (12. december), 1574, 1576, 1578 og 1580: Oluf Andersen, Gørslev
1583, 1584, 1585 og 1587: Thyge Mortensen
1597, 1600, 1605, 1607, 1609, 1610 og 1616: Mikkel Hammer, Salby

Bjæverskov herred, skrivere:

1554 og 1555: Oluf Andersen, Herfølge
1562 og 1578: Laurids Christensen, Herfølge
1584 og 1585: Hans Galskjøt, Endeslev
1587, 1597, 1600, 1605, 1607, 1609, 1610 og 1616: Niels Ipsen, Køge

Stevns herred:

1611 og 1616: Mads Andersen, Skørpinge (herredsfoged) og Peder Hansen, Store Heddinge (skriver)

Fakse herred:

1599: Jens Olsen, Skørpinge (herredsfoged) og Jørgen Olsen (Elmue (skriver)

Tune herred, herredsfogeder:

1461: Jep Hemmingsen

1512: Oluf Hemmingsen

Ramsø herred, herredsfogeder:

1461: Ingver Poulsen
1681: Niels Lauridsen

Flakkebjerg herred, herredsfogeder:

1477: Hemming Clemmensen, Fuglebjerg

*

Herfølge, præster:

1425: Henrik Løve
1449: Bent Pedersen
1461 og 1472: Mads Vat
1466: Peder Poulsen
1505: Jep Mose

Gimlinge, præster:

1477: Tyrie Jensen

Hellested, præster:

1557: Jørgen

*

Vallø, fogeder:

1461: Mads Mortensen
1499: Peder Jensen
1505: Thomas Bertelsen
1512: Jens Skriver
1528: Erik Skriver
1539: Bent Pedersen
1556, 1557, 1559 og 1573: Hans Vithenberg
1585: Rasmus Pedersen
1587: (Jørgen Skriver af Gisselfeld)
1597, 1599 og 1605: Niels Boesen
1607, 1609 og 1610: Søren Nielsen
1610: Søren Knudsen
1616: Jacob Jochimsen

Tryggevalde, fogeder:

1461: Jens Jepsen
1600: Jørgen Hansen

SPECIALREGISTRATUR

NUMMER: 1

TITEL: Skøde fra Peder Pedersen Grubbe til Eskil Bosen Falk på Grubberholm samt jord i Himlingøje og Store Tårnby.

DATERING: 22. maj 1376.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 25,3 X 14,3. Plica 2,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1: Perg.rem. 2 - 3: Seglsnit. 4: Jens Troelsens segl (diam. 2,5 cm) i perg.rem. Skjoldmærket ses tydeligt, men in-skriptionen er fragmentarisk bevaret.

RESUME AF INDHOLD: Ridderen Peder Pedersen Grubbe sælger alt sit gods til Eskil Bosen Falk. Han har arvet det efter faderen Peder Grubbe af Orebjerg. Det drejer sig om Grubberholm samt 9 øre skyldjord i Himlingøje og 3 øre jord i Store Tårnby. Himlingeøje-godset består af 3 landbostavne, hvoraf Morten og Poul bor på de to, og den tredje ligger øde. Ejendommen i Store Tårnby beboes af Bo Fedel.

Ud over Peder Pedersen Grubbe har flg. besejlet dokumentet: Peder Jensen Grubbe af Skullerup (Skuldarp) og Niels Clementsen (Nicholaus Clæmytson), der er riddere, og Jens Troelsen (Iohannis Thrugilli), der er landsdommer (justiciarius) i Sjælland.

Anm.: Teksten er på latin.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med 2 titler, hvoraf den ældste er fra omkring 1500. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 1d. Desuden ses 3 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Dipl. dan. & Danmarks riges breve, 4. rk., bd. 1, nr. 48. Et udtog findes i Rep., 1. rk., nr. 3098. Tilsyneladende bliver det også nævnt i Danske adelige brevkister, s. 132. Jens Troelsens segl ses i Danske adelige sigiller som nr. 749.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Antoniewitz: "Vallø gods og dets ejere indtil 1461", s. 77 samt Ulsig: "Danske adelsgodser i middelalderen", s. 128 og 205.

NUMMER: 2 - 1

TITEL: Skøde fra Erengisle Nielsen og Birgitte Olufsdatter til Oluf Axelsen på Vallø hovedgård med tilligende.

DATERING: 11. marts 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 26,7 X 14,0-14,5. Plica 1,5.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 4 samt 7: Perg.remme. Nr. 1 og 7 er skåret ud af allerede beskrevet pergament. 5 - 6 og 8 - 12: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Anders Jensen, der er landsdommer i Sjælland, ridderne David Hak af Tureby, Torben Jepsen af Stigs Bjergby, Erik Ågesen af Stegehus og Jep Jensen af Sandby, væbnerne Lydeke Grib af Rislev, Offe Grib og Jep Laly (Lale?) af Aas samt Bo Jensen af Gerdrup, Hemming Laurensen af Fjenneslev og Niels Pedersen og Mogens (Mawes) Dywer, der er borgere i Ringsted, kundgør, at der St. Gregorii pape aften (dvs. 11. marts) 1461 er sket flg. på Sjællandsfars landsting:

Ridder Erengisle (Eryngysel) Nielsen og hans hustru Birgitte (Beryttæ), der er datter af ridder Oluf Axelsen, tilskødede sidstnævnte Vallø med alt tilligende "hwar the helst liggæ i Da(n)m(ar)ck".
De to parter lod hinanden kvitte for yderligere tiltale for gæld og krav, som har været imellem dem til denne dag.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel samt en titel, der antagelig er fra sidste halvdel af 1500-tallet og en titel fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 3. Desuden ses 3 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk, nr. 1282. Se også Danske adelige brevkister, s. 128.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: I Antoniewitz: "Vallø gods og dets ejere indtil 1461" er der s. 59 - 72, specielt s. 62 - 68, en grundig redegørelse for baggrunden for dokumenterne fra 2 - 1 til 2 - 5.
Se også: "Vallø ... 250 år", s. 17ff.

NUMMER: 2 - 2

TITEL: Indførselsbrev for Oluf Axelsen på Vallø hovedgård med tilligende.

DATERING: 12. marts 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 26,5 X 7,6-7,8. Plica 2,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret og den står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 2 og 4: Perg.remme. 3 og 5: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Peder Hvid, ridderne Torben Jepsen af Holmen og Erik Ågesen af Stege samt væbnerne Offe Grib og Lydeke Grib af Risleve kundgør, at der St. Gregorii dag (dvs. 12. marts) 1461 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Vi "indførde" ridder Oluf Axelsen "indh i Valløffwe howet gardh ok setthæ han(ne)m paa gelbenk ok antwordedæ han(ne)m nøglæ loss ok gardh m(et) Valløffwe by ok m(et) alle the and(re) gotz som th(e)re tilligend(es) ær i Danmark i hwor the heltz ligge efft(her) thii som vy wor lowlighæ tiilltagnæ ok tiillkraffdæ paa Siælensfad(er)s landstingh..."

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel, der antagelig er fra 1500-tallet, og en titel fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 6. nr. 4. Desuden ses 5 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Udtog af dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 1283 og Reg., 2. rk, bd. 1, nr. * 6269. Det omtales også i Danske adelige brevkister, s. 127.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 2 - 1. Se også Petersen: "Vallø og omegn", s. 32 og Brasch: "Vemmetoftes historie", bd. I, s. 23.

NUMMER: 2 - 3

TITEL: Tingsvidne om, hvorvidt Tridie mølledam hører under Vallø.

DATERING: 22. januar 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 27,2 X 8,3. Plica 1,5.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret og den står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 3 seglsnit. Der har været flere.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Ingver Poulsen, Peder Krafse i Assendrup, Oluf Nielsen i Ladager, Mikkil Bosen i Kløvested, Niels Clausen i Ølby, Mads Bager i Lille Skensved og Asser Andersen i Ølselille kundgør, at der torsdag før St. Pauli conversio dag (dvs. 22. januar) 1461 skete flg. på Ramsø herredsting:

På vegne af Oluf Axelsen mødte Peder Hvid for at spørge, om Tridie mølledam og damsbånd tilhørte Vallø. Der blev udmeldt 12 dannemænd, som bevidnede, at mølledam og damsbånd "wor ræth oldeleffwæ tiill Walløffwe".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en tilsyneladende samtidig titel og en titel, der antagelig er fra omkring 1600. Sidstnævnte lyder sådan: "Breff paa Dridie møllen paa hedenn". Der er også en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 5a samt 3 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 1258.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Dokumentet er omtalt i Antoniewicz: "Vallø gods og dets ejere indtil 1461, s. 69 og 81.

NUMMER: 2 - 4

TITEL: Tingsvidne om, hvorvidt Tridie mølledam hører under Vallø.

DATERING: 22. januar 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 30,8 X 11,5-11,8. Plica 2,9-3,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 6: Perg.remme. 7: Jep Pedersens segl (diam. 3 cm) i perg.rem. Seglet er beskadiget, men bomærke og inskription står tydeligt.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jep Hemmingsen, Bo Jensen, der er borgmester i Roskilde, Hemming Stolæ af Ølseagle, Anders Væver, der er borger i Roskilde, Je(n)s Madsen, der er borger i Køge, Morten i Torslunde og Jep Pedersen i Karlslunde kundgør, at der torsdag før St. Pauli conversio dag (dvs. 22. januar) 1461 skete flg. på Tune herredsting:

På vegne af. ridder Oluf Axelsen mødte Mads Mortensen, der er foged på Vallø, for at spørge, om Valløs ejendomsret til Tridie mølledam og damsband har været bestridt. Der blev udmeldt 12 dannemænd, som bevidnede, at mølledam og damsband "wor ræth oldeleffwæ tiill Walløffwe".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en tilsyneladende samtidig titel og en kort titel, der formentlig er fra 1700-tallet. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 5b. Desuden optræder et enkelt nummer.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 1259.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 2 - 3.

NUMMER: 2 - 5

TITEL: Tingsvidne om, hvorvidt Tridie mølledam hører under Vallø.

DATERING: 11. februar 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 24,3-25 X 17,2-17,3. Plica 2,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1: Anders Jensens segl (diam. 2,5 cm) i perg.rem. Seglet er fragmentarisk bevaret og inskriptionen ret utydelig. 2 samt 4 - 7: Perg.remme (heraf er 4 - 7 skåret ud af et allerede beskrevet pergament). 3: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Anders Jensen, der er landsdommer i Sjælland, ridderne Torben Bille af Søholm og Verner Parsberg, Henrik Meinstrup, Oluf Pedersen af Svenstrup og Lydeke Grib af Rislev, der er væbnere, samt Mogens (Mawes) Dywer, der er borger i Ringsted, kundgør, at der onsdag før flæskesøndag (dvs. 11. februar) 1461 er sket flg. på Sjællandsfars landsting:

Ridder Oluf Axelsen af Vallø spurgte, om Valløs ejendomsret til Tridie mølledam og damsband havde været bestridt på landstinget. Hr. Oluf ønskede et tingsvidne om spørgsmålet.

De 12 udtagne mænd erklærede, at mølledam og damsband "woræ aldry illeth ellr kerth po for..de tingh i nog(en) manss mynæ".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en tilsyneladende samtidig titel, en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 5c og et enkelt nummer.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEJUGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 1263.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 2 - 3.

NUMMER: 3 - 1

TITEL: Overenskomst mellem Peder Oxe og Peder Bille vedr. delingen af Vallø.

DATERING: Vallø 9. februar 1568.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 44,8-45,1 X 25-25,6. Plica 3,7-4,1.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte bogstaver er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 2 perg.rømme.

RESUMÉ AF INDHOLD: I dette åbne brev erklærer Peder Oxe til Gisselfeld og Peder Bille til Svanholm, at de - på deres hustruers vegne - er blevet enige om flg. bestemmelser vedr. delingen af Vallø med tilhørende herlighed:

* Hvis "nogen aff wore thienere oc befallings mendt" forulemper "then andens thienner" eller gør indgreb i den andens herlighed (det være sig ager, eng, skovhugst, tjørnehugst, jagt, fiskeri, fægang m.m.), så skal "wii selffuer wtj egen personn " være forpligtet til at "høre sagen wtj rette" og bag- efter straks eksekvere straffen.

* "Wii oc wore thienner" har pligt til at hugge gærdsel - hver på sin fang - til de gærder, som "findes os emellom". Gærderne skal holdes ved magt for at undgå skade på ager og eng.

* Begge ejere skal have fri adgang til broen "faar aar oc dag". Den, som Vedskølle-lodden tilfalder, får således mulighed for at bringe tømmer ind på sin del af gården.

* Der skal bygges et grundmuret "skellerom" henover gårdspladsen "oc indt wtj husene". Det skal bygges "paa beggis wor be- kostningh, epther thet er os baade till gaffn oc gode".

* Vallø-lodden "er beyre bøgdt endt Wiskølle lodt". Derfor skal den, som Vallø-lodden tilfalder, give den anden 200 enkeltdaler til at bygge bro og "forbedre sin anpart mett".

* Dersom Vallø under krig skulle blive besat af fjender, har de to ejere pligt til at yde lige meget af fødevarer ("fetallj"), krudt m.m. Ligeledes må ingen af dem huse nogle af hinandens "offuenbarligh fiender eller wuenner".

* Inden år og dag skal alt godset deles mellem de to. Hver af dem skal tage en vidisse på fællesgodset, "oc hoffwit breffuen beseglis og leggis wtj beggis wor foruaringh".

* De to "kirche thienner" Hans Smed og Morten Frandsen i Himlingøje, som giver hold og herlighed til Vallø, skal følge med Vedskølle-lodden.

BAGSIDETEKST: Der er 2 titler fra slutningen af 1500-tallet eller 1600-tallet, en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 20 samt 4 numre.

REFERENCER TIL LITTERATUR: I "Vallø ... 250 år" giver Marianne Johansen (s. 25ff) en generel beskrivelse af udviklingen på Vallø i 1500-tallet, og Sys Hartmann (s. 108ff) redegør for byggeriet af en spærremur henover gårdspladsen. Aftalen mellem Oxe og Bille er affotograferet s. 111. Dokumentet omtales også i Petersen: "Vallø og omegn", s. 9 og "Danske slotte og herregårde", bd. 4, s. 303 m.m.

NUMMER: 3 - 2

TITEL: Dom i en sag mellem Birgitte Rosenkrantz og Oluf Rosensparre om et tårn på Vallø m.m.

DATERING: Vallø 22. august 1588.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 56,3-56,6 X 69,2-71,5. Plica 6,2-6,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 10 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Peder Munch til Estvadgård, Jørgen Rosenkrantz til Rosenholm, Hak Ulfstand til Hækkeberga, Arild Huitfeldt til Oddersbjerg, Oluf Daae til Ravnstrup og Erik Lange til Engelsholm har d. 22. august 1588 været forsamlet på Vallø for at afgøre en trætte mellem Birgitte Rosenkrantz (repræsenteret af hendes søn Oluf Bille til Svanholm) og Oluf Rosensparre.

Der er 5 stridsmaal:

* Birgitte Rosenkrantz hævder, at det tårn, som Mette Rosenkrantz har ladet bygge på Vallø, hindrer hendes egen skorsten i at trække. Fru Birgitte er derfor blevet fordrevet fra sit bedste kammer p.g.a. røg. Hun frygter også, at det påbegyndte galleri med vindeltrappe vil kunne genere skorstenen. Ligeledes beklager Birgitte sig over, at mantelmuren er blevet højere, end Peder Bille og Peder Oxe indgik aftale om i 1568 (se 3 - 1). Og siden byggeriet af vindeltrappen er gået i gang, er der - iflg. Birgitte - opstået revner i muren i hendes eget hus. Hertil svarer Oluf Rosensparre, at "ingen maa forbiudis att bygge paa sin eg(e)n grundt och egendom, saa høygt som hand will och kandt lade bekoste".

Afgørelse: Birgitte Rosenkrantz aflægger ed på, at hun ikke mere vil beklage sig over tårnet. Til gengæld erklærer Oluf Rosensparre med ed, at dersom fru Birgitte vil føre et muranker gennem hans mur for at forbedre sin skorsten, så skal det være hende tilladt under forudsætning af, at det ikke skamferer hans egen mur og gavl.

Tillige lover han, at galleriet ikke vil blive forhøjet ud over de nødvendige sten til afslutning. Han vil også bekoste de skader, som måtte være sket på Birgittes mur. Og han lover, at den påbegyndte vindeltrappe ikke vil blive bygget så højt, at den kan skade skorstenens træk i Birgittes hus.

* Birgitte Rosenkrantz klager over en ny mølle, der er opført på en grund imellem Gunderup mark og Vedskølle mark. Den skader hendes fæstebønder, som på forskellige tidspunkter udsættes for

vandmangel og oversvømmelser. Hun har også følt sig tvunget til at flytte en af sine egne møller "siigh icke thill ringe bekost- ingh".

Oluf Rosensparre siger hertil, at møllen er opført på hans mors grund, og at den blev bygget, fordi der ved delingen af godset ikke tilfaldt hende nogen vandmølle nær Vallø.

Afgørelse: Oluf Rosensparre lover at ville afbryde møllen til næste forår.

* Fru Birgitte er vred over, at Mette Rosenkrantz har ladet grave en grøft mellem Gunderup mark og Herfølge mark.

Afgørelse: Oluf Rosensparre lover at fjerne grøften "paa attschillige steder", så der igen kan blive fælles fædrift for Gunderup, Vedskølle og Herfølge.

* Fru Birgitte beklager sig ligeledes over, at Peder Oxe har ladet indhegne en grund mellem Vallø kohave og Grubberholm, som tidligere var fælles græsgangsområde for Valløby, Tårnby og andre omliggende byer. Herved har 36 fæstere i Valløby og Tårnby mistet deres adgang til græsgang. Birgitte kræver indhegningen fjernet, da der endnu ikke er 20 vintres hævd på det. Oluf Rosensparre bemærker til dette, at indhegningen er sket kort tid efter godsdelingen, hvor hans mor kom i besiddelse af den såkaldte Vedskølle-lod. Hvis Peder Bille havde haft indvendinger mod indhegningen, havde han sikkert givet lyd fra sig.

Afgørelse: Birgitte Rosenkrantz aflægger ed på, at hverken hun eller hendes arvinger nogensinde mere vil klage over indhegningen.

* Endelig klager fru Birgitte over en ålekiste, som for kort tid siden er anbragt "paa hindis grundt for Nyesløe".

Afgørelse: Birgitte lover, at hun ikke mere vil gøre indvendinger mod ålekisten.

Dokumentet er besejlet af Birgitte Rosenkrantz, Oluf Rosensparre, de 6 dommere samt kansleren Niels Kaas til Tårupgård og Mogens Thye til Bremersvold.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel og en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 39. Desuden optræder 4 - 5 numre.

REFERENCER TIL LITTERATUR: I "Vallø ... 250 år" redegør Sys Hartmann (s. 129ff) for dokumentets baggrund, indhold og konsekvenser f.s.v. angår byggeriet på Vallø. Se i øvrigt under 3 - 1.

NUMMER: 3 - 3

TITEL: Dom i en sag mellem Oluf Rosensparre og Oluf Bille om fiskeri m.v. på Vallø.

DATERING: Vallø 22. juli 1600.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 48,5-51,2 X 54,2. Plica 1,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 7 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Arild Huitfeldt til Oddersbjerg, der er rigens kansler, Axel Brahe til Elvedgård, Niels Gyldenstjerne til Lystrup (afløser for Eske Brock), Claus Podebusk til Krapperup, Steen Bille til Billesholm og Eske Bille til Vallen kundgør, at de efter kgl. befaling var forsamlet på Vallø d. 22. juli 1600 for at afgøre et stridsmål mellem Oluf Rosensparre til Skarhult og Oluf Bille til Vallø. Det drejer sig bl.a. om flg. spørgsmål:

* I Nysø, også kaldet Skovdammen, der ligger i Kohaven, har Rosensparre ladet opsætte nogle fiskeredskaber, som Bille har fjernet igen og erstattet med sine egne. Bille har gjort dette ud fra den betragtning, at han har udsat fisk i søen og derfor mener at have eneret på fiskeri.

Afgørelse: I sin tid blev søen delt mellem Peder Oxe og Peder Bille, og der blev sat pæle i søbunden for at markere grænsen mellem de to. Rosensparre har derfor ret til fremdeles at fiske inden for den del af søen, der hører ham til.

* Bille ønskede en afklaring på, hvor vornedsønnen Hans Ibsen i Vedskølle er født. Som begrundelse anførte Bille, at Ibsen ikke findes navngivet i "Rosensparres lodder".

Hertil blev der svaret, at de navne, der findes i oversigten over lodder, er nedskrevet efter gamle jordebøger, og at der derfor optræder mange personer, som forlangst var døde på affattelsestidspunktet.

Da aftalen om deling af Vallø fastslår, at "huad wornede, som ere fødte paa Walløegoedtz, som boemend ere, schulle bliffue hoes denn loed de tillfallen er...", blev en række mænd fra Vedskølle og Herfølge spurgt om, hvor Ibsen var født. De svarede alle, at han havde boet i Vedskølle mellem 30 og 36 år. Det blev derfor bestemt, at Ibsen skal tilhøre Vedskølle lod.

* Bille beklagede sig over, at Rosensparre havde ladet udskille et lille stykke af Nyhave og omgivet det med gårde.

Afgørelse: Rosensparre har ret til at gøre dette, eftersom Nyhave tilhører ham.

* Rosensparre besvarede sig over, at kvæg fra Vallø og Store

Tårnby er blevet drevet ind på Vedskølle lod, så han bliver nødt til at opsætte et hegn. Bille skulle også have sendt mere kvæg på græs i Kohaven, end aftalen tillader (30 stk.). Hertil svarede Bille, at da han blev Abrahamstrup kvit, havde han ikke andre steder at anbringe sit fæ. Rosensparre bemærkede, at han undertiden havde set hopper, får og andet "queeg" derinde.

Afgørelse: Maximumsgrænsen på 30 dyr skal overholdes, medmindre andet aftales.

* Rosensparre foreviste nogle agerveje, som Bille har anlagt i Hestehaven ved Gl. Køge. Bille forsvarede sig med, at de ligger på hans enemærke, og at han på tinge har aflyst de veje, som bønderne selv har anlagt i området.

Afgørelse: Den gamle adelvej, der går uden om Hestehaven, bør blive ved magt, hvorimod de nye agerveje skal nedlægges.

* Bille og Rosensparre var uenige om hvem af dem, der skulle have afgrøden af dam og damsbond i Nysø.

Afgørelse: Eftersom dam og damsbond tilhører Rosensparre "effther deris loders liudelse", må afgrøden også tilfalde ham.

* Bille klagede over en grøft, som Rosensparre for to år siden har ladet kaste mellem Vedskølle mark og Egøje mark. Området har tidligere ligget i fællig.

Hertil bemærkede Rosensparre, at Bille andetsteds har tilskiftet sig ejendom og ikke villet ligge i fællig. Rosensparre mener derfor at have samme rettighed.

Afgørelse: Grøften får lov til at bestå - bl.a. fordi grøften er gjort efter en oldingegang, dengang Peder Oxe og Peder Bille delte Vallø mellem sig.

* Rosensparre ville have andel i fiskeriet i Strøby å - på vegne af hans bønder i Store Tårnby.

Afgørelse: Da lodden tilhører Bille, har han også eneret på fiskeriet. Hvis det imidlertid er sådan, at Rosensparre siden aftalen i 1568 har tilskiftet sig nogle fæstere, der har "paaløb paa Aaen", så har de ret til fiskeri "epth(er) recessens liudelse". "Dog maa ... Oluff Bille icke ofuersette Aaen vider end till Midtstrømmen".

* Endelig nævnte Rosensparre, at Vallø kirke er hans sognekirke, men han og hans hustru har ikke noget særligt stolestade i kirken. Han kunne derimod oplyse, at Bille har beslaglagt stolen bag kirkedøren til sig selv og 3 stolestader på rad til sine folk. Ligeledes er 4 stolestader kommet i fruens og hendes pigers besiddelse.

Dokumentet slutter således: "Kommer dem vider klam(m)er emellom, da schall de selffue først indbyrdes venligen d(enn)om samthalle..."

Dokumentet må være beseglet af de 6 dommere og af Oluf Rosensparre. Sidstnævnte har skrevet under.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel, en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 44 samt 6 numre.

NUMMER: 4 - 1

TITEL: Forleningsbrev fra Oluf Rosensparre til hans hustru Elisabeth Gyldenstjerne på Vallø hovedgård og gods som enkesæde.

DATERING: Mariager kloster 29. december 1605.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 44,9 X 28,7-28,9. Plica 4,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 4 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: I dette åbne brev nævner Oluf Rosensparre til Skarhult, der er befalingsmand på Mariager kloster, hvilke ejendomme, der skal tilfalde hans hustru, Elisabeth Gyldenstjerne, hvis han skulle dø før hende.

Det drejer sig om Vallø hovedgård med alt tilligende, herunder ladegården Gunderup. I det hele taget vedrører det "... alt miit Jordegodtz, som ieg i alld Siellandt haffuer i huor det i forbemelthe landt liger..." Desuden skal hustruen have jus patronatus til Herfølge kirke.

Elisabeth Gyldenstjerne skal have fri dispositionsret over disse ejendomme på livstid. Dog forpligtes hun til at sørge for, at bygningerne bliver holdt ved magt og, at skovene ikke bliver forhugget og "bønnderne ther thiilligendis vedt loff och rett adt handtheffue". Ved hendes død skal ejendommene tilfalde Oluf Rosensparres rette arvinger.

Udover Oluf Rosensparre har hans børn/svigerbørn: Steen Rosensparre, Corfitz Rud til Enggård og Elisabeth Rosensparre beseglet og underskrevet dokumentet.

I brevet lover børnene, at de ikke vil gøre indsigelser mod Elisabeth Gyldenstjernes fri rådighed over det nævnte gods.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel, der er blevet forlænget og uddybet i 1790'erne. Der henvises til 1. rev. pag. 10 nr. 49b. Desuden ses 2 numre.

NUMMER: 4 - 2

TITEL: Forleningsbrev fra Oluf Rosensparre til hans hustru Elisabeth Gyldenstjerne på Vallø hovedgård og gods som enkesæde.

DATERING: Vallø 9. april 1610.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 46,9 X 30,8. Plica 6,8-7,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte bogstaver er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 4 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Teksten har præcist samme indhold som 4 - 1 bortset fra, at Oluf Rosensparres svigersøn, Axel Brahe til Krenkerup, optræder i stedet for datteren Elisabeth Rosensparre.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel og en lidt længere og mere fyldestgørende fra 1790-erne. Der henvises til 1. rev. pag. 10 nr. 49a. Desuden ses 2 numre.

OPHAVSSITUATION: Axel Brahe og Elisabeth Rosensparre blev gift tidligere på året 1610. I den nærværende tekst forpligter Brahe sig til det samme, som hans svigerfar og svogre allerede har gjort i 1605.

NUMMER: 5

TITEL: Skøde fra Anne Bille til Otte Brahe på Lellinge hovedgård med tilligende.

DATERING: København 26. september 1617.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 57,7 - 58,0 X 43,5. Plica 7,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, men den står visse steder lidt utydelig. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1: Perg.rem med trækapsel, seglet er gået tabt. 2: Perg.rem. 3: Perg.rem med trækapsel og segl. Seglet, der tilhører Eiler Gyldenstjerne til Bidstrup, er 2,3 cm i diam., og skjoldmærket er nogenlunde velbevaret.

RESUME AF INDHOLD: Anne Bille, der er enke efter Johan Barnekow, kundgør at have solgt Lellinge hovedgård med alt tilligende til Otte Pedersen Brahe til Krogholm, der er befalingsmand på Koldinghus.

Bortset fra selve hovedgården omfatter handelen flg. ejendomme: 17 gårde, 9 huse, 1 smedehus og 1 mølle i Lellinge, 2 gårde i Skulkerup, 2 gårde i Lundsgårde, 2 gårde i Vindegårde, 7 gårde/huse samt 1 mølle i Vemmedrup, 4 gårde og 2 huse i Ringsbjerg, 1 hus i Skovhuse, 3 gårde og 1 smedie i Lidemark, 1 gård og 1 hus i Bidstrup, 3 ejendomme i Svansvad, 3 ejendomme i Yderholm, 5 gårde, 1 hus og 1 mølle i Spanager, 2 gårde og 1 hus i Ølby, 2 ejendomme i Salby og 1 hus i Lille Skensved. Beboere og afgifter nævnes for alle disse ejendomme. Om 5 personer, deriblandt Mikkell Hammer i Salby, står der dog, at de har deres ejendom kvit og frit på livstid.

Ud over Anne Bille har Oluf Rosensparre til Skarhult, der er befalingsmand på Dragsholm, og Eiler Gyldenstjerne til Bidstrup beseglet og underskrevet dokumentet.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne, en henvisning til 1. rev. pag. 10 nr. 58 og et enkelt nummer.

NUMMER: 6

TITEL: Skøde fra Vincents Bille til Lisbet Bille på Tågerød hovedgård med tilligende.

DATERING: København 25. juni 1623.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 54,4-54,8 X 38,3-39,2. Plica 6,5-6,9.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte bogstaver er gået tabt men ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 og 3: Perg.remme. 2: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Vincents Bille til Gjorslev kundgør, at hans afdøde forældre Jens Bille til Orelund (Wreløff) og Ellen Juel til Gjorslev har solgt Tågerød hovedgård og tilligende til sal. Sivert Beck til Førslev. Derfor vil Vincents Bille nu på egne og hans søskendes vegne afhænde omtalte gods til Becks enke, fru Lisbet Bille.

Bortset fra selve hovedgården omfatter handelen flg. ejendomme: 2 gårde og 2 huse i Lidemark, 2 huse i Fuglsang, Skovmølle, 2 gårde i Gummerød, 2 gårde i Hejnerup, 1 gård og 1 hus i Gummersmarke, 1 gård og 1 hus i Rode (Fakse herred), 5 gårde i Englerup (Sigersted sogn) samt 1 gård og 3 huse i Dalby (ved Borup).

Der nævnes beboere og afgifter for alle de nævnte ejendomme.

Dokumentet er beseglet og underskrevet af Vincents Bille samt Anders Bille til Rosendal, der er rigsråd og befalingsmand på Helsingborg slot, og Christoffer Urne til Årsmarke, der er kgl. rentemester.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med et notat om, at det er læst på Sjællandsfars landsting onsdag d. 6. august 1623. Der er en (formentlig) samtidig titel og yderligere en titel fra 1790'erne. Der henvises til 1. rev. pag. 11 nr. 63. Desuden ses 5 numre.

NUMMER: 7

TITEL: Skøde fra Kirstine Munk til Christen Skeel på Vallø og Egøje hovedgårde med tilligende samt jus patronatus til Valløby kirke.

DATERING: København 1. maj 1651.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 76,5-77,7 X 45,4-46,8. Plica 5,9-6,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Kun få ord er gået tabt, men teksten er ret utydelig p.g.a. slid. Pergamentet er restaure-ret.

SEGL: 3 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Kirstine Munk kundgør at have solgt Valløgård og Egøjegård med alt tilligende samt jus patronatus til Valløby kirke. Køberen er Christen Skeel til Fussingø, der er befalingsmand på Tryggevalde. Som købere nævnes også Skeels børn: Otte, Birgitte og Berte.

Handelen omfatter 13 gårde og 8 huse i Valløby, 11 gårde og 6 huse i Store Tårnby, 10 gårde og 7 huse i Egøje, 3 gårde i Klemmenstrup, 3 gårde i Hejnerup, 1 gård i Gummersmarke, 4 gårde og 2 huse i Ringsbjerg, 12 gårde og 6 huse i Herfølge, Tranemose mølle, Skovmølle, 10 gårde i Hastrup, 7 gårde og 6 huse i Gl. Køge, 4 gårde i Ølby, 1 gård i Ølsemagle, 1 gård i Lille Skensved, 1 gård i Jersie, 3 gårde og 4 huse i Kagstrup samt Kagstrup mølle.

Der nævnes beboere og afgifter for alle de nævnte ejendomme. Dokumentet er beseglet og underskrevet af Kirstine Munk samt ridder Axel Urup til Belteberga, der er befalingsmand på København slot, og Oluf Brockenhuus til Hjuleberg, der er befalingsmand på Holbæk slot.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med et notat om, at det er læst på Sjællandsfars landsting ved det første landstingsmøde efter skødets dato (d. 13. august 1651). Der er en titel fra 1600-tallet ("Fru Kirstina Munckis schiøde paa Østerwalløe och des tilligendis bøndergodtz anno 1651") og yderligere en titel fra 1790'erne. Endvidere er der en henvisning til 1. rev. pag. 12 nr. 77 samt et par numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet er indført i Sjællandsfars landstings skødeprotokol, bd. 2, 1646 - 62, fol. 92 - 95. Det findes også i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1546 - 1796" (under 1. rev. nr. 143).

NUMMER: 8

TITEL: Skøde fra Ide Lindenov til Hans Mortensen på Tågerød hovedgård med tilligende.

DATERING: Tågerød 11. april 1663.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 54,6-55,3 X 35,5-36,8. Plica 2,5-2,9.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Ca. 1/5 af teksten er gået tabt. Resten af teksten er visse steder lidt utydelig. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 4 flettede remme (lysegrønne).

RESUME AF INDHOLD: Ide Lindenov, der er enke efter sal. Steen Beck til Vrå, kundgør, at hun - efter kgl. bevilling af 31. marts og med samtykke fra sin bror, Jakob Lindenov til Hundslund kloster, der er hendes og hendes børns laugværge og formynder - sælger Tågerød hovedgård med tilligende gods til "erlig och welacht mand" Hans Mortensen.

Hovedgården er taxeret til 7 pund 5 1/2 skp. 1 fdk. htk. Desuden omfatter handelen flg. ejendomme: 3 gårde og 2 huse i Lidemark, 3 gårde og 1 hus i Gummerød, 3 gårde og 1 hus i Ødemark, 2 gårde i Hejnerup, 3 gårde og 1 hus i Ringsbjerg, Skovmølle, 1 gård og 3 huse i Gørslev samt 5 gårde og 3 huse i Ørslev. Beboere og afgifter nævnes for alle disse ejendomme.

Ud over Ide Lindenov og Jakob Lindenov har Gregers Høg til Vang og Jens Rodsteen til Lengsholm beseglet dokumentet. I modsætning til de 3 andre har Høg ikke skrevet under.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med et notat om, at det er læst på Sjællandsfars landsting i Roskilde onsdag d. 2. september 1663. Der er desuden en titel fra 1790'erne og en henvisning til 1. rev. pag. 13 nr. 82.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet er indført i Sjællandsfars landstings skødeprotokol, bd. 3, 1662 - 64, fol. 142 - 143.

REFERENCER TIL LITTERATUR: Hans Mortensen er bl.a. omtalt i Petersen: "Vallø og omegn", s. 203 - 204.

NUMMER: 9

TITEL: Skøde fra Hans Mortensen til Bendix Messe på Tågerød hovedgård med tilligende.

DATERING: København 7. august 1680.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 74,2-74,5 X 41,4-43,3. Plica 7,3-8,1.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Der er ingen lakuner i pergamentet, men teksten er vanskelig - og visse steder helt umulig at læse p.g.a. slid og talrige sammenfoldninger. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 3 remme af grøn og gul silke. 2: Niels Pedersens segl i benkapsel med låg (diam. 2,8 cm). Motivet er næsten udvisket.

RESUME AF INDHOLD: Hans Mortensen, der residerer på Tågerød, kundgør, at han sælger Tågerød hovedgård med tilligende gods til Bendix Messe, der er proviantskriver på Provianthuset for Københavns slot.

Hovedgården er taxeret til 28 tdr. 5 3/4 skp. hartkorn. Det nævnes også, at der ligger en smedie i tilknytning til hovedgården.

Bøndergodset ligger i Lidemark, Gummerød, Ødemark, Hejnerup, Skovmølle og Bjæverskov. Dertil kommer en gård i Galten (?) i Galten herred.

Der nævnes beboere og afgifter for alle ejendommene, men meget af dette er næsten ulæseligt.

Hans Mortensen skal beholde brugsretten til gården frem til Philippi Jacobi dag (dvs. 1. maj) 1681.

Dokumentet er beseglet og underskrevet af Hans Mortensen samt Niels Pedersen, der er vinhandler på Amagertorv, og Torben Madsen, der er borger og handelsmand i København.

På plicaen nævnes det, at skødet er tinglæst på Sjællandsfars landsting d. 15. december 1680 og på Bjæverskov herredsting d. 23. juli 1685.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og en titel fra 1790'erne. Der er også en henvisning til 1. rev. pag. 14 nr. 104 samt 3 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet er indført i Sjællandsfars landstings skødeprotokol, bd. 7, 1680 - 85, fol. 28. Her er listen over fæstere dog oversprunget.

NUMMER: 10 - 1

TITEL: Købekontrakt mellem Hans Olufsens enke og arvinger (sælgere) og Caspar Schøller (køber) på Lellinge hovedgård med tilligende.

DATERING: København 4. september 1679.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 69,8-70,2 X 51-51,4. Plica 4,1-4,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, men den er visse steder lidt utydelig p.g.a. sammenfoldninger. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 og 6: Perg.remme. 2 - 5 samt 7 - 12: Trækapsler med låg i perg.remme. Enkelte låg og kapsler er let beskadigede. Lågene har en diam. på 4 cm, kapslerne 3,5 cm og seglene 2,1 cm. Seglenes bevaringstilstand er meget forskellig. Nr. 7, der tilhører Holger Parsberg, er meget fint bevaret. Nr. 3, 5, 8 og 10 (Hans Hansen Haberwalt, Hans Jacobsen Mantix, Wilhelm Mule og Bolle Luxdorff), står også godt, nr. 4 og 11 mere svagt, nr. 2 og 12 ret utydeligt, og motivet på nr. 9 er helt udvisket.

RESUME AF INDHOLD: Inger, der er enke efter Hans Olufsen til Lellinge, hendes værge Zacharias Pedersen, der er forvalter på Hellestrup, Hans Hansen, Niels Lauridsen, der er rådmænd i Køge og herredsfoged i Ramsø herred samt værge for Øllegaard Hansdatter og Hans Jacobsen i Åshøje, der er værge for Oluf Henrik Hansen, erklærer at have indgået en uigenkaldelig købekontrakt med geheime- og kammersekretær Caspar Schøller. Kontrakten består af 15 punkter - heriblandt flg.:

* Schøller overtager med øjeblikkelig virkning Lellinge hovedgård med alt tilligende. Lellinge hovedgård er taxeret til 48 tdr. htk., og der betales 45 rdl. for hver td. htk. Det bøndergods, der er besat og ved magt, udgør 432 tdr. 2 fjerdinge 1 otting htk. Betaling: 40 rdl. pr. td. htk. Det bøndergods, der er øde og ubesat, omfatter 85 tdr. 4 skp. 2 fjerdinge 1 otting htk. Betaling: 25 rdl. pr. td. htk. Totalt udgør godset altså 565 tdr. 5 skp. 2 otting htk.

* Med i købet får Schøller alle de restancer (forstrakte skatter, brød, sædekorn m.v.), som bønderne måtte have til Hans Olufsens enke og Hans Hansen. Sælgerne lover at overdrage alle breve vedr. bondegæld til Schøller.

* Schøller betaler 370 rdl. for Lellinge hovedgårds bygninger.

* Schøller betaler alle forfaldne skatter og renter af gæld. Til gengæld afstår sælgerne al årets kornavl, ligesom Schøller får al indkomst af Lellingegårds bønder "baade før och siden

Phillipi Jacobi" (dvs. 1. maj).

* Af gårdenes "Inventariumsquæg" vil Schøller beholde ca. 100 køer, 2 tyre, 46 får og 6 hopper - for en pris, der fastsættes af 4 uvildige dannemænd.

* Teglladen samt redskaber afstås til Schøller for 100 rdl.

* Der har været nogen uenighed mellem sælgere og køber om, hvorvidt Schøller skal betale for birkerettigheden. Resultatet er blevet, at Schøller slipper for at betale. Men når sagefald og bøder falder på de bønder inden for Lellinge birk, som tilhører (eller på et senere tidspunkt måtte blive opkøbt af) Hans Olufsens enke eller arvinger, da skal de oppebære det pågældende beløb. Derimod skal Schøller - og hans efterfølgere som ejere af Lellingegård - oppebære sagefald af alle de andre bønder i birket.

Sælgerne lover, at de og deres bønder vil give den sædvanlige løn til birkefogeden og -skriveren, men det er ejeren af Lellingegård, der har ret til at ordinere birkefoged og -skriver. Birketinget skal holdes ved Lellinge "effter sædvaane".

* Hans Olufsens enke og hendes værge lover at samle og overdrage alle adkomstbreve vedr. Lellingegård og gods til Schøller og i den forbindelse at udfærdige en reversal. Schøller skal også have tilstillet en vidimeret kopi af Skattekammerets jordebog.

* Ligeledes skal sælgerne levere fortegnelser over de vornede: hvem, der er født på godset, hvem, der er borttrømt, og hvem, der er frikøbt.

* Når Schøller til skiftekommissionen indleverer de indløste obligationer, skal sælgerne give ham et skøde "paa pergament effter sædvanlig stiiil".

* Sælgerne har forfattet en specifikation på gælden og leveret den til Schøller. Incl. skifteforretning udgør den 25.542 rdl. 1 mark 8 skill. (idet 1 rdl. er 96 skill.).

Dokumentet er beseglet og underskrevet af flg.: Inger, der er enke efter Hans Olufsen, Zacharias Pedersen, Hans Henrik Habermalt, Niels Lauridsen, Hans Jacobsen Mantix, Caspar Schøller samt kommissarierne ved skiftet efter Hans Olufsen: Holger Parsberg, Wilhelm Mule, Rasmus Schøller, Bolle Luxdorff, Hans Nielsen og Christian Beverling.

Det er noteret, at dokumentet "saavit den 8tende post her udi er angaaende" (dvs. spørgsmålet om birkeret) er læst på Bjæverskov herredsting d. 29. august 1695. Der er også lavet understregninger ved denne post.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne, en henvisning til 1. rev. pag. 14 nr. 96 samt 3 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: I Vallø stifts arkiv, "Ejendoms-kumenter... 1475 - 1902" og "Akter i sagen... 1661 ... 1686" findes en del mere materiale om Schøllers godsopkøb.

REFERENCER TIL LITTERATUR: Schøller og hans godsopkøb er bl.a. omtalt i Petersen: "Vallø og omegn", s. 266 - 70.

NUMMER: 10 - 2

TITEL: Christian V's konfirmation af Caspar Schøllers køb af Lellingegård med bevilling til, at Spanager må være hovedgård, og, at Caspar Schøller må have jus patronatus et vocandi til Ejby kirke, m.v.

DATERING: Københavns slot 1. maj 1680.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 76-76,5 X 55,5. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret. Den står for det meste tydeligt trods sammenfoldninger og brune skjolder. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: Christian V's segl i trækapsel med låg. Låget er 8,5 cm i diam., kapslen 7,5 cm og seglet 5,6 cm. Seglet er nogenlunde velbevaret. Remmen består af flettede snore i 4 farver: rødt, hvidt, blå og gult.

RESUME AF INDHOLD: I dette åbne brev erklærer Christian V sig "vel tilfreds" med, at kancelliråd og kammersekretær Caspar Schøller har købt Lellingegård og gods. Hvis Schøller ejer (eller han eller arvingerne tilkøber sig) andet jordegods i Roskilde, Tryggevalde og Ringsted amter, skal dette gods lægges ind under Lellinge birk.

Til Lellinge gods hører bl.a. gården Spanager, der tidligere har været 5 bøndergårde. Efter ansøgning fra Schøller, giver kongen tilladelse til, at denne gård bliver ophøjet til hoved- og sædegård. Spanagergård er taxeret til 62 tdr. 3 skp. htk. Men den tilliggende mølle, taxeret til 20 tdr. htk., bør høre ind under den nye hovedgård, således, at hovedgårdstaksten bliver 82 tdr. 3 skp. htk.

Ligeledes bevilges Schøller sædegårdsfrihed på Lellinge mølle og på Svansvads, Yderholms huses og Vemmedrup mølles jorder. Disse jorder er tilsammen taxeret til 43 tdr. htk. Lellingegård får hermed for fremtiden en takst på 91 tdr. htk.

Schøller har tilforhandlet sig Ejby kirketiende og kirkens tilliggende jorder. Derfor skænker og skøder kongen nu fra sig og sine arvesuccessorer jus patronatus og vocandi til Ejby kirke. Dette betyder bl.a., at Schøller for fremtiden må oppebære kirketiende, og at han har herligheden over præstegården og degneboligen, såvel som al anden indkomst til kirken.

Der er et notat om, at brevet er læst på Sjællandsfars lands-ting onsdag d. 27. januar 1686. Herunder ses flg. bemærkning: "Ligeluidende copie som allerunderdanigst er læst oc herefter

confereret er mig efter de herr. committerede udi Reluctions Commissionen dens ordre af 2. sept. 1717 leveret. Testerer Lellinge mølle d. 7. sept. ao. 1717. C. A. Rennemann/ Luxdorph".

Der er flere understregninger i dokumentet - navnlig ved omtalen af birkeret.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel, en henvisning til 1. rev. pag. 14. nr. 101 samt 3 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Brevet er skrevet af i en landstingsdom fra 1686, der ligger i Vallø stifts arkiv, "Akter i sagen... 1661 ... 1686".

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Skødet omtales i Kronens skøder, bd. II, s. 480. Her er der en henvisning til Sjællandske registre nr. 148b. Derimod ses skødet ikke i Sjællandsfars landstings skødeprotokol under 27. januar 1686.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 10 - 1.

NUMMER: 10 - 3

TITEL: Skøde fra Hans Olufsens arvinger til Caspar Schøller på Lellinge hovedgård med tilligende.

DATERING: København 23. juni 1681.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 87,2-87,6 x 56,5. Plica 6,0-6,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, men nogle steder står den lidt utydeligt p.g.a. sammenfoldninger og slitage. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 6 og 10: Perg.remme. 1 - 5, 7 - 9 og 11 - 12: Trækapsel med segl. Nr. 1 - 3, 5 og 7 - 9 har også låg. Lågene er 4,6 cm i diam., kapslerne 3,5 cm og seglene 2,3 cm. Seglenes tilstand er varierende. Nr. 1, 3, 7 og 11 (der tilhører hhv. Inger Hansdatter, Hans Hansen Haberwalt, Bolle Luxdorph og Hans Nielsen) er i fin stand, nr. 2, 5, 8 og 9 er rimeligt velbevarede, i nr. 12 er motivet utydeligt, og i nr. 4 er det helt forsvundet.

RESUME AF INDHOLD: Inger Hansdatter, der er enke efter Hans Olufsen til Jonstrup, hendes laugværgе Hans Jensen Stampe, der er borger og brygger i København, Hans Hansen Haberwalt, Øllegaard Haberwalt, hendes laugværgе Niels Lauridsen, der er rådmænd i Køge og herredsfoged i Ramsø herred, og Hans Jacobsen i Åshøje, der er værgе for Oluf Henrik Haberwalt, kundgør at have solgt Lellinge hovedgård med alt tilligende til kancelliråd og kammersekretær Caspar Schøller til Lellinge. Tilskødningen finder sted i henhold til købekontrakten af 4. september 1679 og efter, at Schøller nu har indfriet sine gældsbreve til Hans Olufsen og Inger Hansdatter.

Ud over Lellinge hovedgård, der er takseret til 48 tdr. htk., omfatter handelen flg. ejendomme i Bjæverskov herred: 17 gårde, 12 huse (heraf et for de fattige) og 1 mølle i Lellinge, 3 ejendomme i Yderholms huse, 3 ejendomme i Svansvad samt Vemmedrup mølle (der betegnes som øde). Yderligere nævnes Lellinge sogns kirketiende og kongetiende samt et stykke jord, der hører til Lellinge kirke.

I Ramsø herred overtager Schøller flg. gods: 5 gårde, 1 hus og 1 mølle i Spanager, 15 gårde, 9 huse samt noget kirkejord i Ejby, 5 gårde, 4 huse og 1 møllested i Lille Salby, 5 ejendomme i Store Salby og 1 gård og 1 hus i Kirke Skensved.

Der nævnes beboere og afgifter for alle de nævnte ejendomme. Endelig bemærkes det, at Schøller også får birkerettighed.

Dokumentet er besejlet og underskrevet af Inger Hansdatter, Hans Jensen Stampe, Hans Hansen Haberwalt, Øllegaard Haberwalt, Niels Lauridsen, Hans Jacobsen Mantix samt kommissarierne ved skiftet efter Hans Olufsen, dvs.: Bolle Luxdorph, Holger Parsberg, Wilhelm Mule, Rasmus Schøller, Hans Nielsen og Christian Beverling.

Det er noteret, at skødet blev læst på Sjællandsfars landsting onsdag d. 27. januar 1686.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er påføjet et notat om tinglysning ved Sjællandsfars landsting d. 10. august 1681. Der er desuden en titel fra 1790'erne, en henvisning til 1. rev. pag 15 nr. 109 - samt en række numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet er indført i Sjællandsfars landstings skødeprotokol, bd. 7, 1680 - 85, fol. 67 - 68. Dette gælder tinglysningen i 1681. Derimod står der intet af relevans under datoen 27. januar 1686. Skødet er skrevet af (s. 80ff) i en landstingsdom fra 1686, der ligger i Vallø stifts arkiv, "Akter i sagen... 1661 ... 1686". Der findes også en yngre afskrift af skødet i "Ejendomsdokumenter... 1546 - 1796".

REFERENCER TIL LITTERATUR: Se nr. 10 - 1.

NUMMER: 11 - 1

TITEL: Gavebrev fra Christian V til Caspar Schøller på jus patronatus til Bjæverskov og Lidemark kirker.

DATERING: Københavns slot 8. november 1681.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 64,4-65,3 X 38,3-39,0. Plica 8,4-8,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Pergamentet er fuldstændigt bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 flettet rem i 4 farver: hvidt, gult, rødt og blå.

RESUME AF INDHOLD: Christian V kundgør, at han har skænket sin og kronens jus patronatus til Bjæverskov og Lidemark kirker til kancelliråd og kammersekretær Caspar Schøller til Lellinge og Spanager. Schøller har fået det for sin tro tjeneste, og fordi han har afstået sin andel i en bondegård i Utterslev by i Københavns amt.

Schøller må for fremtiden oppebære kirketiende fra Bjæverskov og Lidemark sogne samt herligheden og rettigheden over præstegårdene og degneboligerne såvel som al anden jordegods og indtægt, der ligger til kirkerne, nemlig:

* Bjæverskov kirkes landgilde: 5 ort fra Niels Pedersen i Bjæverskov by.

* Lidemark kirkes landgilde: 1 td. havre og 1 1/2 ort penge fra Peder Skomager i Bjæverskov by, 7 1/2 skilling mønt fra Hans Mortensen på Tågerød, 12 skilling mønt fra hr. Erik i Lidemark af en øde kirkegård, 1 rdl. 1 1/2 ort penge fra Niels Olsen i Lidemark samt 1 fjerding smør fra Niels Andersen i Gummerød by.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne. Der er henvisning til 1. rev. pag. 15 nr. 110. Desuden ses et par numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Gavebrevet omtales i Kronens skøder, bd. II, s. 491 - 492. Her er der en beregning over værdien af godset. Der er også en henvisning til: Skiøder og mageskifters expeditioner udi Sædlands provints 1, 13.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 10 - 1.

NUMMER: 11 - 2

TITEL: Gavebrev fra Christian V til Caspar Schøller på jus patronatus til Højelse, Dalby, Vollerslev og Gørslev kirker.

DATERING: København 9. maj 1684.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 3 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 31,3-31,6 X 42,0-42,5.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står for det meste tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 flettet rem i 4 farver: hvidt, gult, rødt og blå.

RESUME AF INDHOLD: Christian V kundgør, at han har skænket sin og kronens jus patronatus til Højelse, Dalby, Vollerslev og Gørslev kirker til kancelliråd og kammersekretær Caspar Schøller til Lellinge og Spanager.

Som baggrund for overdragelsen henvises der til "det store forlaug og bekostning", som Schøller "hauer giort paa voris Danske Lov, at lade trøke, huoraf ichun lidet igien schal vere indkommen, saa og til den flid og omhue hand hauer ladet kinde for at faa den til voris store fornøyelse vel trøkt, sambt at hand schal paadriue at Ritualet, Politie ordningen og den Nordske Lov det allersnarest mueligt er, kand udkomme, som hand da schal lade sig vere angelegen med lige flid og nidkierhed uden nogen ophold at lade trøcke..."

Schøller må for fremtiden oppebære Højelse kirketiende (der årligt beløber sig til 9 pund rug, 9 pund byg og 12 tdr. havre), Dalby kirketiende (der er 2 1/2 pund rug, 2 1/2 pund byg og 5 tdr. havre), Vollerslev kirketiende (der er 1 1/2 pund byg, 1 1/2 pund rug og 4 tdr. havre) samt Gørslev kirketiende (der udgør 3 pund rug, 3 pund byg og 6 tdr. havre).

Endvidere skal Schøller have herligheden og rettigheden over præstegårdene og degneboligerne, såvel som al anden jordegods, der ligger til kirkerne tillige med deres årlige indtægt, nemlig:

* Højelse kirkes landgilde: Jørgen Hansen i Højelse by svarer 1 pund, Christen Christensen i Kirke Skensved 1/2 pund byg og 1 td. havre og sognepræsten 1 pund byg af en kirkejord.

* Vollerslev kirkes landgilde: Peder Christensen og Mikkel Skrædder i Vollerslev betaler hver 1 1/2 ort, og der svares det samme beløb af en jord på Herlufstrupmark. Peder Bertelsen i Tokkerup betaler 18 skilling mønt, og Mads Nielsen sammesteds leverer 1 otting smør. Endelig betaler Anders Smed i Ringsbjerg 1 ort.

* Gørslev kirkes landgilde: Ole Pedersen i Gørslev betaler 1 rdl. og Jens Ibsen sammesteds leverer 2 tdr. byg. Som en af begrænsningerne i Schøllers jus patronatus nævnes det, at der (også for fremtiden) skal gå tiende til Kommunitet i København og til Duebrødre kloster i Roskilde.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 15 nr. 112. Desuden ses der et par numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Gavebrevet omtales i Kronens skøder, bd. II, s. 540 - 541. Her er der en beregning over værdien af godset. Der er også en henvisning til: Skiøder og mageskifters expeditioner udi Sædlands provints 1, 32. Beregningen over godsets værdi kan i øvrigt også ses i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1546 - 1796".

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 10 - 1.

NUMMER: 12

TITEL: Skøde fra Bendix Messe til Caspar Schøller på Tågerød hovedgård med tilligende.

DATERING: København 17. januar 1687.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 82,3-83,7 X 60,9-63,4. Plica 4,0-4,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Pergamentet er fuldstændigt bevaret, og trods mange sammenfoldninger står teksten for det meste tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1: Bendix Messes segl i silkerem. Benkapslens diam. er 3,6 cm, seglets 2,4 cm. Skjoldmærket ses forholdsvis tydeligt. 2 - 3: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Bendix Messe, der er rådmænd i København, kundgør at have solgt nedenstående gods til Caspar Schøller til Lellinge og Spanager. Schøller tituleres som etats- og kancelliråd samt kammersekretær. Godset består af 5 dele.

1. del er købt af Hans Mortensen ved skøde af 7. august 1680. Det drejer sig om hovedgården Tågerød med bygninger, smedie m.v. og tilligende bøndergods. Tågerød er efter den gamle matrikel taxeret til 28 tdr. 5 skp. 3 fjdk. htk. Det øvrige gods er: Kastis vænge "hvoraf grøden aarligen indavlis til Taagerød" (2 tdr. 2 fjdk. htk.) samt 4 gårde og 3 huse i Lidemark, 3 gårde og 4 huse i Gummerød, 2 gårde og 1 hus i Ødemark, 2 gårde i Hejnerup, 3 gårde og 1 hus i Ringsbjerg, Skovmølle med tilhørende hus, 1 gård i Gørslev og 1 gård i Bjæverskov.
2. del er det bøndergods, som efter de kgl. kommissariers forretning, dateret 27. april 1678, er blevet udlagt Bendix Messe i Hans Olufsens stervbo (konfirmeret ved Højesterets dom 15. november 1686). Det er 4 gårde og 4 huse i Lidemark.
3. del er det gods, som Messe ved skøde af 10. januar 1683 har købt af Ove Juel "og samptlige interesserede". Det omfatter 9 gårde, 4 huse og 1 (øde) mølle i Kulerup.
4. del er, hvad Messe har købt af assessor Peder Hiort ved skøder af 16. november 1682 og 4. marts 1683. Det er 2 gårde i Regnemark.
5. del er en gård i Regnemark, som Messe har erhvervet ved skøde af 16. februar 1683. Den tidligere ejer var her assessor Claus Lime.

Der nævnes beboere og afgifter for alle de nævnte ejendomme, ligesom navnene på alle fæstere i den gamle matrikel er noteret. I ét tilfælde er fæsteforholdene ret komplicerede: Det er en gård i Kulerup, hvor Morten Hansen i Gørslev og Oluf Hemmingsen i Bjæverskov hver har 1/4 i fæste, mens Jens Møller i Kulerup mølle tegner sig for den anden halvdel.

Dokumentet er besejlet og underskrevet af Bendix Messe, Andreas von Engenberg til Ravnstrup, der er kgl. justits- og kancelliråd samt landsdommer i Sjælland, og Wilhelm Mule, der er kgl. justits- og kancelliråd.

Det er noteret at, at skødet er læst på Sjællandsfars landsting onsdag d. 26. januar 1687.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne, en henvisning til 1. rev. pag. 16 nr. 118 samt et par numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet er indført i Sjællandsfars landstings skødeprotokol, bd. 8, 1685 - 89, fol. 144 - 46. Denne indførsel er dog kun fragmentarisk bevaret. I Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter...1546 - 1796" findes en købekontrakt mellem Messe og Schøller, dateret 17. januar 1687. Den indeholder en del påtegninger fra de flg. år.

REFERENCER TIL LITTERATUR: Se nr. 10 - 1.

NUMMER: 13

TITEL: Skøde fra Christen Scheel til Christian Sigfred von Plessen på Vallø, Billesborg og Gunderup hovedgårde med tilliggende.

DATERING: København 28. april 1707.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 44 (de sidste 4 ubeskrevne).

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 33,1-33,4 X 44,8-45,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Kun en ganske ringe del af pergamentet er gået tabt, men en meget stor del af teksten står svagt p.g.a. fugtskade. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 4 segl (diam. 4,5 cm) i benkapsler og flettet rem (tråde i 4 farver inden for det grå og gyldne spekter). Det andet segl (der tilhører Otto Krabbe) er særdeles velbevaret; nr. 1 og 3 (hhv. Christen Skeel og Knud Juel) ses nogenlunde, mens det fjerde segl er temmeligt utydeligt.

RESUME AF INDHOLD: Christen Skeel til Tryggevælde og Alslev-gårde, der er ridder, etatsråd, vicestiftsbefalingsmand i Sjælland og amtmand over Tryggevælde amt, kundgør, at han har solgt Vallø, Billesborg og Gunderup hovedgårde med alt tilliggende. Køberen er svigerfaderen Christian Siegfried von Plessen til Hochendorph og Parrin, der er ridder, geheimeråd og prins Georgs overkammerer. Handelen sker i henhold til en købekontrakt af 4. april 1706.

Handelen omfatter uden tvivl præcis den samme godsmængde, som forhandles året efter (se nr. 14 samt Kronens skøder, bd. III, s. 424ff). Således er der fuldstændig overensstemmelse mellem de 2 skøder, hvad angår summen af tdr. htk. for hver af de 3 hovedgårde.

Ikke desto mindre er der nogle småforskelle m.h.t. hvor mange gårde og huse, der bliver nævnt i de enkelte landsbyer. Derfor følger her en liste over de ejendomme, der bliver omtalt i skødet fra 1707:

Vallø hovedgård: 19 gårde, 18 huse og 1 vejrmølle i Valløby, 21 gårde og 13 huse i Store Tårnby, 20 gårde og 14 huse i Himlingøje, 18 gårde og 11 huse i Vedskølle, 1 gård og 1 hus i Ågerup, 2 gårde og 2 huse i Povlstrup, 8 gårde, 7 huse og 1 mølle i Vråby, 2 gårde og 1 hus i Strøby, 1 gård og 3 huse i Store Linde, Lystrup mølle med hus (møllen er øde) samt Hellested vejrmølle. Dertil kommer kongetiender af Himlingøje og Vråby sogne samt jus patronatus og kirketiender i Tårnby, Himlingøje, Vråby og Hårlev sogne. I Himlingøje og Hårlev er der yderligere tale om lidt kirkegods.

Billesborg hovedgård: 19 gårde, 26 huse og 1 vejmølle i Herfølge, 4 gårde og 8 huse i Søllerup, 8 gårde og 5 huse i Svansbjerg, 3 gårde og 3 huse i Klemmenstrup, 10 gårde og 1 hus i Hastrup, 10 gårde og 17 huse i Egøje, Skovvandmøllen, 1 gård i Gummerød samt Søllerød hus. Endelig er der konge- og kirketiende af Herfølge sogn.

Gunderup hovedgård: 11 gårde og 6 huse i Endeslev, 2 huse i Ågerup, 2 gårde i Herfølge, 9 gårde og 9 huse i Tessebølle, Trane-mose vandmølle, 4 gårde og 3 huse i Sædder, 3 gårde og 3 huse i Kanderød, 1 gård i Tolstrup, Raarisgaard, 1 gård og 9 huse i Ringsbjerg, 1 gård i Hejnerup samt 2 gårde og 2 huse i Ulstrup. Hertil kommer kongetiende af Endeslev sogn (hvoraf en del dog er tillagt sognepræsten til kaldets forbedring) samt jus patronatus, kirketiender og forskelligt kirkegods i Endeslev og Sædder sogne.

Der nævnes beboere, afgifter og hartkorn for alle de ovenstående ejendomme.

Dokumentet er beseglet og underskrevet af Christen Skeel samt Otto Krabbe til Holmegård og Engholm (der er ridder, geheime-, etats- og justitsråd, stiftsbefalingsmand over Sjællands stift og amtmand over Roskilde og Vordingborg amter), Knud Juel til Tåsinge (der er etatsråd og amtmand over Københavns amt) og Hans Bille (der er kaptajn ved den kgl. livgarde til fods).

Der er et notat om, at skødet er læst på Sjællandsfars landsting onsdag d. 5. oktober 1707.

BAGSIDETEKST: Ingen.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet er indført i Sjællandsfars landstings skødeprotokol bd. 13, 1705 - 15, fol. 162 - 171. I Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1546 - 1796" findes en jordebog over Vallø, Billesborg og Gunderup gårde med tilliggende bøndergods og tiender, dateret 1. maj 1707.

NUMMER: 14

TITEL: Skøde fra Christian Sigfred von Plessen til Frederik IV på Vallø, Billesborg og Gunderup hovedgårde med tilligende.

DATERING: København 27. april 1708.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 44 sider (det sidste ubeskrevet).

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 30,5-31,2 x 40,2-40,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Kun en ganske ringe del af pergamentet er gået tabt, men teksten står meget svagt p.g.a. fugtskade.

SEGL: von Plessens segl (diam. 4,7 cm) i benkapsel og flettet rem (mørkerøde og hvide tråde). Seglet er dårligt bevaret.

RESUME AF INDHOLD: Christian Siegfried von Plessen til Hochendorph og Parrin, der er ridder, geheimeråd og prins Georgs overkammerer, kundgør, at han har solgt Vallø, Billesborg og Gunderup hovedgårde med alt tilligende til kongen. Handelen er sket i henhold til købekontrakt af 16. marts 1708. Købesummen er 165000 rdl.

Der findes et udførligt referat af skødet i Kronens skøder (se neden for).

BAGSIDETEKST: Ingen.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Skødet omtales i Kronens skøder, bd. III, s. 424 - 430.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Ejendomshandelen er bl.a. omtalt i Petersen: "Vallø og omegn", s. 132.

NUMMER: 15

TITEL: Gavebrev fra Frederik IV til Anna Sophie Reventlow på Vallø, Billesborg og Gunderup hovedgårde med tilligende.

DATERING: Fredericia 21. januar 1713.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 20 (alle er beskrevne).

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 35,3-36,0 X 53,7-54,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Kun en beskeden del af pergamentet er gået tabt, men hovedparten af teksten er stærkt beskadiget p.g.a. fugt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Frederik IVs segl (diam. 8,8 cm) i messingkapsel og rem af metaltråde. Seglet er dårligt bevaret.

RESUMÉ AF INDHOLD: I dette gavebrev overdrager Frederik IV Vallø, Billesborg og Gunderup hovedgårde med alt tilligende til fru Anne Sophie, fyrstinde af Slesvig, født grevinde af Rewentlow, som kongen har ophøjet til fyrstelig værdighed. Godset skal kunne opretholde hendes stand og være til underhold for de børn, som hun føder kongen. Godsmængden svarer fuldstændigt til den, der omtales i skødet af 27. april 1708 (nr. 14).

BAGSIDETEKST: Gavebrevets tekst omfatter også bagsiden.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Gavebrevet omtales i Kro-nens skøder, bd. III, s. 477 - 478.

NUMMER: 16 - 1

TITEL: Mageskifteskøde fra Frederik II til Peder Oxé på gods i en række sjællandske landsbyer.

DATERING: Krogen 10. november 1573.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 55,5-56 X 43-43,5. Plica 3,0-3,1.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: I den øverste halvdel af pergamentet er der en større lakune, som omfatter en del ord. Elers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 perg.rem.

RESUME AF INDHOLD: Frederik II kundgør at have foretaget et mageskifte med Peder Oxé til Gisselfeld, der er rigsråd og rigshovmester.

Ved denne handel er kongen kommet i besiddelse af 6 gårde og 4 huse i Slimminge, 6 gårde i Ørslev samt en part i møllen i samme by, 1 gård i Yderby i Ods herred, 1 gård i Markeslev i Tuse herred, 2 gårde i Føllenslev og 1 gård i Vejleby i Skipinge herred samt 1 gård i Kærby og 1 gård i Vørslev i Ars herred.

Til gengæld har kongen overdraget flg. ejendomme til Peder Oxé: 10 gårde i Åshøje, 2 gårde i Svansbjerg, 17 gårde i Haslev, 1 gård i Fakse, 1 gård i Lille Elmue og 4 gårde i Store Tårnby. Dertil kommer en enemærkeskov, kaldet Hesselbjerg ore, som har ligget til 4 gårde i Hesselbjerg.

Yderligere overtager Peder Oxé kronens rettighed i flg. ejendomme: 4 gårde i Store Tårnby, 5 gårde i Himlingøje, 1 gård i Endeslev, 3 gårde i Sædder og 2 gårde i Ringsbjerg. Der nævnes beboere og afgifter for alle de nævnte ejendomme.

Anm.: P.g.a. lakuner i teksten er nogle af de ovenstående oplysninger hentet fra reversalen eller fra Kronens skøder (se neden for).

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med hele 4 titler, hvoraf de 3 antagelig er nogenlunde samtidige med skødet og den sidste - og meget fyldige - fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 24. Desuden ses 6 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Mageskiftet omtales i Kronens skøder, bd. I, s. 139 - 140, men her drejer det sig om et skøde dateret 11. september 1573. Og her nævnes der 4 vidner. Kronens skøder henviser til orig. mag. 264 og til Sjællandske registre 11, 62.

NUMMER: 16 - 2

TITEL: Mageskifteskøde fra Frederik II til Peder Bille på gods i en række sjællandske landsbyer.

DATERING: Krogen 11. september 1573.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 51,8-52,5 X 31,8-32,2. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Den nederste del af pergamentet er gået tabt; det drejer sig om over 1/3 af hele teksten. Ellers står teksten ret tydeligt trods mange brune skjolder. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Intet er bevaret.

RESUME AF INDHOLD: Frederik II kundgør at have foretaget et mageskifte med Peder Bille til Svanholm.

Ved denne handel er kongen kommet i besiddelse af flg. ejendomme: Bjæverskov herred: 8 gårde og 5 huse i Slimminge samt 2 gårde i Bøgede. Ringsted herred: 1 gård i Høm. Løve herred: 6 gårde og part i en mølle i Ørslev. Fakse herred: 1 gård i Jyderup og 1 gård i Axelshoved. Flakkebjerg herred: 3 gårde i Tornemark. Tybjerg herred: 1 gård i Gelsted. Ars herred: 2 gårde i Gåsetofte. Merløse herred: 5 gårde i Tjørntved.

Til gengæld overtager Peder Bille flg. ejendomme: 2 gårde i Endeslev, 18 gårde og 2 møller i Lellinge (den ene af møllerne ligger i overdrevet), 1 gård i Bidstrup, 5 gårde og 1 mølle i Spanager, 4 gårde og 1 mølle i Vemmedrup, 2 gårde i Vindegårde, 2 gårde i Lundsgårde, 2 gårde i Skulkerup, 1 gård i Lidemark, 1 gård i Høsten samt kronens rettighed i en gård i Herfølge.

Der nævnes beboere og afgifter for alle de nævnte ejendomme, men hovedparten af disse oplysninger er forsvundet for de ejendomme, som Bille har overtaget. Den ovenstående oversigt bygger derfor i stor udstrækning på reversalens resumé.

BAGSIDETEKST: Der er et notat om, at skødet er læst på Ramsø herredsting d. 7. marts 1614. Der er også en titel fra 1790-erne og en henvisning til 1. rev. pag. 8 nr. 29. I reversalen er skødet fejlagtigt dateret til 11. september 1578.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Mageskiftet omtales i Kronens skøder, bd. I, s. 139 under datoen 11. september 1573. Der nævnes her 3 vidner. Kronens skøder henviser til orig. mag. 266 og til Sjællandske registre 11, 60.

NUMMER: 16 - 3

TITEL: Mageskifteskøde fra Claus Podebusk til Oluf Rosensparre på gods i Strøby, Lystrup og Ørslev.

DATERING: Mariager kloster 6. september 1602.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 54,8-55,2 X 33,3-34,9. Plica 4,9-5,1.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, men teksten er visse steder lidt utydelig p.g.a. brune skjolder. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 perg.rem.

RESUME AF INDHOLD: Claus Podebusk til Krapperup kundgør at have foretaget et mageskifte med Oluf Rosensparre til Skarhult, der er befalingsmand på Mariager kloster.

Ved denne handel har Rosensparre overtaget flg. ejendomme: 1 gård i Strøby, beboet af Hans Nielsen, 1 gård i Lystrup (Fakse herred), beboet af Oluf Nielsen, 1 gård i Ørslev (Ringsted herred) beboet af Oluf Nielsen og 4 huse sammesteds, beboet af Christoffer Skrædder, Asser Ibsen, Poul Snedker og Jens Nielsen. Der nævnes afgifter for alle disse ejendomme.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1600-tallet og en ny og meget fyldig titel fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 45.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Podebusks skøde til Rosensparre findes også i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter ... 1475 - 1902". I samme pakke ligger et brev, dateret 12. juni 1603, om, at der til den gård i Strøby, som Rosensparre har overtaget, ligger 2 gadehuse, som skal følge med gården.

NUMMER: 16 - 4

TITEL: Skøde fra Niels Rosenkrantz til Otte Skeel på bøndergods i Svansbjerg, Søllerup, Endeslev, Sædder og Klippede.

DATERING: København 20. september 1663.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 3 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 32,0-32,1 x 34,8-35,5. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, men den står visse steder lidt utydelig. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 3 silkeremme.

RESUME AF INDHOLD: Niels Rosenkrantz til Holbækgård kundgør at have solgt sin svoger, Otte Skeel Christensen til Vallø, en række gårde og huse, som hans hustru har erhvervet ved arv. Det drejer sig om 8 gårde og 6 huse i Svansbjerg, 3 gårde i Søllerup, 9 gårde og 5 huse (deriblandt Stumpe damhus) i Endeslev, 4 gårde i Sædder og 1 gård i Klippede. Der nævnes beboere og afgifter for alle disse ejendomme.

Dokumentet er beseglet og underskrevet af Niels Rosenkrantz, rigsråd Otte Krag til Voldbjerg og Erik Krag til Bramming, der er kgl. kancelliråd og øverste sekretær.

Det er noteret, at skødet er læst på Sjællandsfars landsting onsdag d. 30. marts 1664.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og en fyldig titel fra slutningen af 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 13 nr. 84. Yderligere ses 3 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet er indført i Sjællandsfars landstings skødeprotokol, bd. 3, 1662 - 64, fol. 206.

NUMMER: 16 - 5

TITEL: Skøde fra Bendix Messe til Caspar Schøller på gods i Bidstrup, Vemmedrup, Skulkerup, Lundsgårde og Vindegårde.

DATERING: København 11. juni 1681.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 72,3-73,9 X 44,5-46,8. Plica 8,4-8,9.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, men teksten er visse steder lidt utydelig p.g.a. sammenfoldninger. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 3 segl (diam. ca. 2,5 cm) i trækapsler og perg.remme. Skjoldmærket i nr. 2 (tilhørende Holger Parsberg) er ret tydeligt. I nr. 3 står det svagt, og i nr. 1 er det næsten udvisket.

RESUME AF INDHOLD: Bendix Messe til Tågerød, der er rådmand i København, kundgør at have afhændet en del bøndergods til Caspar Schøller til Lellinge og Spanager, der benævnes som kancelliråd og kammersekretær. Der henvises til en forudgående købekontrakt.

Handelen omfatter 1 hus i Bidstrup (Lidemark sogn), 7 ejendomme i Vemmedrup, 2 gårde i Skulkerup, 2 gårde i Lundsgårde og 2 gårde i Vindegårde. Der nævnes beboere og afgifter for alle disse ejendomme.

Dokumentet er beseglet og underskrevet af Bendix Messe, Holger Parsberg til Eskjær, der er kancelliråd og landsdommer i Sjælland, og Oluf Hansen, der er kgl. proviantskriver på Københavns slot.

Det er noteret, at skødet er læst på Sjællandsfars landsting onsdag d. 22. juni 1681.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 15 nr. 108. Desuden optræder 2 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet er indført i Sjællandsfars landstings skødeprotokol, bd. 7, 1680 - 85, fol. 58 - 59.

NUMMER: 17 - 1

TITEL: Skøde fra Peder Madsen til Peder Andersen på en gård i Store Tårnby.

DATERING: 12. august 1501.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 22,3-23,2 X 14,6-14,7. Plica 1,5-1,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt. El-
lers står teksten ret tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 7 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jep Skov samt Hans Hare og ... Laurensen i Herfølge, Offe Hansen og Lass(e) Bosen i Sædder og Je(n)s Mogensen i Svansbjerg kundgør, at der torsdag før Vor Frue assumptionis dag (dvs. 12. august) 1501 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Peder Madsen afhændede sin bondegård i Store Tårnby til Peder Andersen. Peder Madsen bor på gården.

Peder Madsen har været med til at besejle dokumentet.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 13a. Desuden ses 2 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 9410.

NUMMER: 17 - 2

TITEL: Skøde fra Mikkell Pedersen og Marche Pedersdatter til Peder Nielsen på dele af en gård i Store Tårnby.

DATERING: 12. juli 1554.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 22,2-24,8 X 32,8-33,8. Plica 1,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 3 samt 5: Perg.remme. 4: Anders Nielsens segl (diam. 3 cm) i perg.rem. Seglet er beskadiget, inskriptionen meget utydelig og bomærket næsten helt forsvundet.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød samt Hans Tagesen i Tessebølle, Oluf Andersen i Herfølge, Anders Nielsen i Søllerup og Peder Harildsen i Ringsbjerg kundgør, at der torsdag efter Sct. Knud konges dag (dvs. 12. juli) 1554 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Mikkell Pedersen i Store Tårnby mødte for at sælge 1/2 gård i landsbyen til sin svoger Peder Nielsen, sammesteds. Gården, der beboes af Mikkell Pedersen, ligger på den østre side af gården "synden op tyl Niels Bos..." Desuden mødte Niels Mogensen i Åshøje på sin hustru Marche Pedersdatters vegne og afhændede en søsterdel, som er 1/4 af gården, til hendes svoger Peder Nielsen.

Ejendomshandelen blev bevidnet af 12 dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 15 - 1600-tallet, der senere er blevet udvidet. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 13b. Desuden ses 2 numre.

NUMMER: 17 - 3

TITEL: Skøde fra Eskil Pedersen og Jep Mogensen til Jep Bosen på en gård i Store Tårnby.

DATERING: 14. marts 1555.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 35,2-37,2 x 21,9-23,5. Plica 1,2-1,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Teksten er fuldstændigt bevareret og står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 2 samt 4 - 5: Perg.remme. 1 og 3: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød samt Oluf Andersen i Herfølge, Anders Nielsen i Søllerup, Laurids Lauridsen i Ringsbjerg og Peder Harildsen sammesteds kundgør, at der torsdag efter Sct. Gregorii dag (dvs. 14. marts) 1555 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Eskil Pedersen i Store Tårnby mødte for at sælge 1/2 gård og grund i Store Tårnby. Det drejer sig om hans fædrene gård. Desuden mødte Jep Mogensen i Valby (Stevns herred) for at afhænde - "effther sytt pantte breffs lyelse" - den anden halvdel i samme grund og gård.

Køberen af de to halvdele er Jep Bosen i Store Tårnby. Gården ligger på den østre gade "Synden nest op tyl Per Torsen oc norden nest Matts Niels".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 15 - 1600-tallet. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 13c. Endelig ses 2 numre.

NUMMER: 17 - 4

TITEL: Mageskifteskøde fra Lave Venstermand til Stadager til Peder Oxe på to gårde i Store Tårnby og en gård i Klarskov.

DATERING: København 8. maj 1568.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 33,5-34,3 X 29,5-30. Plica 2,4-2,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står meget tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 4 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: I dette mageskifteskøde erklærer Lave Venstermand til Stadager, at han på egne og brødrenes og søsterens vegne har afhændet to gårde i Store Tårnby. Køberen er Peder Oxe til Gisselfeld, der benævnes som Danmarks riges hovmester.

Den ene gård beboes af Anders Skræder. Den årlige landgilde er en lødemark. Den anden gård beboes af Morten Jensen. Her er landgilden 3 skilling grot. Til gengæld overtager Lave Venstermand en gård fra Peder Oxe. Den ligger i Klarskov i Ønslev sogn på Falster og beboes af Rasmus Hymmensens. Gården svarer 2 tdr. 4 skp. havre, 1 fjerding smør og 2 skilling grot i årlig landgilde.

Skødet er beseglet og underskrevet af Lave Venstermand, Otto Brockenhuus til Vollerslev og sælgerens 2 brødre: Johann og Morten Venstermand.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med 2 (formentlig) samtidige titler. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 19. Endelig ses 2 numre.

NUMMER: 17 - 5

TITEL: Skøde fra Karine Pedersdatter m.fl. til Laurids Svendsen på en gård i Store Tårnby.

DATERING: 13. juli 1570.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 27,2-28,6 X 20,2-20,4. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Det nederste højre hjørne af pergamentet er revet af, og enkelte ord er dermed gået tabt. Af den resterende tekst står en del ret utydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 3 seglsnit. Men der har været flere.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Peder Bund i Svansbjerg samt Hans Vithenberg i Gunderup, Jens Smed og Laur(id)s Christensen i Herfølge og Oluf Truelsen(?) i Tessebølle kundgør, at der torsdag d. 13. juli 1570 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Morten Jensen i Linde (?) mødte på vegne af sin hustru Karine Pedersdatter, af Jørgen Laur(id)sens hustru i Linde El(li)ne Pedersdatter og Jens Laur(id)sens hustru i Strøby, Anne Pedersdatter for at sælge en søsterpart i en gård, som de har arvet efter Berent Pedersen i Tårnby. Køberen er La(urid)s Svendsen i Tårnby, der selv beboer gården. Ligeledes mødte Peder Andersen i Tårnby på vegne af Mette Erlaus(?) børn i Svansbjerg for at sælge en søsterpart i samme gård, som de har arvet efter Sidse Peders(datter). Også her er køberen Laurids Svendsen.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 15 - 1600-tallet samt 2 numre. der er ingen henvisning til reversal.

NUMMER: 17 - 6

TITEL: Skøde fra Mads Lauridsen til Laurids Svendsens børn på en del af en gård i Store Tårnby.

DATERING: 15. juni 1574.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 27,2-28,6 x 20,2-20,4. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Det nederste højre hjørne af pergamentet er revet af, og enkelte ord er demed gået tabt. En del af teksten er lidt utydelig. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er ingen spor efter segl.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Oluf Andersen i Gørslev samt La(urid)s Degn, Peder Jørgensen og La(urid)s Jørgensen i Herfølge og Jens Mortensen i Svansbjerg kundgør, at der torsdag d. 15. juni 1574 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Mads Laur(id)sen i Ringsbjerg mødte for at sælge en søsterlod i en gård i Tårnby, som hans hustru El(li)ne Nielsdatter har arvet.

Køberne er sal. La(urid)s Svendsens børn. Ingen af børnene omtales ved navn. Laurids Svendsen boede på gården.

BAGSIDETEKST: "Hanns Inguordsenn i Tornnbye 1574" (skrevet med en 1500-tals-hånd). Desuden ses 2 numre. Der er ingen henvisning til reversal.

NUMMER: 17 - 7

TITEL: Skøde fra Karine Nielsdatter og Jens Nielsen til Mette Rosenkrantz på en gård i Store Tårnby.

DATERING: 12. november 1584.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 47,6 X 21,7-22,1. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Den nederste del af teksten - dvs. mindst 1/3 af al tekst - er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er ikke bevaret spor af segl.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Thyge Mortensen i Bjæverskov herredsskriveren Hans Galskjøt i Endeslev samt Niels Pedersen i Skrosbjerg (Skrackbjerg) og Laurs Jørgensen og Peder Jørgensen i Herfølge kundgør, at der d. 12. november 1584 er sket flg. ved Bjæverskov herredsting:

Peder Ibsen i Strøby mødte på sin hustru Karine Nielsdatters vegne, og Bo Pedersen i Store Tårnby mødte på sin søstersøn Jens Nielsens vegne for at sælge en gård i Store Tårnby, som tidligere blev beboet af Niels Maglebo og nu beboes af Rasmus Pedersen.
Køberen er Mette Rosenkrantz til Vallø.

BAGSIDETEKST: "Peder Ibsenns skøde breff som hannd gaff min fru paa thenndt gaardt y Thornby Niels Maglebou iboede 1584". Der er desuden en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 36, og pergamentet er forsynet med 2 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Et tingsvidne fra 20. august 1584 vedr. denne gård findes i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1475 - 1902".

NUMMER: 17 - 8

TITEL: Skøde fra Karine Pedersdatter og Kirstine Poulsdatter til Mette Rosenkrantz på en gård i Store Tårnby.

DATERING: 21. januar 1585.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 38,7-40,4 X 27,3-28. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Den nederste del af pergamentet er gået tabt, men det drejer sig kun om få ord. Resten af teksten er visse steder lidt utydelig. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er ikke bevaret spor af segl.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Thyge Mortensen i Bjæverskov, herredsskriveren Hans Galskjøt i Endeslev samt Niels Pedersen i Skrosbjerg og Peder Jørgensen og Laurids Jørgensen i Herfølge kundgør, at der d. 21. januar 1585 er sket flg. ved Bjæverskov herredsting:

Hans Jensen, der er bosat i Faxe herred, mødte på vegne af sin hustru Karine Pedersdatter, og Poul Olsen i Himlingøje mødte på vegne af sin datter Kirstine Poulsdatter for at sælge en gård i Store Tårnby, som beboes af Peder Mikkelsen. Ovennævnte Karine Pedersdatter er født på gården.

Køberen er Mette Rosenkrantz til Vallø. De 2 sælgere har modtaget betaling af fogeden på Vallø, Rasmus Pedersen. På Rasmus Pedersens anmodning blev ejendomshandelen bevidnet af 12 dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1500-tallet og en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 37. Endelig ses et enkelt nummer.

NUMMER: 17 - 9

TITEL: Skøde fra Hans Jensen til Mette Rosenkrantz på en gård i Store Tårnby.

DATERING: 23. marts 1587.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 32,2 X 22,6-23. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt. Eilers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 2 seglsnit. Men der har været flere.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Thyge Mortensen i Bjæverskov, tingsskriveren Niels Ipsen i Køge samt Niels Pedersen i Skrosbjerg og Peder Jørgensen i Herfølge kundgør, at der d. 23. marts 1587 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Hans Jensen mødte for - på egne og hustruens vegne - at sælge den gård i Store Tårnby, som de selv beboer. Køberen er Mette Rosenkrantz til Vallø. På hendes vegne mødte Jørgen Skriver af Gisselfeld. Han har også sørget for betalingen til Hans Jensen.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel og en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 38. Desuden ses 2 numre.

NUMMER: 17 - 10

TITEL: Skøde fra Jens Lauridsen m.fl. til Hans Ingvorsen på en gård i Store Tårnby.

DATERING: 23. november 1587.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 42,4 X 19,2-19,4. Plica 1,7-1,9.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: En del af teksten i nederste højre hjørne er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1: Perg.rem. 2: Segl i perg.rem. Der er kun bevaret 1/4 af seglet, og næsten hele bomærket er forsvundet.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Thyge Mortensen i Bjæverskov tingsskriveren Niels Ipsen i Køge samt Peder Jørgensen i Herfølge og Peder Nielsen i Vemmedrup kundgør, at der d. 23. november 1587 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Jens Lauridsen i Klemmenstrup, Morten Hansen i Herfølge og Peder Klemmensen i Hårlev mødte for at sælge andele i en gård i Store Tårnby til Hans Ingvorsen, der selv bor på gården. Morten Hansen mødte på vegne af sine børn Boel og Kirstine, og Peder Klemmensen på vegne af sin hustru Sidse Mortensdatter.

Ejendomshandelen blev bevidnet af 12 dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 15 - 1600-tallet og en henvisning til 1. rev. nr. 41 (skrevet med blyant i moderne tid). Desuden ses 2 numre.

NUMMER: 17 - 11

TITEL: Skøde fra Hans Ingvorsen til Oluf Rosensparre på en gård m.m. i Store Tårnby.

DATERING: 21. april 1597.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 45,2 X 25,6-25,8. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 5 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkell Hammer i Salby, rådmænd Jens Pedersen i Køge, Hans Galskjøt i Endeslev, herredsskriveren Niels Ipsen i Køge samt Peder Nielsen i Vemmedrup kundgør, at der d. 21. april 1597 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Hans Ingvorsen i Store Tårnby mødte for at sælge sin og hustruen Kirstine Hanses gård i Store Tårnby, hvor de selv har boet "her thill dags", til Oluf Rosensparre til Skarhult. Rosensparre omtales som kgl. befalingsmand på Landskrone slot.

Samtidig solgte Ingvorsen en "ødegårdsjord" på Tårnby mark til Rosensparre. Det nævnes dog samtidig, at Mette Rosenkrantz lod bygge to boliger dér, og at Hans Jensen og Jens Pedersen har boet der.

Ved ejendomshandelen optrådte Niels Boesen, ridefoged til Vallø, på Rosensparres vegne. Ejendomshandelen blev bevidnet af 12 dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel og en henvisning til 1. rev. peg. 9 nr. 41. Desuden ses 2 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet findes også i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1475 - 1902". I samme pakke findes et købebrev fra Hans Ingvorsen til Oluf Rosensparre fra 1597.

NUMMER: 17 - 12

TITEL: Skøde fra Oluf Rasmussen m.fl. til Hans Ingvorsen på en gård i Store Tårnby.

DATERING: 21. april 1597.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 43,7 X 24,3-24,8. Plica 2,8-3,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt i den nederste del af pergamentet. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1: Seglsnit. 2: Peder Nielsens segl (diam. 3,5 cm) i perg.rem. Bomærket er forholdsvis velbevaret. Mellem 1 og 2 har der været flere segl.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkell Hammer i Salby, rådmann Jens Pedersen i Køge, Hans Galskjøtt i Endeslev, herredsskriver Niels Ipsen i Køge og Peder Nielsen i Vemmedrup kundgør, at der d. 21. april 1597 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Oluf Rasmussen og Hemming Rasmussen i Hårlev mødte på vegne af dem selv samt broderen Laurids Rasmussen (Skovgård i Roholte sogn) og søsteren Lutze Rasmusdatter (gift med Hans Pedersen i Stavnstrup) for at sælge de 4 søskendes andele i en gård i Store Tårnby med tilhørende jord. De har arvet dette efter Karine Pedersdatter, der var født på gården, men døde på Skovgård.

Køberen er Hans Ingvorsen og hustru Kirstine Hansis, der nu bor på gården. Hans Ingvorsen er svoger til de 4 søskende.

Desuden mødte Bue Mortensen i Store Tårnby på vegne af sin hustru Karine Pedersdatter og på vegne af Rasmus Pedersen i Fledegård og dennes søn Peder Rasmussen. Oluf Pedersen og Clement Pedersen i Store Tårnby mødte på egne vegne, Oluf Fynbo i Store Tårnby på vegne af sin hustru og børn og Niels Pedersen i Valløby på vegne af sig selv og søsteren Thielse Pedersdatter.

Alle mødte for at sælge deres andele i ovennævnte gård og ødegårdsjord til deres svoger og medarving Hans Ingvorsen og dennes hustru. De havde arvet gård og jord efter deres bror Niels Thuesen, "som døde ther samstedtz".

[I alt optræder altså 12 personer som sælgere.]

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 41. Desuden ses 2 numre.

NUMMER: 18 - 1

TITEL: Skøde fra Knud Nielsen til Laurids Jensen på en gård i Strøby.

DATERING: 19. februar 1611.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 30,5-30,8 X 17,0-17,2. Plica 1,6-1,9.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står ret tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 2 samt 4 - 5: Segl (diam. ca. 2,5 cm) i perg.remme. Bomærket ses tydeligt i nr. 5 (tilhører Knud Hansen), står svagere i nr. 2 og 4 og er helt udvisket i nr. 1. 3: Perg.rem.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mads Andersen af Skørpinge, tingsskriveren Peder Hansen af Store Heddinge, Rasmus Jacobsen af Strøby, Jens Lauridsen af Legistofte og Knud Hansen af Frø-slev kundgør, at der 19. februar 1611 er sket flg. på Stevns herredsting:

"Erlig mand" Knud Nielsen af Store Tårnby afhændede sin fædre-ne gård i Strøby til "erlig mand" Laurids Jensen og hustru Sidse (Citze) Rasmusdatter, der bor på gården.

Gården ligger på den østre gade "norden op thill Anders Jude og sønden for det huus Albritt Lauriss paa borrh".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel ("Aar 1611") og en titel fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 56. Yderligere ses 2 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: I Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1475 - 1902" ligger et tingsvidne om, at Knud Nielsen på 4 ting har lovbudt sin anpart i gården. Det er dateret 12. februar 1611 og hører under 1. rev. nr. 143.

NUMMER: 18 - 2

TITEL: Mageskifteskøde fra Christian IV til Corfitz Rud på en gård i Strøby og en gård i Skuderup.

DATERING: Københavns slot 30. april 1616.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 47,5-47,7 x 26,8-27,3. Plica 4,3-4,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Pergamentet er fuldstændigt bevaret, og teksten står meget tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 perg.rem.

RESUME AF INDHOLD: Christian IV erklærer at have foretaget et mageskifte med Corfitz Rud til Fuglsang, der er befalingsmand på Hindsgavl slot. Rud har til "oss...och Chronnenn" overdraget en gård i Skuderup i Bårse herred. Gården beboes af Mogens Ibsen og har en årlig landgilde på 5 mark 4 alb. Til gengæld overtager Corfitz Rud den gård i Strøby, som Laurids Jensen beboer. Den skylder årligt: 3 skill. ledingspenge, 9 skill. 1 alb. "truichz"penge, 21 skill. 1 alb. gæsteripenge, 31 skill. kopenge, 1 skp. byg, 1 skp. havre, 1 får, 1 gås, 1 høne og 4 skill. lammepenge.

BAGSIDETEKST: Det er noteret, at dokumentet er læst på Stevns herredsting d. 24. september 1616. Der er en titel fra 1790'erne, en henvisning til 1. rev. pag. 10 nr. 56 samt 2 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Mageskiftet omtales i Kronens skøder, bd. I, s. 384. Det skøde, der nævnes her, er også dateret 30. april 1616, men der er 2 vidner. Kronens skøder henviser til orig. mag. 778 og til Sjællandske registre 16, 188.

NUMMER: 18 - 3

TITEL: Skøde fra Laurids Jensen til Corfitz Rud på en gård i Strøby.

DATERING: 10. december 1616.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 33,7-34,3 X 21,4-22,1. Plica 2,1-2,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret og står for det meste ret tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 - 3: Segl (diam. 2 1/2 - 3 cm) i perg.remme. Bomærkerne i nr. 1 og 3 ses nogenlunde, hvorimod nr. 2 står noget svagere. 4 - 5: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mads Andersen af Store Heddinge, tingsskriveren Peder Hansen sammesteds, Jens Jensen af Segnhusgårde, Mads Nielsen af Sigerslev og Morten Hansen af Lyderslev kundgør, at der tirsdag d. 10. december 1616 er sket flg. på Stevns herredsting:

"Erlige velfornumstige mand" Laurids Jensen af Strøby afhændede den gård, som han bor på, til Corfitz Rud til Fuglsang. Jacob Jacobsen, der er foged på Vallø, mødte på vegne af Rud.

Gården ligger på den østre gade "nordin op till Anders Jude och synden for det huus Albritt Laursøn paa bode".

BAGSIDETEKST: "Coruidtz Ruud thill Fulsang 1616" (skrevet med en samtidig hånd). Desuden er der en titel fra 1790'erne samt 2 numre. Der er ingen henvisning til reversal.

NUMMER: 19 - 1

TITEL: Skøde fra Asser Bentsen til Bo Falk på gods i Himlingøje.

DATERING: 30. november 1356.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 18,8-19,2 X 10,7-10,9. Plica 2,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 3 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Asser Bentsen (Ascerus Bendicts) skøder til ridder Bo Falk alt sit gods i Himlingøje, nemlig et bol tillige med 3 1/2 ørtug jord.

Erklæringen er ud over Asser Bentsen også beseglet af væbnerne Oluf Lunge og Jon Bosen.

Anm.: Teksten er på latin.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra o. 1500 og en titel af nyere dato. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 6, nr. 1c. Desuden optræder der 3 - 4 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Dipl. dan. & Danmarks riges breve, 3. rk., bd. 4, nr. 489. Det findes også i udtog i Rep., 1. rk., nr. 2515.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Skødet omtales i Antoniewitz: "Vallø gods og dets ejere indtil 1461", s. 75.

NUMMER: 19 - 2

TITEL: Skøde fra Hans Madsen og Mads Pedersen til Anne Hansdatter på noget jord i Himlingøje.

DATERING: 1535 (?).

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 21-21,5 x 14,7-15,6. Plica 0,7-1,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Ca. 1/4 af pergamentet er gået tabt, og den øvrige tekst står temmeligt utydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 4 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Hans Spurre i Herfølge, Robert Clausen og Trugils Andersen sammesteds m.fl. kundgør, at der er tingløst et skøde ved Bjæverskov herredsting. Dato og år er forsvundet.

Hans Madsen i Søllerup og Mads Pedersen mødte for at sælge noget jord i Himlingøje, der tidligere har tilhørt Anders Poulsen i Endeslev. Den nye ejer er Anne Hansdatter i Endeslev.

Der blev afgivet et tingsvidne af 12 dannemænd for at bekræfte ejendomshandelen.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne, men hovedparten af denne er gået tabt. Dog ses årstallet 1535 (?). Der er en henvisning til 1. rev. nr. 47, men reversalen kan ikke oplyse videre om tidspunktet for udstedelsen af skødet.

Endelig er pergamentet forsynet med 2 numre.

NUMMER: 19 - 3

TITEL: Skøde fra Oluf Nielsen til Peder Nielsen på en del af gården Sparreholm i Himlingøje.

DATERING: 22. juni 1559.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 26,4-27 X 22,2-22,7. Plica 0,6-1,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Med undtagelse af nogle få bogstaver i nederste linie er hele teksten bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 segl (for Anders Nielsen) i perg.rem samt 2 seglsnit, men der har været yderligere 2 segl. Seglets diam. er 3,8 cm, og bomærket er meget utydeligt.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød samt Hans Tagesen i Tessebølle, Oluf Andersen i Herfølge, Anders Nielsen i Søllerup og Peder Harildsen i Ringsbjerg kundgør, at der torsdag før St. Johan baptiste dag (dvs. 22. juni) 1559 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Oluf Nielsen, født i Himlingøje, solgte sin broderlod i gården Sparreholm (Spurre holm) i Himlingøje til broderen Peder Nielsen, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel og en titel fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 47. Endelig ses 2 numre.

NUMMER: 19 - 4

TITEL: Skøde fra Boel Nielsdatter m.fl. til Peder Nielsen og hustru Karine Pedersdatter på en del af en gård i Himlingøje.

DATERING: 19. februar 1562.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 29,8-30,1 X 15,1-16,1. Plica 1,1-1,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 2: Seglsnit. 3: Perg.rem. 4 - 5: Segl i perg.remme. Seglet i nr. 4 er beskadiget, og på begge segl er bomærkerne helt udvisket. Seglenes diam. er 2,5 cm.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød samt Anders Nielsen i Søllerup, Peder Bund i Svansbjerg og Jens Smed og Laurids Skriver i Herfølge kundgør, at der torsdag før Dominica reminiscere (dvs. 19. februar) 1562 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Hans Olsen i Ingelstrup (= Engelstrup?) mødte på sin hustru Boel (Boill) Nielsdatters vegne og med fuldmagt fra hendes søstre Johanne (Jaha) og Kirstine Nielsdatter for at sælge de 3 kvinders andele i en gård i Himlingøje.

Køberne er Peder Nielsen og hans hustru Karine Pedersdatter, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en kort tekst fra 1500-tallet, skrevet af Jørgen Andersen i Himlingøje. Der er en titel fra 1790'erne, en henvisning til 1. rev. nr. 47 samt 2 numre.

NUMMER: 19 - 5

TITEL: Skøde fra Hans Jensen og Karine Hansdatter til Karine Pedersdatter på en del af en gård i Himlingøje.

DATERING: 9. juli 1562.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,4-23,9 X 14,6-15,1. Plica 4,3-4,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 5 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød samt Hans Vithenberg i Gunderup, Anders Nielsen i Søllerup, Peder Bund i Svansbjerg og Laurids Christensen i Herfølge kundgør, at der torsdag efter Visitationis Mariæ" (dvs. d. 9. juli) 1562 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Hans Jensen i Sædder solgte på egne og hustruen Karine Hansdatters vegne en lod i en gård i Himlingøje, som hustruen har arvet. Gården har været beboet af Peder Nielsen, og køberen er Peder Nielsens hustru (enke?) Karine Pedersdatter.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med årstallet 1562 (skrevet i 15 - 1600-tallet), en titel fra 1790'erne samt 2 numre.
(På plica er der en henvisning til l. rev. nr. 18.)

NUMMER: 19 - 6

TITEL: Skøde fra Oluf Nielsen m.fl. til Hans Nielsen på dele af en gård i Himlingøje.

DATERING: 12. december 1566.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 21,4-21,7 X 18,8-19,5. Plica 1,8-2,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten fremstår tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 samt 3 - 4: Segl i perg.rem. 2 og 6: Perg.remme. 5: Seglsnit. Seglenes diam. er 2,5 - 3 cm. Segl nr. 1 er stærkt beskadiget, og for alle 3 segl gælder, at bomærket er helt eller næsten udvisket.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Peder Bund i Svansbjerg samt Hans Vithenberg i Gunderup, Laurids Christensen i Herfølge, Oluf Truelsen i Tessebølle og Jens Smed i Herfølge kundgør, at der d. 12. december 1566 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Oluf Nielsen i Tårnby, der handlede på egne og søstrene Kirstine og Boel Nielsdatters vegne, samt broderen Jep Nielsen mødte op for at sælge de lodder i en gård i Himlingøje, som de har arvet efter deres far.

Lodderne sælges til broderen Hans Nielsen, der bor på gården.

Anm.: Der er spor efter 6 segl, men der er kun 5 udstedere.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel, der antagelig er fra 1600-tallet, samt en titel fra 1790'erne. Desuden ses 2 numre.

(På plica er der en henvisning til 1. rev. nr. 18.)

NUMMER: 19 - 7

TITEL: Skøde fra Clement Skov m.fl. til Morten Jørgensen på en gård i Himlingøje.

DATERING: 26. juni 1572.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 20,5-20,8 X 24,4-24,9. Plica 2,0-2,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, men den er nogle steder temmeligt utydelig p.g.a. brune skjolder. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 - 4: Segl i perg.remme. 5: Perg.rem. Seglenes diam. er 2,5 - 3 cm. Bomærket er helt udvisket i nr. 1, og det anes kun svagt i de andre segl.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Peder Bund i Svansbjerg samt Oluf Pedersen i Himlingøje og Laur(id)s Christensen, Jens Smed og Peder Jørgensen i Herfølge kundgør, at der torsdag før (Dominica) exaudi (dvs. d. 26. juni) 1572 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Clement Sko(v) mødte for at sælge andele i en gård i Himlingøje. Det skete på egne, søsteren Giøde Ibsdatters samt Karine Clemens(?) vegne. Clemens Skov bor selv på gården. Ligeledes mødte Jørgen Ibsen i Hellested mølle for at afhænde en søsterpart i samme gård. Køberen er i begge tilfælde Morten Jørgensen, og han ejer nu hele gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel, en henvisning til 1. rev. pag. 8 nr. 25 c - samt 3 numre.

NUMMER: 19 - 8

TITEL: Skøde fra Oluf Nielsens børn til Peder Oxe på en gård i Himlingøje.

DATERING: 12. december 1573.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 31,0-31,1 X 26,0-26,5. Plica 3,0-3,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 - 2 samt 4 - 5: Perg.remme. 3: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Oluf Andersen i Gørslev, Peder Bund i Svansbjerg, Oluf Pedersen i Himlingøje og Laurids Christensen og Peder Jørgensen i Herfølge kundgør, at der d. 12. december 1573 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Hans Nielsen og Oluf Pedersen har på Oluf Nielsens børns vegne solgt en gård i Himlingøje til Peder Oxe til Gisselfeld. Hans Vithenberg, der er foged på Vallø, optrådte på vegne af Peder Oxe.

Gården, der beboes af Hans Nielsen, ligger på den nordre side af gaden vesten op til Morten Jørgensen.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel, en henvisning til 1. rev. pag. 7, nr. 18 - samt 2 numre.

NUMMER: 19 - 9

TITEL: Skøde fra Morten og Oluf Jørgensen til Mette Rosenkrantz på en gård i Himlingøje.

DATERING: 4. februar 1580.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 27,7-28,1 x 26,2-26,8. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Næsten halvdelen af teksten er gået tabt. Resten står nogenlunde tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er ikke bevaret segl eller seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden (Oluf Ander)sen i Gørslev samt Niels Pedersen i (Skrosbjerg?), Oluf Pedersen i Himlingøje og Laur(id)s Christensen og Peder Jørgensen i Herfølge kundgør, at der d. 4. februar 1580 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Morten Jørgensen i Himlingøje og Oluf Jørgensen i Køge solgte en gård i Himlingøje, som Jørgen Mortensen beboer. Gården ligger på den nordre side af gaden mellem Hans Nielsen og Christen Pedersen.
Den nye ejer er fru Mette Rosenkrantz.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel, der delvis er gået tabt, samt en titel fra 1700-erne. Der er henvisning til 1. rev. nr. 30. Endelig ses 2 numre.

NUMMER: 19 - 10

TITEL: Skøde fra Bodil og Elline Pedersdatter til Mikkel Hansen på dele af gården Sparreholm i Himlingøje.

DATERING: 29. maj 1600.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 36,9-38,5 X 23,2-23,4. Plica 1,5-1,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 5 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkel Hammer i Salby, herredsskriveren Niels Ipsen i Køge, ridefogeden til Tryggevalde Jørgen Hansen samt Peder Nielsen i Vemmedrup og Jens Olsen i Herfølge kundgør, at der d. 29. maj 1600 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Mogens Hansen i Valløby mødte på sin hustru Bodil Pedersdatters vegne og Jørgen Madsen, også Valløby, på sin hustru Elline Pedersdatters vegne for at sælge deres andele i gården Sparreholm (Sporreholm) i Himlingøje. De to kvinder har arvet det efter deres far Peder Nielsen, der boede på gården til sin død, og efter deres afdøde søster Kirstine Pedersdatter.

Den ny ejer er Mikkel Hansen, der bor på gården. Han er bror til Bodil og Elline Pedersdatter.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel samt en titel fra 1790'erne. Der er henvisning til 1. rev. nr. 47. Endelig optræder 2 numre.

NUMMER: 19 - 11

TITEL: Skøde fra Mikkell Hansen og Karine Pedersdatter til Oluf Rosensparre på gården Sparreholm i Himlingøje.

DATERING: 2. maj 1605.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 43,2-43,3 X 33,7-34,4. Plica 4,1-4,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 - 3 og 5 - 6: Perg.remme. 4: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkell Hammer i Salby, tingsskriveren Niels Ipsen, Peder Boesen i Hårlev, Jens Olsen i Herfølge, Villads Christensen i Lellinge og Oluf Nielsen i Bjæverskov kundgør, at der d. 2. maj 1605 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Mikkell Hansen i Himlingøje mødte for - på egne og moderen Karine Pedersdatters vegne - at sælge gården Sparreholm (Sporreholmen) i Himlingøje.

Den ny ejer er Oluf Rosensparre til Skarhult. Han benævnes som høvedsmand på Mariager kloster. Ridefogeden til Vallø, Niels Boesen, mødte på Rosensparres vegne.

I retten blev der oplæst og konfirmeret et købebrev, dateret Vallø d. 27. april. Det var forsynet med Mikkell Hansens "seeduanlige bomercke" og underskrevet af doktor Jens Mule på Fyn, mester Claus Christoffersen i Herfølge, Hendrick Frasecke, der er rådmand i Køge, og Mikkell Hammer i Salby.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og en titel fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 10 nr. 47. Yderligere optræder 3 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: I Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1475 - 1902" findes et skøde fra Mikkell Hansen til Oluf Rosensparre på Sparreholm, dateret 27. april 1605. Her ligger også et brev fra Mikkell Hansen til Rosensparre, hvor det fremgår, at Hansen har modtaget 100 daler for gården. Brevet er dateret 15. marts 1606.

NUMMER: 19 - 12

TITEL: Skøde fra Kirstine Mortensdatter til Jørgen Mortensen på en del af en gård i Himlingøje.

DATERING: 5. februar 1607.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 40,0-40,8 X 24,1-24,3. Plica 2,3-2,5.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 3 samt 7: Segl (diam. 3 cm) i perg.remme. 4 - 6: Perg.remme. Bomærket ses tydeligt i nr. 7 (der tilhører Oluf Pedersen) og nogenlunde i nr. 1 (Mikkel Hammer), hvorimod det er næsten eller helt udvisket i nr. 2 og 3.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkel Hammer i Salby, tingsskriveren Niels Ipsen, Søren Knudsen, fogeden på Vallø Søren Nielsen, fogeden på Herlufstrup Daniel Hansen, samt Peder Nielsen i Vemmedrup og Oluf Pedersen i Gørslev kundgør, at der d. 5. februar 1607 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Laurids Hansen i Store Tårnby mødte for - på sin hustru Kirstine Mortensdatters vegne - at sælge en andel i en gård i Himlingøje, som hun har arvet efter sin far. Køberen er Kirstine Mortensdatters bror, Jørgen Mortensen, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1600-tallet, der er blevet forlænget i 1790'erne. Der er henvisning til 1. rev. nr. 48. Yderligere optræder 3 numre.

NUMMER: 19 - 13

TITEL: Skøde fra Jørgen Mortensen og hustru til Oluf Rosensparre på en gård i Himlingøje.

DATERING: 19. oktober 1609.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 40,5-40,7 x 27,8-28,1. Plica 1,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står meget tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 4: Perg.remme. 5: Segl (diam. 3,7 cm) i perg.rem. Motivet er forholdsvis tydeligt. Her ses bl.a. initialerne AJ. Det må være Arild Jensen, der optræder som nr. 4 (!) i teksten.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkel Hammer i Salby, tingsskriveren Niels Ipsen samt Oluf Pedersen i Gørslev, Arild Jensen i Herfølge og Laurids Hansen sammesteds kundgør, at der d. 19. oktober 1609 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Jørgen Mortensen i Himlingøje har med sin hustru Karine Jacobsdatters samtykke solgt den gård, som de selv beboer, til Oluf Rosensparre til Skarhult. Han benævnes som rigsråd og høvedsmand på Mariager kloster. Fogeden på Vallø, Søren Nielsen, optrådte på Rosensparres vegne.

I retten blev det forudgående købebrev oplæst og påskrevet. Jørgen Mortensens sønner Christen, Clement (Clemind) og Ingill Mortensen samt Christen Galskjøt i Endeslev havde fået besked om at møde i retten, hvis de havde nogle indvendinger mod ejendomshandelen, men det skete ikke.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1600-tallet, som er blevet forlænget i 1790'erne. Der er henvisning til 1. rev. pag. 10 nr. 48. Yderligere optræder 3 numre.

NUMMER: 19 - 14

TITEL: Skøde fra Mads Olsen m.fl. til Oluf Rosensparre på en gård i Himlingøje.

DATERING: 1. marts 1610.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 49,3-49,5 X 24,4-25,2. Plica 3,3-3,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Kun få bogstaver er gået tabt. Resten af teksten står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 2 - 3: Segl i trækapsler (diam ca. 3 cm) og perg.remme. Motivet i nr. 2 (Niels Ipsen) står nogenlunde tydeligt, hvorimod det er meget svagt i nr. 3. 1, 4 - 5: Seglsnit. Der har eksisteret yderligere et segl mellem nr. 4 og 5.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkell Hammer i Salby, tingsskriveren Niels Ipsen, fogeden på Vallø Søren Knudsen samt Peder Nielsen i Vemmedrup, Laurids Hansen i Herfølge og Rasmus Jensen i Åshøje kundgør, at der d. 1. marts 1610 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Peder Olsen i Lille Tårnby, Mads Olsen og Peder Lau(ridsen) i Himlingøje, Oluf Lauridsen i Vedskølle, Rasmus Jørgensen i Endeslev, Jens Mortensen i Lille Tårnby og Mads Ipsen i Strøby mødte for at sælge en gård i Himlingøje, som de eller deres hustruer har haft en andel i. Gården er beboet af den ovennævnte Mads Olsen.

To af sælgerne optrådte også på vegne af forskellige familiedlemmer. [I alt må således 12 personer have haft andel i ejendommen.]

Køberen er Oluf Rosensparre til Skarhult, der benævnes som rigsråd og befalingsmand på Mariager kloster. Fogeden på Vallø, Søren Nielsen, optrådte på Rosensparres vegne.

Der refereres til et forudgående købebrev.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1600-tallet, der er blevet forlænget i 1790'erne. Der er henvisning til 1. rev. pag. 10 nr. 50. Yderligere optræder 3 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: I Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1475 - 1902" findes et lovbud fra 15. februar, et købebrev fra 24. februar og et tingsvidne fra 12. juli 1610. Sidstnævnte hører under 1. rev. nr. 52.

NUMMER: 19 - 15

TITEL: Eske Brocks mageskifteskøde til Oluf Rosensparre vedr. et bol i Nr. Kongerslev og et bol i Himlingøje.

DATERING: Slagelse 1. juni 1619.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 43,0-43,3 x 23,2-23,4. Plica 5,8-6,1.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 2 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: I dette åbne brev erklærer Eske Brock til Estrup at have indgået mageskifte med Oluf Rosensparre til Skarhult. Brock betegnes som befalingsmand på Dronningborg, Rosensparre som befalingsmand på Dragsholm.

Rosensparre afgiver herved et bol i Nr. Kongerslev i Hellum herred i Jylland. Det beboes af Christen Mikkelsen, og landgilden er 15 skp. byg, 1 pund smør, 1 skovsvin, 1 fodernød og 1 1/2 mark penge. Brock afstår et bol i Himlingøje, som Bo Hansen beboer. Dette bol svarer årligt 1 rdl.

Ridderen Anders Bille til Rosendal har underskrevet sammen med Eske Brock.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel, der er blevet forlænget i 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 11 nr. 62. Yderligere optræder 3 numre.

NUMMER: 20

TITEL: Skøde fra Jens Smed til Oluf Sommer på jord i Gunderup mark.

DATERING: 1480.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 20,5-20,8 X 16,1-16,4. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Den nederste del - vel ca. 1/3 af hele pergamentet - er gået tabt. Resten af teksten står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er ikke bevaret segl eller seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Je(n)s Smed i "Beryngh" kundgør, at han har solgt al den del af Gunderup mark, som hans hustru har arvet. Køberen er "welbyrdich ma(nd)" Oluf Sommer i Gunderup.

Blandt de personer, der har været med til at besegle dokumentet, er Philippus Ottsen i Tved, Nis Eskildsen og Peder Hansen. Datoen og årstal er gået tabt.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel, der formentlig er fra 1500-tallet, hvori der omtales noget "bunde jord" i Gunderup. Der er også en titel fra 1790'erne, hvor årstallet 1480 optræder. Der er henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 6. Endelig ses 2 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 4738.

NUMMER: 21 - 1

TITEL: Skøde fra Mads Mikkelsen m.fl. til Peder Pedersen på dele af en gård i Herfølge.

DATERING: 16. juni 1474.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 17,0-18,1 X 10,0-10,3. Plica 1,3-1,5.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 5 perg.remme. Nr. 2 og 3 er skåret ud af allerede beskrevet pergament.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Anders Pedersen samt Esbern Degn (Diegn) i Herfølge, Hans Hare sammesteds, Oluf Mortensen i Søllerup og Je(n)s Tolsen i Gammelkøge kundgør, at der torsdag før St. Botulphi dag (dvs. 16. juni) 1474 skete flg. på Bjæverskov herredsting:

Mads Mikkelsen, Jørgen Mikkelsen og Knud Tolsen af Lund afhændede alle deres andele i en gård i Herfølge til Peder Pedersen, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er påføjet tallet 17 (det hører til under 1. rev. nr. 17).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 3477.

NUMMER: 21 - 2

TITEL: Skøde fra Villem Jensen til Lutze Anderss på en gård i Herfølge torp.

DATERING: 30. oktober 1494.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 21,5-21,8 X 13,3-13,5. Plica 0,8-1,1.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1: Segl (diam. 2,5 cm) i perg.rem. Seglet er stærkt beskadiget, men bomærket anes alligevel. 2 - 5: Perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Offe Hansen samt Hans Hare i Herfølge, Oluf Laurensen sammesteds og Trugils Mogensen i Hastrup kundgør, at der torsdag før Alle helgens dag (dvs. 30. oktober) 1495 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Villem Jensen lovbød den gård, som han boede på og som ligger i Herfølge torp. Det var det fjerde ting, hvor han søgte at afhænde sin gård. Gården blev nu solgt til Lutze Anderss i Gunderup.

Villem Jensen er medbesebler af dokumentet.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne. Desuden optræder tallet 17 (pergamentet hører til under 1. rev.nr. 17).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 7751.

NUMMER: 21 - 3

TITEL: Mageskifteskøde fra Jørgen Nielsen til Peder Bille på en gård i Herfølge torp.

DATERING: Vallø 23. maj 1568

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 42,8-43,6 X 21,9-22,2. Plica 4,4-4,6.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord i begyndelsen af teksten er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 3 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Jørgen Nielsen til Jonstrup erklærer at have gennemført et mageskifte med Peder Bille til Svanholm. Bille har overdraget en gård i Tokkerup by i Vollerslev sogn. Den beboes af Morten og svarer 3(?) (skillin)g grot i landgilde.

Til gengæld har Jørgen Nielsen overdraget en gård i Herfølge torp, som Niels Hansen beboer. Den årlige landgilde er her en lødemark, og der holdes en fodernød.

Dokumentet er dateret Dominica vocem jucunditatis (dvs. 23. maj) 1568, og foruden Jørgen Nielsen har Knud Steensen til Lundby og Hans Pedersen til Strande(?) beseglet og skrevet under.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og en titel fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 17. Desuden ses 6 numre.

NUMMER: 21 - 4

TITEL: Skøde fra Christoffer Nielsen m.fl. til Jørgen Andersen på en gård i Herfølge.

DATERING: 12. august 1570.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 19,5-20,5 X 23,5-24,2. Plica 1,9-2,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, men den er visse steder meget utydelig p.g.a. brune skjolder. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 - 2 og 4 - 5: Perg.remme. 3: Segl (diam. 2,2 cm) - bomærket ses nogenlunde tydeligt. Seglet tilhører Jens Smed.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Peder Bund i Svansbjerg samt Laurids Christensen og Jens Smed i Herfølge, Niels Pedersen i Skrosbjerg og Oluf Andersen i Gørslev kundgør, at der 12. august 1570 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Christoffer Nielsen i Køge (?) mødte for at afhænde sin og hustruen ... Andersdatters andel i en gård i Herfølge til Jørgen Andersen i Herfølge.

Jørgen Bund i Svansbjerg mødte ligeledes for at afhænde sin og hustruens andel i samme gård til Jørgen Andersen.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 8 nr. 25. Desuden ses et enkelt nummer.

NUMMER: 21 - 5

TITEL: Skøde fra Jørgen Andersen til Peder Jørgensen på en del af en gård i Herfølge.

DATERING: 16. juli 1573.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 25,1-25,7 X 28,1-29,2. Plica 1,4-1,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, men den er visse steder lidt utydelig. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1: Perg.rem. 2 - 4: Segl i perg.remme. Seglenes diam. er hhv. 4, 3 og 3 1/2 cm. Bomærkerne er næsten udviskede. 5: Segl-snit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Oluf Pedersen i Himlingøje, Peder Bund i Svansbjerg og Jens Smed, La(urid)s Jørgensen og Laur(id)s Degn (Degen) i Herfølge kundgør, at der 18. juli 1573 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

"Erlig mand" Jørgen Andersen i Herfølge mødte for at afhænde sin andel i den fædrene gård i Herfølge torp til Peder Jørgensen, der bor på gården. Det fremgår, at Peder Jørgensen tidligere har afkøbt Jørgen Andersens søskende deres andele, således at Peder Jørgensen nu er eneejer af gården. Jørgen Andersen og hans søskende har arvet efter faderen Anders Spurre, der igen har arvet efter Lutze (Lusse) Anders.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel og en henvisning til 1. rev. pag. 8 nr. 25. Yderligere ses 2 numre.

NUMMER: 22 - 1

TITEL: Pantebrev fra Niels Jensen til Jens Olsen på 1/2 øre jordskyld i Sædder.

DATERING: Køge 1. juli 1442.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,0-23,3 X 13,5-14,2. Plica 1,5-1,6.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 6: Perg.remme. 7: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Niels Jensen, der er borger i Køge og tidligere har boet i Kløvested, erklærer, at han skylder 6 lødige mark til Jens Olsen i Sædder.

Niels Jensen pantsætter derfor 1/2 øre jordskyld med alt tilhørende til Jens Olsen. Det ligger i Sædder mellem Jens Bondes og Jens Knudsens gårde "oc iorde i alle skiffthe".

Jens Olsen skal beholde dette pant i de næste 20 år fra næste Mortensdag at regne - ligesom han har haft det i 10 "førmer" år.

Jens Olsen skal ikke betale landgilde, men han skal svare kongelig tyng af pantet, så længe han har det.

Når de 20 år er gået, har Niels Jensen "ful macht" til igen at indløse pantet for den nævnte sum penge - og det skal ske Mortensdag "inne mytdaw".

Ud over Niels Jensen har flg. beseglet dokumentet: Niels Jensens søn Lasse Nielsen, fogeden Laurens Rothe, borgmester Henrik Nykøbing, rådmændene Oluf Tygesen og Knud Bertelsen samt byskriveren Peder Jensen - alle af Køge.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1500-tallet. Desuden optræder 3 numre, deriblandt 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 1. rk., nr. 7254.

NUMMER: 22 - 2

TITEL: Tingsvidne vedr. Mogens Olsens gård i Sædder.

DATERING: Herfølge 2. juli 1472.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 24,7-25,0 X 10,4-11,0. Plica 1,0-1,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Det nederste højre hjørne af pergamentet er gået tabt, men det berører ikke teksten, der står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 2 - 6: Perg.remme. 1 og 7: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Anders Pedersen, "som th(e)n dagh Byæw(er)-skous hritz tingh sath", samt sognepræsten i Herfølge Mads Vat, væbneren Mads Neb, Esbern Degn (Diegh(e)n) og Esbern Andersen i Herfølge og Peder Madsen og Oluf Madsen i Åshøje kundgør, at der Vor Frue visitationis dag (dvs. 2. juli) 1472 er sket flg. på Bjæverskov herredsting i Herfølge:

Mogens Olsen i Sædder mødte for at spørge, om nogen gjorde krav på den gård, som han har boet på i 40 år "oc meer". Mogens Olsen bad fogeden undersøge dette. 12 dannemænd blev udvalgt, og efter at have spurgt sig for, kunne de inden for de 4 tingstokke erklære, at de ikke havde hørt andet, end at Mogens Olsen har haft denne gård uhildet i 40 år.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som rep., 1. rk., nr. 3117.

NUMMER: 22 - 3

TITEL: Skøde fra Mikkell i Jonstrup til Jens Pedersen på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 21. november 1482.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 18,2-18,5 X 10,5-11,0. Plica 1,3-1,9.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står forholdsvis tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 samt 3 - 5: Perg.remme. 2: Et stærkt beskadiget segl (diam. ca. 2 cm) i perg.rem. Bomærket kan dog stadig anes.

RESUME AF INDHOLD: Tingfogeden Anders Pedersen samt Hans Hare, Mads Aruetsen og Mads Jensen i Herfølge og Jens B(ru)n i Tessebølle kundgør, at der Mariæ præsentationis dag (dvs. 21. november) 1482 skete flg. på Bjæverskov herredsting:

Mikkell i Jonstrup mødte på tinge for at sælge Jens Pedersen en søsterdel i den gård i Sædder, som han iboer. Gården ligger "østh i byen paa th(e)n søndhre gadæ".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel og en titel fra 1500-tallet, der i 1790'erne er blevet suppleret med årstallet 1482. Yderligere ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 5112.

NUMMER: 22 - 4

TITEL: Skøde fra Oluf Hørmyndsen m.fl. til Offe Hansen på 1/4 gård i Sædder.

DATERING: 24. august 1483.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 17,3-17,5 X 8,5-9,2. Plica 1,3-1,5.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står nogenlunde. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 3: 3 meget stærkt beskadigede segl, hvor man kun kan ane ganske lidt af bomærkerne.

RESUME AF INDHOLD: Pastor Oluf H(er)my(n)dsen i Køge, H(er)my(n)dh Guldsmed, der er borger i Køge, og Laurens H(er)my(n)dsen sammesteds kundgør, at de har solgt en søsterdel, som er 1/4, af en gård i Sædder. Køberen er Offe Hansen, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel ("Offæ Hanss...") og en titel fra 1790'erne. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 5284.

NUMMER: 22 - 5

TITEL: Pantebrev fra Lasse Nielsen til Peder Jensen på 1/2 øre jord i Sædder.

DATERING: Køge 4. januar 1483.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,6-23,8 X 14,7-15,2. Plica 1,4-1,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står meget tydeligt. Pergamentet er ikke restaure-ret.

SEGL: 1 - 2: To meget stærkt beskadigede segl, hvor bomærkerne er helt udvisket. Nr. 1 (det bedst bevarede) har en diam. på 2,5 cm. 3 - 5: Perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Køge-borgeren Lasse Nielsen erklærer, at hans mor Lutze (Luce) Nielsse har modtaget 10 lødige mark af Peder Jensen i Sædder. Lasse Nielsen pantsætter derfor 1/2 øre jordskyld med alt tilligende til Peder Jensen og dennes arvinger. Det ligger i Sædder - mellem Jens Bondes og Jens Knudsens gårde "oc iorde j alle skiffthe". Peder Jensen skal beholde dette pant i de næste 20 år. Han skal ikke betale landgilde, men derimod svare kongelig tyng af det, så længe han har det i pant. Når de 20 år "æræ fremfarnæ oc gangnæ", har Lasse Nielsen og hans arvinger "full macht jgen ath løse forne panth for forne swm peninghe..." - og indløsningen skal ske Mortensdag.

Lasse Nielsen har fået flg. personer til at besegle erklæringen: Borgmesteren i Køge Mads Bosen, Anders Olsen og Peder Jepsen, der er rådmænd sammesteds, samt Anders Pedersen i Åshøje.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1500-tallet samt 3 numre, deriblandt 22 (pergamentet til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 5156.

NUMMER: 22 - 6

TITEL: Skøde fra Lasse Pedersen m.fl. til Villum Jensen på en gård i Herfølge torp.

DATERING: 22. juli 1484.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 18,0-18,1 X 9,0-9,9. Plica 0,8-1,1.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står nogenlunde. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 7 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Anders Pedersen samt Mads Aruetsen og Mads Jensen i Herfølge, Køge-borgeren Jep Andersen, Jens B(ru)n i Tessebølle, Hans Tygesen sammesteds og Oluf Madsen i Åshøje kundgør, at der torsdag før Sct. Jacob apostels dag (dvs. 22. juli) 1484 er sket flg.på Bjæverskov herredsting:

Lasse Pedersen i Herfølge mødte for at afhænde en gård i Herfølge torp til Villum Jensen. Lasse Pedersen og hans to søstre, Kirstine og Margrethe, har arvet gården efter faderen Peder Pedersen, og nu solgte han den på vegne af alle 3 søskende.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne samt nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 5516.

NUMMER: 22 - 7

TITEL: Skøde fra Oluf Hermyndsen m.fl. til Offe Hansen på dele af en gård i Sædder.

DATERING: 11. august 1485.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 24,8-25,2 X 9,2-9,6. Plica 1,1-1,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står nogenlunde. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 3 samt 6 - 7: Segl (diam. ca. 3 cm) i perg.remme. Nr. 3 er stærkt beskadiget. Bomærket er ret tydeligt i nr. 6, og det anes i nr. 3 og 7. 1, 2 og 4: Perg.remme. 5: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Oluf Clausen, væbneren Mads Neb i Søllerup, Hans Hare i Herfølge, Je(n)s Mogensen i Svansbjerg, Trugils Mogensen i Hastrup, Jens B(ru)n i Tessebølle og Hans Tygesen sammesteds kundgør, at der torsdag før Vor Frue assumptionis dag (dvs. 11. august) 1485 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Hr. Oluf H(er)my(n)dsen mødte for at afhænde al sin og sine medarvingers rettigheder i en gård i Sædder til Offe Hansen, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel ("Offæ Hanss ...") og en titel fra 1790'erne. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 5730.

NUMMER: 22 - 8

TITEL: Skøde fra Jens Olsen m.fl. til Offe Hansen på dele af en gård i Sædder.

DATERING: 17. november 1485.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 21,8-22,0 X 10,2-11,0. Plica 1,3-1,6.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står nogenlunde. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 6 og 7: Segl (diam. ca. 2,5 cm) i perg.remme. Bomærket og inskriptionen ses meget tydeligt i nr. 6 (der tilhører Hans Tygesen), og det anes i nr. 7. 1 - 5: Perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jens Jepsen, Peder Trængher, der er borger i Køge, Trugils Mogensen i Hastrup, Hans Hare i Herfølge, Jens B(ru)n i Tessebølle, Hans Tygesen sammesteds og Mads Jensen i Herfølge kundgør, at der torsdag efter St. Mortens dag (dvs. 17. november) 1485 skete flg. på Bjæverskov herredsting:

Jens Olsen i Tågerød mødte for at afstå al sin og sine søstres rettigheder i en gård i Sædder til Offe Hansen, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel og en titel fra 1790'erne. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 5769.

NUMMER: 22 - 9

TITEL: Skøde fra Laurens Olsen m.fl. til Offe Hansen på dele af en gård i Sædder.

DATERING: 29. august 1499.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 19,8-20,4 X 14,3-15,1. Plica 1,1-1,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Så godt som hele teksten er bevaret, men den er visse steder lidt utydelig. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1, 3, 4 og 5: Segl (diam. ca. 3 cm) i perg.remme. Nr. 3, 4 og 5 er beskadigede. Bomærkerne anes i nr. 1 og 5. 2: Perg. rem.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jep Skov, Peder Jensen, der er foged på Vallø, Lasse Jensen i Gunderup, Hans Hare i Herfølge og Oluf Laurensen sammesteds kundgør, at der torsdag efter St. Lucii translationis dag (dvs. 29. august) 1499 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Peder Mogensen af Heddinge mødte med fuldmagt fra Laurens Olsen, Peder Olsens børn og Karine Olufsdatter for at sælge deres andele i en gård i Sædder til Offe Hansen, der bor på gården.

Ligeledes mødte Peder Jensen af Svansbjerg for at sælge de andele af samme gård, som var tilfaldet Knud Olsens børn. Også her var køberen Offe Hansen.

På Offe Hansens begæring blev ejendomshandelen bevidnet af 11(12) dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne samt nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 8877.

NUMMER: 22 - 10

TITEL: Skøde fra Hans Ploug m.fl. til Offe Hansen på dele af en gård i Sædder.

DATERING: 14. februar 1499.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 20,0-20,3 x 15,3-15,9. Plica 0,8-1,1.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står nogenlunde. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 5 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jep Skov, Peder Jensen, der foged på Vallø, Hans Hare og Oluf Laurensen i Herfølge samt Trugils Mogensen i Hastrup kundgør, at der torsdag efter Scolastice dag skete flg. på Bjæverskov herredsting:

Hans Ploug af Tolstrup mødte for at sælge sin andel i en gård i Sædder til Offe Hansen, der selv bor på gården. Ligeledes mødte Lasse Bosen i Sædder og Lasse Jensen i Gunderup (sidstnævte på vegne af Karine Madsdatter (Mattesse) i Åshøje) for at sælge deres andele i samme gård til Offe Hansen.

På Offe Hansens begæring blev ejendomshandelen bevidnet af 12 dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel ("Hans Plous") og en titel fra 1790'erne. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 8751.

NUMMER: 22 - 11

TITEL: Skøde fra Karine Jensdatter til Lasse Bosen på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 20. maj 1501.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 22,3-22,5 X 15,6-15,8. Plica 0,7-1,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 samt 3 - 6: Perg.remme. 2: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jep Skov, Ofte Hansen i Sædder, Trugils Mogensen (Maghnss) i Hastrup, Jø(n)s Mogensen i Svansbjerg og Oluf Laurensen i Herfølge kundgør, at der på hellig torsdag (dvs. 20. maj) i 1501 skete flg. på Bjæverskov herredsting:

Karine Jensdatter i Åshøje mødte for at give fuldmagt til Hans Hare, som derefter solgte hendes andel i en gård i Sædder til Lasse Bosen. Hun har arvet denne andel efter sine forældre og sin bror. Gården, der ligger nord for kirken, er beboet af Bosen.

Skødet indeholder også denne lidt overraskende sætning: "ok kænd(e)s for..de Ka(ri)ne segh ath war(e) vel fornøffuet m(eth) th(e)n dell som for..de Lass Boss ok hanss søsken wor til fallen i Rariis".

På Karine Jensdatters begæring blev ejendomshandelen bevidnet af 13 dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel og en titel fra omkring 1600 (?), der er blevet forlænget i 1790'erne. Desuden ses 3 numre, deriblandt 22 (pergamentet hører under 1. rev. nr. 22).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 9364.

NUMMER: 22 - 12

TITEL: Skøde fra Hemming Svendsen til Hans Offesen m.fl. på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 26. juli 1554.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 24,5-25,3 x 33,6-34,3. Plica 1,4-1,6.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står for det meste tydeligt trods brune pletter. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1, 2, 4 og 5: Segl (diam. ca. 3 cm) i perg.remme. Nr. 4 og 5 er beskadigede. Bomærke og inskription ses tydeligt i nr. 5 (tilhører Peder Harildsen) og anes i de andre segl. 3: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød, Hans Tagesen i Tessebølle, skriveren Oluf Andersen i Herfølge samt Anders Nielsen i Søllerup og Peder Harildsen i Ringsbjerg kundgør, at der torsdag efter Jacobi apti dag (dvs. 26. juli) 1554 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Hemming Svendsen i Farendløse i Ringsted herred mødte for at afhænde en søsterpart i en gård i Sædder. Køberne er Hans Offesen samt Kirstine Sørensdatters børn. Det er Hans Offesens søsterbørn.

Hans Offesen bor selv på gården.

Ejendomshandelen blev bevidnet af 12 dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne, hvor det fejlagtigt er dateret 1514. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører under 1. rev. nr. 22).

NUMMER: 22 - 13

TITEL: Skøde fra Niels Mortensen til Karine Olufsdatter på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 6. marts 1539.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 26,9-29,1 X 15,9-16,5. Plica 0,7-0,9.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, men teksten er visse steder lidt utydelig. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 6: Segl (diam. ca. 2,5 cm) i perg.rem. Seglet er stærkt beskadiget, og bomærket er helt forsvundet. 1 og 3: Perg.rem. 2, 4 og 5: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Hans Spurre i Herfølge, Bent Pedersen, der er foged på Vallø, Hans Tagesen i Tessebølle og Robert Clausen og Trugils Andersen i Herfølge kundgør, at der torsdag før St. Gregorii dag (dvs. 6. marts) 1539 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Niels Mortensen i Gummerød mødte for at sælge en broderdel i en gård i Sædder til Karine Olufsdatter i Sædder. Hun var på tingrepræsenteret af Niels Olsen. Gården har været beboet af Oluf Andersen.

Ejendomshandelen blev bevidnet af 12 dannemænd.

Anm.: Der er spor efter 6 segl, men der er kun 5 udstedere.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel, der er blevet udvidet i 1790'erne. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

NUMMER: 22 - 14

TITEL: Skøde fra Boel Severinsdatter til Hans Offesen på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 1549.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 28,9-29,1 X 22,9-23,2. Plica 2,7-2,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 og 4: Segl (diam. ca. 3,8 cm) i perg.remme. For begge gælder, at motivet er helt udvisket. 2, 3 og 5: Perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød, Bent Pedersen i Gunderup, der er sognepræst i Herfølge og Sædder, Hans Tagesen i Tøssebølle og Anders Nielsen i Søllerup kundgør, at der torsdag før St. Peder ophøjelsesdag 1549 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Anders Jensen i Hastrup mødte på sin hustru Boel Severinsdatters (Boyld Seuerynssd) vegne for at sælge en del af en gård i Sædder til Hans Offesen. Boel Severinsdatter har arvet denne broderpart efter sin far. Hans Offesen bor på gården.

Ejendomshandelen blev bevidnet af 12 dannemænd.

Anm.: Der er spor efter 5 segl, men der er kun 4 udstedere.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

NUMMER: 22 - 15

TITEL: Skøde fra Anders Ipsen m.fl. til Bo Lauridsen på 1/6 gård i Sædder.

DATERING: 14. november 1555.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 28,0-30,4 X 25,8-26,5. Plica 1,3-1,5.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 3 og 5: Perg.remme. 1, 2 og 4: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød, Hans Tagesen i Tessebølle, skriveren Oluf Andersen i Herfølge, Peder Harildsen i Ringsbjerg og Anders Nielsen i Søllerup kundgør, at der torsdag efter St. Martini ephi dag (dvs. d. 14. november) 1555 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Anders Ipsen i Karlslunde mødte for at sælge 1/6 af en gård i Sædder. Han optrådte med "ffuld mact aff alle sine mett arffuinger som ere ffødde aff de to søsthre Karine Oles oc Christine Michels". Køberne er Bo Lauridsen og hustru Anne Bo, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1500-1600-tallet og en ny fra 1790'erne. Desuden ses 3 numre, deriblandt 22 (pergamentet hører til under 1. rev.nr. 22).

NUMMER: 22 - 16

TITEL: Skøde fra Offe Sørensen og Hans Sørensen til Hans Offesen på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 6. april 1559.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 32,0-33,3 x 19,3-20,1. Plica 1,5-1,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Næsten hele teksten er bevaret, og den står forholdsvis tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1: Seglsnit. 2 og 3: Segl (diam. hhv. 2,8 og 3,5 cm) i perg.remme. Motivet står svagt i nr. 3 (der tilhører Oluf Andersen) og er helt udvisket i nr. 2. 4: Perg.rem. Der har tidligere været yderligere et segl yderst til højre.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød, Hans Vithenberg til Gunderup, der er foged på Vallø, Oluf Andersen i Herfølge, Anders Nielsen i Søllerup og Peder Harildsen i Ringsbjerg kundgør, at der d. 6. april 1559 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Offe Sørensen i Ulstrup og Hans Sørensen i Sonnerup mødte for at sælge deres andele i en gård i Sædder til Hans Offesen og hustruen Boel Hansdatter.
Hans Offesen og hustru bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel, der er blevet udvidet i 1790'erne. Desuden ses nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

NUMMER: 22 - 17

TITEL: Skøde fra Elline Jørgensdatter til Karine Severinsdatter på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 27. november 1551.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 29,5-29,7 X 19,9-20,5. Plica 1,6-2,0.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står for det meste tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 3 - 5: Perg.remme. 1 - 2: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød, Bent Pedersen i Gunderup, Hans Tagesen i Tessebølle, Trugils (Trogels) Andersen (bopæl nævnes ikke) og Christen Skriver i Valløby kundgør, at der torsdag efter St. Karen dag (dvs. 27. november) 1551 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Anders Nielsen i Søllerup mødte på vegne af Elline Jørgensdatter (Jouens) i Ørslev for at sælge hendes andel i en gård i Sædder, der beboes af Severin Madsen. Den nye ejer er Karine Severinsdatter, som er hustru til Severin Madsen.

Severin Madsen fik på sin hustrus vegne et tingsvidne fra 12 dannemænd på, at de havde set og hørt alt, hvad der står i skødebrevet.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel, årstallet 1560 (!) (skrevet i moderne tid med blyant) samt nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

NUMMER: 22 - 18

TITEL: Skøde fra Anders Jensen og Mads Sørensen til Jep Hansen på en gård i Sædder.

DATERING: 6. november 1563.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 30,2-30,9 X 17,1-17,6. Plica 1,1-1,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Næsten hele teksten er bevaret og den står forholdsvis tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1: Segl (diam. ca. 2 cm) i perg.rem. Seglet er stærkt beskadiget, og bomærket er helt udvisket. 2 - 5: Perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mogens Olsen i Gummerød, Laurids Christensen i Herfølge, Anders Nielsen i Søllerup, Peder Bund i Svansbjerg og Jørgen Andersen i Himlingøje kundgør, at der d. 6. november 1563 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Anders Jensen i Hastrup mødte for at sælge sin og hustruen Boel Andersdatters andel i en gård i Sædder til Jep Hansen, der bor på gården.
Tillige mødte Mads Sørensen i Grubberholm for at afhænde en broderpart i samme gård til Jep Hansen.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne samt nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

NUMMER: 22 - 19

TITEL: Skøde fra Anders Olsen m.fl. til Jep Hansen på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 11. juni 1573.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,5-23,9 X 18,1-18,4. Plica 1,9-2,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 5: segl (diam. 2,0 - 2,5 cm) i perg.remme. Nr. 3 og 4 er stærkt beskadigede, og ligesom i nr. 5 er bomærket helt udvisket. I nr. 1 står bomærket, der tilhører Oluf Pedersen, tydeligt, mens det er meget svagt i nr. 2.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Oluf Pedersen i Himlingøje, Laur(id)s Christensen, Jens Smed og Peder Jørgensen, alle Herfølge, og Niels Pedersen i Skrosbjerg kundgør, at der torsdag før Dominica exaudi (dvs. 11. juni) 1573 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Anders Olsen mødte på vegne af sig selv og sine søsterbørn for at sælge dele af en gård i Sædder til Jep Hansen, der bor på gården. Anders Olsen har arvet efter sin sal. moder Karine Sørensdatte.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne samt nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

NUMMER: 22 - 20

TITEL: Skøde fra Laurids Bosen m.fl. til Peder Oxe på en gård i Sædder.

DATERING: 12. december 1573.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 31,1-31,2 X 26,1-27,1. Plica 2,7-3,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt, men ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1, 3 og 5: Perg.remme. 2 og 4: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Oluf Andersen i (Gør)slev, Oluf Pedersen i Himlingøje, Peder Bund i Svansbjerg og Laurids Christensen og Peder Jørgensen i Herfølge kundgør, at der torsdag d. 12. december 1573 skete flg. på Bjæverskov herredsting:

Laurids Bosen i Sædder, Anders Bosen i Næstved og Oluf Nielsen i Bjerrede (Bieritt) mødte for at sælge en gård i Sædder, beliggende "norden thill Kiercken". Gården beboes af Laurids Bosen.

Køberen er Peder Oxe til Gisselfeld. Fogeden på Vallø, Hans Vithenberg, optrådte på vegne af Peder Oxe.

Anm.: Det bemærkes, at 12. december 1573 iflg. Bauer ikke var en torsdag, men derimod en lørdag.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel, der er blevet udvidet i 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 21. Desuden ses 2 numre.

NUMMER: 22 - 21

TITEL: Skøde fra Oluf Hansen til Jep Hansen på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 6. juli 1578.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,5-23,9 X 17,9-18,1. Plica 1,7-2,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 5 segl (diam. 2,5 - 3 cm) i perg.remme. Bomærkerne anes i nr. 1, 2 og 4, mens de er næsten udvisket i nr. 3 og 5.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Oluf Andersen i Gørslev, tingsskriveren Laur(id)s Christensen i Herfølge samt Jens Jensen, Peder Jørgensen og La(urid)s Jørgensen i Herfølge kundgør, at der 6. juli 1578 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Oluf Hansen i Hejnerup mødte for at sælge en broderpart i en gård i Sædder til sin bror Jep Hansen, der bor på gården.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1790-erne samt nummeret 22 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 22).

NUMMER: 22 - 22

TITEL: Skøde fra Anders Olsen til Mette Rosenkrantz på en del af en gård i Sædder.

DATERING: 21. marts 1583.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 41,1-41,3 X 23,7-24,4. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Den nederste del af pergamentet er gået tabt; det drejer sig om mere end 1/3 af al tekst. Ellers står teksten nogenlunde tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Intet er bevaret.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Thyge Mortensen i Bjæverskov, Laurids Christensen og Peder Jørgensen i Herfølge, Niels Pedersen i Skrosbjerg (Skrogsberig) og Oluf Pedersen i Himlingøje kundgør, at der 21. marts 1583 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Anders Olsen i Sædder mødte for at sælge sin og hustruen Mette Lauridsdatters andel i en gård i Sædder. De bor selv på gården. Der er tale om Anders Olsens "Rette bonde arffuegudtz oc eie". Køberen er Mette Rosenkrantz til Vallø.

Peder Oxe har tidligere overtaget "kong. may. oc kronens partt" i samme gård. Det drejer sig om gæsteri og anden herhed.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel, som dog kun er delvis bevaret. Der er også en titel fra 1790-erne og en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 35c. Endelig ses 2 numre.

NUMMER: 23 - 1

TITEL: Skøde fra Peder Jensen m.fl. til Mette Rosenkrantz på en gård i Ringsbjerg.

DATERING: 22. marts 1576.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 24,8-25,8 x 25,8-25,9. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: En meget stor del - vel omkring halvdelen - af teksten er gået tabt, og den bevarede tekst er visse steder ret utydelig. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Intet er bevaret.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden (Oluf Ander)sen i Gørslev, Niels Pedersen i (Skrosbjerg?), Laur(id)s Christensen, Peder Jørgensen og La(urid)s Jørgensen i Herfølge kundgør, at der d. 22. marts 1576 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

"Erlig mand" Peder Jensen i Jonstrup afhændede på egne og sine broderbørns vegne en gård i Ringsbjerg til fru Mette Rosenkrantz.

Gården beboes af Thue Laur(id)sen. Den ligger "paa then nøre gade mellem Laurs Ploff och Hans Olss".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel, som dog kun er delvis bevaret. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 27 samt 3 - 4 numre.

NUMMER: 23 - 2

TITEL: Skøde fra Karine Lauridsdatter til Anders Jacobsen på halvdelen af en gård i Ringsbjerg.

DATERING: 20. december 1610.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 36,3-37,0 x 26,1-26,4. Plica 3,5-3,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står for det meste tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 3: Segl (diam. 2,8 cm) i trækapsel og perg.rem. Bomærket (tilhører Peder Nielsen) ses tydeligt. 1, 2, 4 og 5: Perg. remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkell Hammer i Salby, ting-skriveren Niels Ipsen, Peder Nielsen i Vemmedrup, Oluf Pedersen i Gørslev og Anders Mouridsen i Herfølge kundgør, at der 20. december 1610 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Karine Lauridsdatter mødte på tinge for at sælge al hendes rettighed i en gård i Ringsbjerg til sønnen Anders Jacobsen. Det drejer sig om halvdelen af gården. Gården har været beboet af hendes afdøde mand, Jacob Pedersen, og den beboes nu af Anders Jacobsen.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og en titel fra 1790'erne. Det nævnes også, at dokumentet blev læst på Bjæverskov herredsting d. 21. november 1616. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 55. Endelig ses 3 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Skødet findes også i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter ... 1475 - 1902". Her ligger også en erklæring om, hvor meget Anders Jacobsen skal give sin mor årligt.

NUMMER: 23 - 3

TITEL: Skøde fra Anders Jacobsen m.fl. til Oluf Rosensparre på en gård i Ringsbjerg.

DATERING: 21. november 1616.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 39,0-39,5 X 26,6-26,8. Plica 1,2-1,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Kun ganske få bogstaver er gået tabt, og teksten står forholdsvis tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 og 3: Segl (diam. ca. 2 cm) i trækapsler og perg.remme. Bomærket i nr. 1 er meget utydeligt, og i nr. 3 er det helt udvisket. 4 - 5: Perg.remme. 2: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mikkell Hammer i Salby, tingsskriver Niels Ipsen, Oluf Pedersen i Gørslev, Anders Mouridsen i Herfølge og Rasmus Sonnisen i Himlingøje kundgør, at der 21. november 1616 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Anders Jacobsen i Ringsbjerg mødte på vegne af sig selv og sin brodersøn Peder Pedersen, som han er værge og formynder for. Laurids Pedersen i Ringsbjerg mødte på egne vegne og Laurids Jensen i Ringsbjerg på vegne af sin hustru Kirstine Pedersdatter.

De solgte hver deres andel i en gård i Ringsbjerg til Oluf Rosensparre til Skarhult, der benævnes som rigsråd og befalingsmand på Dragsholm slot.

Sælgerne har erhvervet deres andele ved arv fra deres far og farfar Jacob Pedersen, der boede og døde på gården. Nu bor Anders Jacobsen på gården.

Fogeden på Vallø Jacob Jochimsen optrådte på vegne af køberen.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1600-tallet. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 10 nr. 55. Endelig ses 5 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: I Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1475 - 1902" findes et skøde på gården, dateret 14. november 1616. Her ligger også et lovbudsbrev fra 16. oktober samme år.

NUMMER: 24

TITEL: Skøde fra Christoffer Krafse til Oluf Rosensparre på en gård i Kanderød.

DATERING: København 21. november 1610.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 43,9-44,3 x 31,0-31,6. Plica 6,0-6,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Ganske få bogstaver er gået tabt, men ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 3 perg.remme; nr. 1 er skåret ud af et allerede beskrevet pergament.

RESUME AF INDHOLD: Christoffer Krafse til Egholm erklærer at have solgt en gård i Kanderød til Oluf Rosensparre til Skarhult. Denne benævnes som rigsråd og befalingsmand på Dragsholm. Gården beboes af David (ukendt efternavn) og har en landgilde på 1 rdl. penge og 3 tdr. havre.

Erklæringen er besejlet og underskrevet af Christoffer Krafse, Eske Brock til Estrup, der benævnes som rigsråd og befalingsmand på Dronningborg, samt Krafses bror, Eske Krafse til Assendrup.

BAGSIDETEKST: Der er en samtidig titel og en ny titel fra 1790'erne. Desuden henvises der til 1. rev. pag. 10 nr. 51. Endelig optræder der 4 numre.

NUMMER: 25 - 1

TITEL: Pantebrev fra Peder Laurensen til Kirstine Evertsdatter vedr. gods i Raaris.

DATERING: 11. april 1389.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 26,2-26,6 X 12,2-12,9. Plica 1,5-1,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: I øverste venstre hjørne er enkelte ord gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 og 3: Perg.remme, nr. 3 er skåret ud af et allerede beskrevet pergament. 2 og 4: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Peder Laurensen, kaldet Raaris, der er væbner, erkender at skylde fru Kirstine Evertsdatter i Vallø, der er enke efter Eskil Falk, 10 mark sølv (regnet i gangse hvide penninge, idet 1 hvid penning = 4 lybske). Derfor pantsætter han sit gods i Raaris, der består af en hovedgård, hvor Knud Bentsen bor, og en landbogård (curia colonaria). Pantsættelsen varer fra næste påskedag og 3 år frem i tiden. Når de 3 år er gået, og Peder Laurensen eller hans arvinger vil indløse godset, skal fru Kirstine have besked derom på Mikkelsdag, og indløsningen skal herefter foregå på sidste Bjæverskov herredsting før Valborgdag (dvs. 1. maj). Fru Kirstine skal hvert år oppebære afkastning og afgifter af godset, indtil indløsningen finder sted. Disse afgifter må ikke afregnes i gældens hovedstol. Dokumentet er besejlet af Peder Laurensen samt ridder Peder Offesen i Egede og væbnerne Ture Turesen i Sigerslev og Mogens Pedersen i Jonstrup.

Anm.: Teksten er på latin.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra omkring 1500 ("Poo Raaris") og en senere og mere fyldig titel. Der er ingen henvisning til reversal.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 1. rk., nr. 3693.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Dokumentet omtales i Antoniewicz: "Vallø gods og dets ejere indtil 1561", s. 78 og Ulsig: "Danske adelsgodser i middelalderen", s. 128 og 206.

NUMMER: 25 - 2

TITEL: Pantebrev fra Peder Laurensen til Jens Eskilsen Falk på Raaris med alt tilligense.

DATERING: 29. juni 1396.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 27,7-28,3 X 16,1-16,2. Plica 3,6-3,9.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Pergamentet er beskadiget i nederste højre hjørne, men det er ikke gået ud over teksten, der står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 4 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Peder Laurensen, kaldet Raaris, erklærer at skyldte Jens Eskilsen, kaldet Falk, af Vallø 7 mark sølv i hvide penge. Derfor pantsætter Peder Laurensen alt sit gods, nemlig Raaris med alt tilligende. Pantet kan ikke indløses i Jens Falks levedage, men vil herefter kunne indløses på St. Hans dag. Falk skal hvert år oppebære afkastning og afgifter af godset, og dette må ikke afregnes i gældens hovedstol.

Dokumentet er besejlet af Peder Laurensen samt Bo Falk, Ove (Awonis) Steg og Oluf Lunge.

Anm.: Teksten er på latin.

BAGSIDETEKST: Dokumentet er forsynet med 3 titler, hvoraf den ældste er fra omkring 1500. Der er ingen henvisning til reversal.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 1. rk., nr. 4058. Det omtales også i Danske adelige brevkister, s. 132.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Dokumentet omtales i Antoniewicz: "Vallø gods og dets ejere indtil 1461", s. 79 og Ulsig: "Danske adelsgodser i middelalderen", s. 206.

NUMMER: 25 - 3

TITEL: Erik VII af Pommern's rettertingsdom vedr. Raaris.

DATERING: Køge 25. november 1397.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 25,3-26,4 X 9,8-10,6. Plica 1,3-1,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Pergamentet har været udsat for en del slitage og er en smule beskadiget i øverste højre hjørne. Men det er ikke gået ud over teksten, der står ret tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Rettertingseglet i perg.rem. Seglets diam. er 4 cm. Seglet er stærkt beskadiget, inskriptionen ulæselig, men skjoldmærket forholdsvis tydelig.

RESUME AF INDHOLD: Kong Erik (af Pommern) har afsagt en dom på et retterting i Næstved. I hans nærværelse var biskop Peder af Roskilde, ridderne Peder Finkenow og Peder Basse, Jens Gyrstinge, der er landsdommer i Sjælland, Hemming Jensen af Kyndby, Peder Nielsen af Vollerup m.fl.

Ved dette ting påviste Peder Jensen, at halvdelen af landsbyen Raaris og en gård i Sædder på 5 ørtug skyldjord, på hvilken Mogens bor, er tilfaldet ham iflg. arveretten (gennem hans hustru Kirstine efter hendes første ægtefælle Jacob Olufsen) og, at det ikke senere på lovlig vis er afhændet fra ham og hans hustru.

Derfor tildømmes Peder Jensen og Kirstine nu dette gods - uanset den afhændelse af gods i Raaris, der hidtil er foretaget af Peder Raaris og den beslaglæggelse af gods i Sædder, som Jens Skave har foretaget.

Dokumentet er udstedt i Køge i nærværelse af dronning Margrethe og med Jens Svendsen Bryms som vidne.

Anm.: Teksten er på latin.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra omkring 1500: "Kong Ericcks breff met rigens seill paa latina om Raarys anno 1397". Der ses også et ældre notat: "Deo laus". Endvidere er der en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 1a. Men nummeret 11 optræder også (1. rev. nr. 11 omhandler forskellige dokumenter vedr. Raaris).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 1. rk., nr. 4168.

NUMMER: 25 - 4

TITEL: Skøde fra Jens Pedersen til Jens Olsen på halvdelen af Raaris samt yderligere en gård i Sædder sogn.

DATERING: 24. maj 1425.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 27-27,5 X 9,8-10,6. Plica 1,1-1,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Pergamentet er fuldstændigt bevaret, og teksten står tydelig. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 - 2 samt 4 - 7: Perg.remme. Af disse er nr. 2, 4, 5 og 7 skåret ud af allerede beskrevne pergamenter. 3: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Mads (Mattis) Ingvarsen, Henrik Løve, der er sognepræst i Herfølge, Olaf Tygesen, der er rådmand i Køge, Hemming Smed, der er "byman" sammesteds, Jens Skøtte i Gørslev (Gødersløff), Olaf Drøgh af Herlufstrup og Jens Madsen (Mattiss) af "Byertharp", der er væbnere, kundgør, at der torsdag før pinsedag (dvs. 24.maj) 1425 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Jens Pedersen i Ringsbjerg mødte på tinge for at sælge halvdelen af Raaris gård i Sædder sogn til Jens Olsen (Olæfss) bryde. Han solgte ham også en anden gård i Sædder sogn. Den er på 5 ørtug skyld og har tidligere været ejet og beboet af Niels Flint.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1500-tallet (?), der er rettet og udvidet i 1790'erne. Desuden ses 3 numre, deriblandt 11 (dokumentet hører til under 1. rev. pag. 6 nr. 11).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 1. rk., nr. 6192.

NUMMER: 25 - 5

TITEL: Tingsvidne vedr. Peder Jensen Ingelsens halvdel af Raaris m.v.

DATERING: 9. januar 1472.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 21,8-22,7 x 18,6-18,7. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Teksten i nederste højre hjørne er gået tabt. Ellers fremstår teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er bevaret 2 seglsnit, men der har været flere.

RESUME AF INDHOLD: Anders Pedersen af Åshøje, "so(m) th(e)n dāgh Byæwerskows hritz tyngh sath", samt væbneren Mads Neb, Anders Palness af Søllerup, Jon Pedersen af Svansbjerg, Peder Madsen og Oluf Madsen af Åshøje og Hans Hare af Herfølge kundgør, at der torsdag efter Hellig tre Kongers dag (dvs. 9. januar) 1472 skete flg. på Bjæverskov herredsting i Herfølge:

Peder Jensen, kaldet Ingelsen (Yngelsen), der bor i Sædder, mødte på tinge for at spørge, om der havde været køret på den gård, som han bor på - eller på halvdelen af Raaris, "so(m) hans rættæ færnæ ær" i 40 år eller mere. Den menige almue, der var tilstede, svarede, at de aldrig havde hørt sådanne krav.

Peder Jensen erklærede også, at det omtalte gods havde tilhørt hans far Jens Olsen, og at faderen i sin tid havde modtaget landgilde af Niels Pedersen, der dengang boede på Raaris. Der udmeldtes dannemænd til at bekræfte Peder Jensens adkomst.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1500-tallet ("Gamiltt skøde Breff paa en gordt y Seder Aar 1472"). Der er også en titel fra 1790'erne samt 3 numre, deriblandt 11 (pergamentet hører til under 1. rev. pag. 6. nr. 11).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 3031.

NUMMER: 25 - 6

TITEL: Skøde fra Jens Clausen m.fl. til Anne Jensdatter på dele af Raaris gård og Raaris fang.

DATERING: "Valdorp" 5. september 1477.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,7-24 X 13,5-13,8. Plica 1,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: I nederste højre hjørne er enkelte ord gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er bevaret 3 seglsnit, men der har været flere.

RESUME AF INDHOLD: Jens Clausen i Haldager, Hans Laurensen i Ravnebjerg og Oluf Poulsen, der er sogneplegn i Gimlinge, sælger deres rettigheder i Raaris gård og Raaris fang til Anne Jensdatter, Oluf Axelsens efterleverske. Hans Laurensen optræder på vegne af hustruen Lutze (Lucie) og Oluf Poulsen på vegne af sin hustru Johanne.

Jens Clausen, Lutze og Johanne har arvet det efter deres morfar Peder Raariis og dennes bror Oluf Raariis. Det fremgår, at den pågældende ejendom hidtil har været i pant under Vallø.

Ud over de 3 sælgere har flg. besejlet dokumentet: Doktor Christoffer, domprovst..., hr. Tyrie, der er sognepræst i Gimlinge, samt Mikkell af Skovsgaard.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel ("poo raariiss oc ø poo raariiss fangh"). Desuden ses årstallet 1477 (skrevet med blyant) og nummeret 11 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 11).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 4091. Se også Danske adelige brevkister, s. 132.

NUMMER: 25 - 7

TITEL: Fuldmagt fra Hans Laurensen m.fl. til Jens Clausen til at sælge dele af Raaris gård og fang til Anne Jensdatter.

DATERING: "Valdorp" 5.(?) september 1477.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 25-25,3 X 16,8-17,2. Plica 1,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Nederste højre hjørne af teksten er gået tabt. Ellers står teksten visse steder lidt utydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er bevaret 4 seglsnit, men der har været flere.

RESUME AF INDHOLD: Hans Laurensen i Ravnebjerg og Oluf Poulsen der er degn i Gimlinge, erklærer, at de med deres hustruer Lutzes (Lucie) og Johannes samtykke, giver fuldmagt til Jens Clausen i Haldager til - på Sjællandsfars landsting - at sælge de to kvinders andele i Raaris gård og fang til Anne Jensdatter, Oluf Axelsens efterleverske i Vallø. Jens Clausen er Lutzes og Johannes moder-søster-søn. De to kvinder har arvet deres rettigheder i Raaris gård og fang efter deres morfar Peder Laurensen, kaldet Raaris, der boede i Benslev i Flakkebjerg herred. Anne Jensdatter har i sin tid fået den pågældende ejendom i pant af Peder Raaris og hans bror Oluf; der henvises til pantebreve om dette.

Ud over Hans Laurensen og Oluf Poulsen har flg. beseglet dokumentet: Jens Nielsen, der er kannik i Roskilde, hr. Birger (Byrie) Pedersen ... og hr. Tyrie, der er sognepræst i Gimlinge.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en (formentlig) samtidig titel ("poo raariiss oc raariiss fangh"). Desuden ses en titel fra 1790'erne samt nummeret 11 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 11).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 4092. Måske er dokumentet også nævnt i Danske adelige brevkister, s. 132.

NUMMER: 25 - 8

TITEL: Tingsvidne vedr. Peder Raaris og hans efterslægt.

DATERING: 4. september 1477.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 35,2-35,5 X 18,4-19,5. Plica 1,0-1,6.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Lidt af teksten er gået tabt i øverste venstre hjørne, men ellers står den forholdsvis tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1, 3, 4 og 6: Segl i perg.remme. Heraf er nr. 1, 4 og 6 stærkt fragmenteret, og for alle 4 segl gælder, at inskription og motiv er meget utydelig. Dog anes en kalk i nr. 4. 5 og 7: Perg.remme. 2: Seglsnit. Der har tidligere været endnu et segl mellem nr. 2 og 3.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Hemming Clemmensen i Fuglebjerg, ... ls, der er kannik i Roskilde, væbneren Erik ...nson i Vindinge, Tyrie Jensen, der er sognepræst i Gimlinge, Jens Poulsen i i Jellinge, ...ff Mogensen sammesteds, Jens Pedersen i Kirkerup og Jens Madsen på Glænø, kundgør, at der torsdag før Vor Frue nativitatis dag (dvs. 4. september) 1477 er sket flg. på Flakkebjerg herredsting:

Fru Anne Jensdatter, Oluf Axelsens efterleverske i Vallø, mødte for at spørge forsamlingen, om Peder Laurensen, kaldet Raaris, havde boet i Flakkebjerg herred og i givet fald hvor, om han var en fri mand, og om han efterlod sig ægte børn som rette arvinger.

Hertil svarede Jens Clausen i Haldager, at Peder Laurensen, der var hans morfar, havde boet i Benslev i mange år. Peder Laurensen var fri mand og havde "skioll och hielm". Han havde to brødre Iven og Oluf Raaris, som begge døde uden ægte børn, af hvilken grund Peder Raaris arvede efter dem begge. Oluf Degn i Gimlinge og Hans Laurensen i Ravnebjerg, der begge er gift med en datterdatter af Peder Raaris, bekræftede Jens Clausens udsagn.

Endelig blev der udmeldt 12 dannemænd, der - efter at have spurgt sig frem - alle bevidnede, at ovenstående udsagn er korrekte. Det nævnes nu, at Jens Clausens mor hed Kirstine, og at Oluf Degns og Hans Laurensens svigermor hed Boel.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med et par titler fra 1500-tallet (?). Der er også en titel fra 1790'erne, hvor per-

gamentet fejlagtigt er dateret til 1482 (dette er i moderne tid rettet til 1477). Endelig ses 4 numre. Pergamentet hører til under 1. rev. nr. 11.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 4090.

NUMMER: 25 - 9

TITEL: Kong Hans' rettertingsdom vedr. Raaris' tilhørsforhold.

DATERING: København 20. maj 1485.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 30,0-30,4 X 16,4-16,9. Plica 2,0-2,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Teksten i nederste højre hjørne er forsvundet. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Kong Hans har afsagt en dom på rettertinget på Københavns rådhus fredag før pinsedag (dvs. 20. maj) 1485. Tilstede var også biskoppen i Viborg Niels Glob, biskop Hartvig i Ribe, Henrik Meinstrup, der er landsdommer i Sjælland, Erik Ågesen, Jørgen Laurensen og hr. (Poul) Laxmand, der er riddere, samt Holger Henriksen, Claus Bryske "oc mange flere gode mendh".

I retten mødte Niels Eriksen af Vallø og Peder Ingelsen af Sædder, der strides om rettigheden til halvdelen af Raaris. Ingelsen fremlagde kong Eriks dombrev, der fastslår, at Peder Jensen er tildømt halvdelen af Raaris med alt dets tilligende. Ingelsen viste også et skødebrev, der nævner, at Jens Pedersen på Bjæverskov herredsting har solgt halvdelen af Raarisgård til Jens Olsen bryde i Sædder. Endvidere fremviste Ingelsen Christian I's dombrev, som siger, at Peder Ingelsen "bør atløse halffdelen Roriisgardh aff frw Anne effther hen(n)es br(e)ffs lydelse for halffdelen aff søtth(e)n marck". Ingelsen kunne tillige vise dokumentation for, at fru Anne havde modtaget de 8 1/2 lødige mark og derfor havde overdraget ham halvdelen af gården.

Her over for fremstod Niels Eriksen med et skødebrev, iflg. hvilket Jens Clausen (på egne vegne) og Hans Clausen [= Laurensen] og Oluf Poulsen (på deres resp. hustruers vegne) havde skødet Raaris og Raaris fang til fru Anne.

Kongen fastslog herefter, at Peder Ingelsen har ret til at nyde og bruge halvdelen af Raaris, og at det brev, som Niels Eriksen har fremlagt, ikke kan rokke ved Ingelsens ejerskab.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel fra 1500-tallet og en ny titel fra 1790'erne.

Desuden ses nummeret 11 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 11).

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Dommen findes også i Vallø stifts arkiv, "Dokumenter... 1477 - 1817". Her ligger der også en række andre dokumenter (herredagsdom, tingsvidner, kgl. stævninger m.v.) om Raaris fra perioden 1477 - 1556. "Ejendomsdokumenter ... 1475 - 1902" indeholder yderligere nogle Raaris-dokumenter fra årene 1475 - 1487.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 5683.

NUMMER: 25 - 10

TITEL: Skøde fra Lasse Bosen m.fl. til Karine Jensdatter på en del af Raaris.

DATERING: 20. maj 1501.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 25-25,7 x 14,8-15,2. Plica 1,2-2,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Teksten er fuldstændigt bevareret og står forholdsvis tydeligt trods en del pletter. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 3: Perg.rem. 1 - 2 samt 4 - 5: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jep Skov samt Offe Hansen i Sædder, Trugils Mogensen i Hastrup og Je(n)s Mogensen i Svansbjerg kundgør, at der helligtorsdag (dvs. 20. maj) 1501 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Med fuldmagt fra sine søskende har Lasse Bosen i Sædder solgt al den del af Raaris, som de har arvet efter deres mor Bodil Jensdatter. Køberen er deres moster Karine Jensdatter. Dokumentet er bl.a. besejlet af Lasse Bosen.

Ejendomshandelen er bevidnet af 13 dannemænd.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er påføjet 2 titler fra 1500-tallet. Desuden ses nummeret 11 (pergamentet hører til under 1. rev. nr.11). Årstallet 1501 er skrevet på med blyant i moderne tid.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 9365. Se også Danske adelige brevkister, s. 133.

NUMMER: 25 - 11

TITEL: Skøde fra Karine Jensdatter til Lasse Jensen på dele af Raaris.

DATERING: 20. maj 1501.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 24,3-24,9 X 16-17. Plica 0,6.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Nederste højre hjørne af teksten er gået tabt. Det drejer sig om ca. 1/6 af al tekst. Elers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er bevaret 2 seglsnit, men der har været flere.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jep Skov samt Hans Knudsen af Jonstrup, Trugils Mogensen af Hastrup, Offe Hansen i Sædder, Je(n)s Mogensen i Svansbjerg og Oluf Laurensen i Herfølge kundgør, at der helligtorsdag (dvs. 20. maj) 1501 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Karine Jensdatter af Åshøje gav Hans Hare fuldmagt til at sælge hendes andel i Raaris til hendes svoger Lasse Jensen i Gunderup.

Karine Jensdatter er kommet i besiddelse af sine andele gennem arv fra sin far og mor og ved at købe hendes søster Bodil Jensdatters børns andele.

Hans Hare forestod derefter ejendoms-overdragelsen.

Ejendomshandelen blev bevidnet af 12 dannemænd.

BAGSIDETEKST: "Breff paa raariiss 1501" (skrevet i 1500-tallet). Senere (i 1700-tallet?) er årstallet 1501 føjet på. Pergamentet er forsynet med nummeret 11 (pergamentet hører til under 1. rev. nr.11).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 9366.

NUMMER: 25 - 12

TITEL: Frederik I's skøde til Oluf Rosenkrantz på herligheden i Raaris.

DATERING: Nyborg slot 15. juli 1528

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 27,2-27,8 x 20,7-20,9. Plica 4,2-4,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret. Teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 1 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: I dette åbne brev erklærer Frederik I, at Oluf Rosenkrantz, der benævnes som ridder og rigsråd, er kommet i besiddelse af "en bondegordtt som kalles Raariiss".

Rosenkrantz har meddelt, at "wii och Kronen" har haft en ret-tighed i denne gård. Det drejer sig om en årlig afgift på 2 1/2 grot og 2 1/2 skp. havre.

Kongen har nu afhændet denne herlighed til Oluf Rosenkrantz og fået betaling for det.

BAGSIDETEKST: 1: "Kongens breff paa raariiss" (skrevet i 1500-tallet). Pergamentet er også forsynet med en titel fra 1790-erne samt en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 8. Endelig ses 3 numre.

NUMMER: 25 - 13

TITEL: Skøde fra Laurids Ploug m.fl. til Oluf Rosenkrantz på dele af Raaris.

DATERING: Herfølge 19. marts 1528

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 22,8-23,3 X 14-14,3. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Teksten i nederste højre hjørne er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er ikke bevaret spor af segl eller seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Laurids Ploug i Tolstrup (Toolstoep) erklærer, at han har solgt sin andel i Raaris gård og fang til Oluf Rosenkrantz til Vallø. Med fuldmagt fra søstersønnen Hans Lauridsen har Ploug også solgt dennes andel. Endelig har Plougs brodersøn Niels Ploug på tinge afhændet sin andel af Raaris gård og fang.

Laurids Ploug har besejlet dokumentet sammen med bl.a. Robert Clausen. De andre navne er forsvundet.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel, en titel fra 1790'erne og en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 9.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er omtalt i Danske adelige brevkister, s. 132.

NUMMER: 25 - 14

TITEL: Tingsvidne vedr. salg af dele af Raaris.

DATERING: 19. marts 1528.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,4-23,7 X 26,3-26,8. Plica 3,0-3,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Der er to lakuner i begyndelsen og midten af teksten. I alt er omkring 1/10 af teksten gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 2: Perg.rem. 1 samt 3 - 4: Seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden m.fl., deriblandt Hans Tagesen i Tessebølle, kundgør, at der torsdagen ... ti abbati dag 1528 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Erik Skriver, der er foged på Vallø, udbad sig et tingsvidne vedr. Raaris, og 12 dannemænd erklærede da, at de på tinge havde set og hørt Laurids Ploug i Tolstrup afstå sin og sin søstersøn Hans Lauridsens andele i Raaris til Oluf Rosenkrantz. Ligeledes erklærede de 12 mænd, at Laurids Plougs brodersøn Niels Ploug havde bortskødet sin andel af Raaris til Rosenkrantz, og at de alle havde oppebåret betaling af den nye ejer.

Anm.: I 25 - 13 er dateringen - torsdag før benedicti abbati - bevaret, og der er ingen tvivl om, at de 2 dokumenter er udstedt den samme dag.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og en titel fra 1790'erne. Desuden ses nummeret 10 (pergamentet er 1. rev. nr. 10).

NUMMER: 25 - 15

TITEL: Christian III's rettertingsdom vedr. Raaris.

DATERING: Københavns slot 13. februar 1556.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 33-33,4 X 19,5-19,7. Plica 1,6-2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Der er flere lakuner i den øverste del af teksten. Til sammen er dog mindre end 1/10 af teksten gået tabt. Ellers står teksten forholdsvis tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 perg.rem.

RESUME AF INDHOLD: Christian III har afsagt en dom på rettinget på Københavns slot torsdag efter Dorothea virg. dag (dvs. 13. februar) 1556. Tilstede var også kansler Johan Friis, Mogens Gyldenstjerne, Birger Trolle, Oluf Munk, Jørgen Lykke, Claus Urne, Verner Parsberg, Niels Lange, Iver Krabbe m.fl. I retten mødte Bo Lauridsen i Sædder, der anklagede Peder Bille til Svanholm og Steen Rosensparre til Skarhult for at forholde ham retten til "enn halff gaard kallis Raaris". Bo Lauridsen mente, at gården tilhørte hans forældre og fremlagde i den forbindelse en dom fra 1481, hvor Peder Ingelsen var tildømt den halve gård.

Fogeden Hans Vithenberg mødte på vegne af Peder Bille og Steen Rosensparre. Han sagde, at Bo Lauridsens egen far havde solgt den halve gård, og den havde siden tilhørt Niels Eriksen til Vallø i 40 år eller mere - uden at hans adkomst dertil var blevet anfægtet. Endvidere havde Oluf Nielsen købt den "bunde skyld", som hidtil var gået til kronen. Som bevis fremlagde han kongens dom fra 1528. Hans Vithenberg viste også et skødebrev, hvor Lasse Bosen og hans søskende havde bortskødet deres andele i gården til Karine Jensdatter. Kongen fastslog herefter, at det halve Raaris skal forblive i Peder Billes og Steen Rosensparres eje.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en titel i 1500-tallet og en ny i 1790'erne. Desuden ses en række numre, deriblandt 11 (pergamentet hører til under 1. rev. nr. 11).

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Dommen er indført i Kongens retterting. Herredagsdombog 1549 - 57, fol. 375 - 376.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet omtales i Danske adelige brevkister, s. 133.

NUMMER: 26

TITEL: Mageskifte mellem Sct. Laurentii altret i Køge kirke og Oluf Rosenkrantz om 3 gårde i Tolstrup, Salbytorp og Olstrup.

DATERING: Roskilde bispegård 9. marts 1530.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 33,8-34,9 x 23,8-24,6. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret og står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Dokumentet, der er udstedt af biskop Joachim Rønnow onsdag før St. Gregorii pape dag (dvs. 9. marts) 1530, oplyser, at der St. Petri dag (dvs. 22. februar) samme år er foregået et mageskifte mellem Oluf Rosenkrantz til Vallø og Sct. Laurentii altret i Køge kirke.

Som repræsentanter for sidstnævnte mødte bispens kansler Laurens Olsen, væbneren Sigvard Grubbe til Lystrup, sognepræst Mikkel Hansen, borgmester Sigvard Laurensen samt Jesper Skin-kell og Hans Jensen, der er rådmænd og kirkeværger i Køge.

Ved mageskiftet overtager Rosenkrantz en gård i Tolstrup i Sædder sogn, der beboes af Peder Mortensen og svarer en landgilde på 7 1/2 skilling grot penge. Til gengæld kommer altret i besiddelse af to gårde. Den ene ligger i Olstrup, beboes af Peder Esbernsen og skylder årligt en lødemark. Den anden ligger i Salbytorp i Ramsø herred, beboes af Oluf Boesen og skylder 1/2 løde mark penge.

Trods ejerskiftet bevarer de to bønder i Olstrup og Salbytorp retten til fri oldengæld til deres svin i Oluf Rosenkrantz' skove.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel og en ny titel fra 1790'erne. Der henvises til 1. rev. pag. 6 nr. 12. Desuden optræder der 5 - 6 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet nævnes i Reg., 2. rk., 1. bd., nr. *12.759.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Mageskiftet er bl.a. omtalt i Petersen: "Vallø og omegn", s. 52. I Petersen: "Kjøge byes hi-

storie", aktstykker s. 5, er aftrykt en erklæring fra sognepræsten i Køge og de 2 kirkeværgere i anledning af det samme mageskifte.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: I Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1475 - 1902" findes en kgl. bevilling fra 1530, der tillader, at gården i Tolstrup må blive overdraget til Rosenkrantz.

NUMMER: 27 - 1

TITEL: Skøde fra Hellested kirke til Ide Munk på Hellested mølle og møllested.

DATERING: 17. juni 1557.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 37,1-37,6 X 27,0-27,5. Plica 1,9-2,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: En del af teksten i den øverste del af dokumentet er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 5 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden samt 4 andre personer, deriblandt Rasmus Madsen og Poul Jensen, sidstnævnte degn i Store Heddinge, kundgør, at der torsdag efter Trinitatis søndag (dvs. 17. juni) 1557 er sket flg. på Stevns herredsting:

På anmodning af Hans Vithenberg, der er foged på Vallø, stod hr. Jørgen, der er sognepræst i Hellested, kirkeværgen Frans i Barup samt en række mænd fra Hellested sogn frem og afhændede Hellested mølle og møllested, der hidtil har været i Hellested kirkes besiddelse, til fru Ide Munk til Nygaard. Dog skal møllestedet igen overgå i kirkens eje, hvis møllen bliver revet ned.

Som baggrund for sognemændenes handling nævnes det, at møllen har været en udgift for kirken. Kongens befalingsmand, Jacob Brockenhuus, der har ført kirkens regnskab, har derfor opfordret sognemændene til at afhænde den.

Det nævnes også, at Jørgen Pedersen i Hårlev har været i besiddelse af mølle og møllested.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel, der er forlænget i 1790'erne. Der er henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 14. Endelig optræder 4 numre.

NUMMER: 27 - 2

TITEL: Mageskifteskøde fra Johan og Christian Barnekow til til Oluf Rosensparre på Lystrup mølle og en gård i Merløse herred.

DATERING: København 5. juni 1589.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 41,5-42,0 X 22,3-22,5. Plica 3,4-3,6.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt, men ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 2 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Johan Barnekow (Bernikow) til Birkholm erklærer, at han på egne og broderen Christians vegne har foretaget et mageskifte med Oluf Rosensparre til Skarhult.

Ved denne ejendomshandel kommer Rosensparre i besiddelse af vandmøllen Lystrup mølle i Hårlev sogn, som Jens Møller beboede. Møllen svarer en årlig landgilde på 2 1/2 pund mel. Til møllen hører en dam og "thuenn(de da)mbholdt, thend ene hoss møllen och thend anden offuen for waldbutt.."

Til gengæld har Rosensparre overdraget en gård i Merløse herred, kaldet Hofgård. Her er den årlige landgilde 1/2 td. smør og en lødemark. Desuden ydes der 4 td. havre i gæsteri.

"Och huis irring och thrætte som ehrlig och velbiurdig salig frwe Mette Rosenkrantz paa thend ene och min brod(er) och mig paa thend anden side, om for..ne mølle och møllis dambholdt for waldbutt werit haffuer, her met att were till en endelig ende wenligen och well fordragen och forligt..."

Ligeledes må Rosensparre beholde det hustømmer, som Barnekow har ladet føre til møllen.

Dokumentet er besejlet af Johan Barnekow og Preben Gyldenstjerne til Vosborg.

BAGSIDETEKST: Der er en nogenlunde samtidig titel, som er blevet forlænget i 1790'erne. Desuden oplyses det, at brevet er læst på Bjæverskov herredsting d. 10. december 1640. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 40. Endelig optræder 2 numre.

NUMMER: 28 - 1

TITEL: Tingsvidne om markskel mellem Vallø og Køge.

DATERING: Herfølge 5. marts 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 29,7-30,1 X 16,6-17,1. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Nederste del af pergamentet er gået tabt, men kun få ord er berørt heraf. Teksten står meget tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er bevaret 2 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Peder Hvid, ridderne Erengisle Nielsen og Erik Ågesen, Mads Vat, der er præst i Herfølge, samt væbnerne Offe Grib, Lydeke Grib af Rislev, Knud Jepsen af Valby, Je(n)s Olsen af "Mosse", Jøriis af Lejestofte og Je(n)s Jepsen, der er foged i Tryggevalde, kundgør, at der torsdag efter St. Lucii pave dag (dvs. 5. marts) 1561 er sket flg. på Bjæverskov herredsting i Herfølge:

I anledning af en sag - mellem ridder Oluf Axelsen på den ene side og borgmester Mads Bentsen, rådmændene Sier Juel, Mikkel Bosen, Anders Teglslager og Peder Pedersen samt Mogens Madsen og andre borgere i Køge på den anden side - om markskel mellem Vallø og Køge by, har der været udmeldt 16 mænd til at undersøge, hvor skellene går.

Det drejer sig om skellene mellem Egøje fang og Køge by, mellem Hastrup og Gl. Køge og mellem Vallø fang og Køge by. De 16 mænd erklærede, at markskellet i alle tre tilfælde går midt i Køge å.

Mads Bentsen, rådet og flere af borgerne erkendte herefter inden for de 4 tingstokke, at de ingen græsgang havde på den søndre side.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel samt 4 - 5 numre. (På forsiden ses tallet 60, der viser, at pergamentet hører til under 1. rev. nr. 60).

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 1278.

Der er også en udførlig gengivelse i en rettertingsdom fra 1. august 1590. Den er trykt i Kolderup - Rosenvinge: "Gamle

danske domme", bd. IV, s. 193ff. (trykt efter: Kongens retter-
ting. Herredagsdombog 1590 - 95, fol. 78)

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Konflikten om græsningsret mellem Køge og Vallø er bl.a. omtalt i: Hermansen & Engels-
toft: "Køge bys historie" s. 41 - 42 og 92 - 94, i "Køge bys
historie 1288 - 1988, bd. I, s. 37, 52, 61, 304 og 364, i Pe-
tersen: "Vallø og omegn", s. 61 - 62, i "Vallø ... 250 år",
s. 20 og i Antoniewitz: "Vallø gods og dets ejere indtil
1461", s. 69 og 81.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Der foreligger en afskrift fra
1500-tallet i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter...
1461 - 1671".

NUMMER: 28 - 2

TITEL: Tingsvidne om skel mellem Køge og Vallø.

DATERING: Herfølge 5. marts 1461

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 28,9-29,1 X 17,6-18,1. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Nederste del af pergamentet er gået tabt, men det berører ikke teksten, der står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er bevaret 7 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Offe Grib, "som Bjæwerskoffs hrretz ting sath th(e)n dag", ridderne Erenghisle Nielsen og Erik Ågesen, Mads Vat, der er sognepræst i Herfølge, samt væbnerne Lydeke Grib i Rislev, Knud Jepsen i Valby, Jøriis i Lejestofte, Je(n)s Olsen i "Mosså" og Je(n)s Jepsen, der er foged i Tryggevalde, kundgør, at der torsdag efter St. Lucii pap. mart. dag (dvs. 5. marts) 1461 er sket flg. på Bjæverskov herredsting i Herfølge:

Ridder Oluf Axelsen i Vallø mødte på den ene side og borgmester Mads Bentsen, rådmændene Sier Juel, Mikkell Bosen og Anders Teglslager samt Mogens Madsen og andre borgere - alle fra Køge - på den anden side. På Oluf Axelsens forespørgsel erklærede repræsentanterne fra Køge, at indbyggerne i byen ikke har jord uden for byen, hvor de kan have fri græsgang.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med 3 titler, der synes at være fra hhv. 14-, 15- og 1700-tallet. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 60. Endelig ses 4 - 5 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Der foreligger en afskrift fra 1500-tallet i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1461 - 1671".

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 1279. Der er også en udførlig gengivelse i en rettertingsdom fra 1. august 1590 (jvf. nr. 28 - 1).

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 28 - 1.

NUMMER: 28 - 3

TITEL: Tingsvidne i striden mellem Oluf Axelsen og Køges borgmester og råd.

DATERING: Køge rådhus 12. marts 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 19,7-20 X 15-16,2. Plica 1,5-1,7.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele teksten er bevaret, og den står tydeligt trods en del pletter. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er bevaret 6 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden i Bjæverskov herred Peder Hvid, Torben Jepsen af Holmen og Erik Ågesen af Stege, der er riddere, Ofte Grib, Lydeke Grib af Rislev og Lasse Saxen af Ottestrup, der er væbnere, samt Peder Sveje kundgør, at der St. Gregorii dag (dvs. 12. marts) 1461 er sket flg. på Køge rådhus:

Oluf Axelsen og Køges borgmester og råd mødtes om den "træthe och dele the till sa(m)men hade". Oluf Axelsen spurgte, om "the wille gø(re) ha(nne)m myne eller ræth fo(r) the skyl-li(n)g(er) ha(n) till th(em) hade". De ville ikke at svare på dette spørgsmål, "wdh(e)n wille haffue bedeth ha(nne)m th.. aff m(eth) en bøn".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel og en titel fra 1500-tallet. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 60. Endelig ses 4 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 1284.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR; Se nr. 28 - 1.

NUMMER: 28 - 4

TITEL: Christian I's dom på rettertinget om at sætte skel mellem Valløs og Køges jorde.

DATERING: København 5. maj 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 25,6-25,9 X 12,1-12,9. Ingen pli-ca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Den nederste del af pergamentet er let beskadiget, men det er ikke gået ud over teksten, der står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: Der er ikke spor af segl eller seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Christian I erklærer, at der dagen før St. Johs. ante portam latinam (dvs. 5. maj) 1461 har været afholdt retterting i Gråbrødre klosterstue i København. I kongens nærværelse var biskop Oluf Mortensen i Roskilde, rigshovmesteren Erik Ottesen, Åge Axelsen, Iver Axelsen, Torben Bille af Abrahamstrup, Johan Oxen og flere fra "vorth elskelig(e) rad".

Oluf Axelsen og borgere og menighed i Køge var mødt i retten i anledning af deres trætte om græsgang syd for Køge å. Køge-borgerne frembar en bog med deres privilegier, som efter deres mening beviste, at Køge-borgerne måtte nyde græsgang til deres kvæg på begge sider af åen.

Hertil svarede Oluf Axelsen, at han havde gamle breve til støtte for sin påstand; desuden havde han hævdt (på, at Vallø havde jorden syd for åen).

Kongen tilskikkede herefter en række "gode men", der skal undersøge markskellene mellem Egøje fang, Hastrup fang, Klemmenstrup og Gl. Køge syd for åen og herefter afgive svar til kongen. "Oc for..ne h(r) Oloff Axelss oc Køge borger(e) skulle føre ther(es) beuisningh for(e) på bodhe sidh(er) for for..ne gode men".

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel, en titel fra 1500-tallet og en fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 60. Endelig ses 3 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Der foreligger en 1500-tals afskrift i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1461 - 1671". (Den ligger under årstallet 1463!)

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som
Rep., 2. rk., nr. 1306.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 28 - 1.

NUMMER: 28 - 5

TITEL: Tingsvidne vedr. striden mellem Vallø og Køge.

DATERING: 19. marts 1461.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 34-34,7 X 29,3-30,3. Plica 2,5-2,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: En lille del af pergamentet er gået tabt, og der mangler derfor enkelte ord. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 - 4 og 7 - 10: Perg.remme. 6: Segl (diam. 3,7 cm). Skjoldmærket, der tilhører Offe Grib, står forholdsvis tydeligt. 5: Seglsnit. Der har tidligere været yderligere et segl mellem nr. 7 og 8.

RESUME AF INDHOLD: Peder Neb, "som Byæw(er)skofftz h(er)retz tingh sath th(e)n dagh", Peder Axelsen, "electo i Ottens" (dvs. udvalgt biskop i Odense), Erengisle Nielsen og David Hak, der er riddere, Odde, official i Roskilde, Offe Grib, Jep Halvegge i Gjorslev, Mads Neb, Poul Grib i Frøslev, Knud Jepsen i Valby, Åge Pariis i Skullerup og Broder i Lellinge, der er væbnere, kundgør, at der torsdag efter Dominica lætare (dvs. 19. marts) 1461 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Oluf Axelsen spurgte, om nogen af de tilstedeværende havde været på tinge 14 dage forinden, hvor han havde spurgt Køges borgmester, råd og borgere, om byens befolkning havde nogen fægang, skov eller mark op til Egøje, Hastrup, Gl. Køge og Vallø fang. Borgmesteren Mads Bentsen svarede nej, og bagefter afgav råd og borgere den samme erklæring. De 16 dannemænd, der var udtaget på Bjæverskov herredsting torsdag før St. Lucii pap. mart. (dvs. 25. februar) fastslog også, at skellet mellem Køge og Vallø går midt i Køge å.

Herpå har Oluf Axelsen klaget over, at Køge-borgerne i så mange år har brugt hans skov, mark og fægang "ok ma(n)ghe store woll ok wælle ha(nne)m ok hans tyænd(e) ok wornede the giort hade".

Derfor har Oluf Axelsen udbedt sig et stokkevidne, og Peder Krafse fra Ramsø herred har taget 11 dannemænd til sig, som har afgivet en erklæring om det videre sagsforløb. Det fremgår bl.a., at Køge-borgerne har bedt hr. Oluf om at ride ind i Køge til dem, så ville de gøre ham minde eller ret - dvs. enten forlige sig med ham i mindelighed eller lade sig overgå til dom - for de fordringer, han havde til dem.

Oluf Axelsen har afvist at ride til Køge; han ville kun ride til Egøje. Men Køge-borgerne stod fast på deres krav, og hr. Oluf gav efter. På Køge rådhus stod hr. Oluf overfor ma(n)ge gode men" såsom ridderne Erengisle Nielsen, Torben Bille af Holmen og Erik Ågesen i Stege, væbnerne Offe Grib, Lasse Saxe i Ottestrup og Jep Clausen, samt Peder Sveje. Ved denne ne lejlighed nægtede Køge-borgerne at give hr. Oluf minde eller ret, men "lagth ha(nne)m en bøn fore".

Anm.: Det er rigtigt, at Peder Axelsen Thott var kandidat til bispeembedet i Odense, da det blev ledigt i 1460, men han fik det ikke (jvf. Odense bys historie, bd. I, s. 318).

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel samt en titel fra 1500-tallet (?) og én fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 60 samt 5 - 6 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Der foreligger en 1500-tals afskrift i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1461 - 1671".

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 1294. Det omtales også i en rettertingsdom fra 1. august 1590 (jvf. nr. 28 - 1).

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 28 - 1.

NUMMER: 28 - 6

TITEL: Brev fra Christian I til Torben Bille m.fl. vedr. striden om markskel mellem Vallø og Køge.

DATERING: Stockholm slot 16. oktober 1463.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 34,7-34,8 X 19,1-19,3. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt. Ellers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Christian I tilskriver ridderen Torben Bille, Anders Jensen, der er landsdommer i Sjælland, Ketil Nielsen, der er rigens kansler samt Evert Grubbe og beder dem om snarest at drage til Køge og sammenkalde de 12 mænd, der tidligere har beskæftiget sig med striden om markskel mellem Vallø og Køge.

Baggrunden er, at Oluf Axelsen på ny har rettet henvendelse til kongen i denne sag.

Hvis nogen af de 12 mænd skulle være afgået ved døden, får de tilbageværende fuldmagt til at vælge nye i deres sted.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med to titler, der må være fra hhv. 14- og 1500-tallet. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 60. Desuden ses et par numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Der foreligger en 1500-tals afskrift i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter... 1461 - 1671".

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som rep., 2. rk., nr. 1654.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 28 - 1.

NUMMER: 28 - 7

TITEL: Tingsvidne om Mads Bentsens klage over Oluf Axelsen vedr. nogle breve på Bjæverskov herredsting

DATERING: Herfølge 1. maj 1466.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,7-24,1 X 19-19,5. Ingen plica.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Der er gået en smule af pergamentet tabt, men det berører ikke teksten. Til gengæld er en del af teksten ret utydelig p.g.a. store brune pletter. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 5 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Hans Hare af Herfølge, Offe Grib, Peder Poulsen, der er sognepræst i Herfølge, Anders Pedersen af Åshøje og Bent Gummesen af Herfølge kundgør, at der Valborgdag (dvs. 1. maj) 1466 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

Borgmesteren i Køge Mads Bentsen beklagede sig over, at Oluf Axelsen nogle år forinden "haffdhe fangget nogh b(re)ff" på Bjæverskov herredsting.

Doktor Christoffer, der er provst i Roskilde, forsvarede Oluf Axelsen, og Mads Berntsen måtte derefter tilstå, at de breve, som han "ildhe och kårdhe oppo, th(enne)m haffde hr. Oluff fangget skælligh rædeligh och rætteligh".

Doktor Christoffer udbad sig nu et tingsvidne på denne tilståelse fra Bentsens side, og i tingsvidnet understreges det også, at hr. Oluf har været en god nabo. Desto større uret har borgmesteren gjort hr. Oluf med disse beskyldninger.

Tingsvidnet er læst ottendedagen efter mødet på herredstinget.

BAGSIDETEKST: Der er en kort, (formentlig) samtidig titel og en længere titel fra 1500-tallet. Der henvises til 1. rev. nr. 60. Endvidere ses 3 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 2068.

NUMMER: 28 - 8

TITEL: Tingsvidne om ulovlig græsgang på Valløs enemærker.

DATERING: 1. maj 1505

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 23,6-23,7 X 15,9-16,2. Ingen plisca.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Der er gået en smule af pergamentet tabt, men det berører ikke teksten, der står tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 5 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jep Skov, Jep Mose, der er sognepræst i Herfølge, Hans Hare og Morten Skriver sammesteds samt Bund (Bonde) i Svansbjerg kundgør, at der Philippus et Jacobus dag (dvs. 1. maj) 1505 er sket flg. på Bjæverskov herredsting:

På anmodning af Thomas Bertelsen, der er foged på Vallø, er der udtaget 12 dannemænd, som har erklæret, at Bertelsen har været på Bjæverskov herredsting 4 samfulde år og 4 gange hvert år.

Hver gang har han klaget over, at Køge-borgere samt mænd fra Ramsø og Stevns herreder m.m. har ladet deres fæ, øg og kvæg græsse på Valløs enemærker. Navnlig gælder dette for området lige syd for Køge.

De 12 mand erklærede også, at så længe de mindes, har foged og "embesme(nd)" på Vallø beklaget sig over denne fægang.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og en titel, der må være fra 1500-tallet. Der er en henvisning til 1. rev. nr. 60. Desuden ses 5 numre.

REFERENCER TIL ANDRE KILDER: Der foreligger 2 afskrifter af tingsvidnet i Vallø stifts arkiv, "Ejendomsdokumenter ... 1461 - 1671".

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 10366.

REFERENCER TIL ANDEN LITTERATUR: Se nr. 28 - 1.

NUMMER: 29

TITEL: Tingsvidne om Vallø's strandrettigheder mellem København og Køge.

DATERING: 21. oktober 1512.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside. Hertil kommer en afskrift samt omskrivning til moderne dansk, foretaget i 1852 (4 sider).

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 27,4-27,6 X 19,6-19,7. Plica 2,1-2,2.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står meget tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 5 perg.remme.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Oluf Hemmingsen, Laurens Jensen, der er væbner og tjener hr. electo (dvs. den udvalgte biskop) til Roskilde domkirke, Peder Nielsen, der er byfoged i Køge, Mikkel Jepsen af Solrød og Peder Andersen af Jersie kundgør, at der 11000 jomfruers dag (dvs. 21. oktober) 1512 er sket flg. på Tune herredsting:

Jens Skriver, der er foged på Vallø, spurgte, om nogen vidste, hvor lang en "strandingh" mellem Køge og København, der ligger til Vallø.

Der blev udmeldt 12 dannemænd, som efter rådslagning alle erklærede, at de aldrig havde hørt andet af deres forældre end, at strækningen fra Klinte hule til Tridie mølle fra arilds tid havde hørt til Vallø. Således havde både Niels Eriksen og før ham Oluf Axelsen oppebåret vrag- og strandingsindtægterne fra denne strækning.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en nogenlunde samtidig titel samt en titel fra 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 6 nr. 7. Desuden ses 5 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Dokumentet er gengivet som Rep., 2. rk., nr. 12292. Se også Danske adelige brevkister, s. 137.

NUMMER: 31

TITEL: Gavebrev fra Frederik II til Peder Oxe på Karsemose-
engen ved Solrød.

DATERING: Frederiksborg slot 21. juni 1574.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 31,7-32,0 X 19,6-19,9. Plica 3,5-
3,8.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret,
og teksten står meget tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 1 seglsnit.

RESUME AF INDHOLD: Frederik II erklærer at have afstået en
"wor och Kronenns Enngh" kaldet "Karss Enngh" ved Solrød til
Peder Oxe til Gisselfeld, der er rigsråd og rigshovmester.
Engen har fra arilds tid ligget til Københavns slot.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en samtidig titel og
en titel af yngre dato, der er blevet forlænget i 1790'erne.
Der er en henvisning til 1. rev. pag. 7 nr. 23. Endelig er
pergamentet forsynet med 4 numre.

REFERENCER TIL TRYKTE KILDEUDGAVER: Gavebrevet omtales i Kro-
nes skøder, bd. I, s. 149. Her refereres til Sjællandske regi-
tre 11, 120b.

NUMMER: 32

TITEL: Tingsvidne vedr. skov- og markskel mellem Jacob Seefelds og Oluf Rosensparres besiddelser i Bøsted.

DATERING: 13. juli 1599.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 45,2-45,4 X 45,7-46,3. Plica 3,7-4,3.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Hele pergamentet er bevaret, og teksten står tydeligt. Pergamentet er ikke restaureret.

SEGL: 2 - 6, 8 - 10 og 15 - 16: Segl (diam. 2,5 - 3 cm) i perg.remme. Nr. 2 og 3 er beskadigede. Bomærket ses tydeligt i nr. 15 og relativt klart i nr. 5, 6 og 16. Det kan anes i flere af de andre segl.

RESUME AF INDHOLD: Herredsfogeden Jens Olufsen i Skørpinge, herredsskriveren Jørgen Olsen i Elmue samt Jep Bunde i Ebbeskov kundgør, at der fredag d. 13. juli 1599 er sket flg. på Fakse herredsting:

Tilstede var Niels Hansen i Strandhoved som repræsentant for sin husbond Jacob Seefeld til Visborg, der er høvedsmand på Mariager kloster, og Niels Boesen i Køge, der repræsenterede sin husbond, Oluf Rosensparre til Skarhult, der er høvedsmand på Landskrone slot.

Ligeledes mødte Hans Lauridsen i Viberupgård og 12 andre oldinge, der alle nævnes ved navn. De kom fra alle dele af herredet, og de havde af Seefeld og Rosensparre fået til opgave at dele Bøsted skov, overdrev, hestehave og mose (kaldet Søen) i to lige store halvdele - en til hver af godsejerne.

De 13 mænd forklarede, at de har hugget grimer i træerne og opstillet tre sten med kul under på de steder, hvor skellene går. De har brugt store markante træer som "grænsemærker", ligesom vangegårder og markgårder er blevet inddraget til dette formål.

Hvad skoven angår, tilfalder den vestre del Seefeld og den østre del Rosensparre. I den forbindelse omtales Rosensparres "Enemercke schouff Lind Oure". I Hestehaven får Seefeld den østre del og Rosensparre den vestre. Og i mosen går den nordre lod til Seefeld og den søndre til Rosensparre.

Dokumentet er besejlet af 12 dannemænd, der var med på tinge; deriblandt den ovennævnte Jep Bunde i Ebbeskov.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en 1600-tals-titel og en henvisning til 1. rev. pag. 9 nr. 43. Desuden ses 4 numre.

NUMMER: 33

TITEL: Skøde fra Eske Krafse til Oluf Rosensparre på en skovlod, Meinis, i Herfølge sogn.

DATERING: København 7. februar 1611.

ANTALLET AF TEKSTSIDER: 1 + bagside.

PERGAMENTETS STØRRELSE I CM: 34,6-35,0 x 30,8-31,0. Plica 4,1-4,4.

PERGAMENTETS BEVARINGSTILSTAND: Enkelte ord er gået tabt. Eilers står teksten tydeligt. Pergamentet er restaureret.

SEGL: 2: Melchior Ulfstands segl (2,8 cm i diam.) i trækapsel og perg.rem. Skjoldmærket står svagt. 1: Perg.rem. Der har været yderligere et segl yderst til venstre.

RESUME AF INDHOLD: Eske Krafse til Assendrup erklærer at have solgt en skovlod, kaldet "Meinis skov" i Herfølge sogn til Oluf Rosensparre til Skarhult. Skovloden vurderes til 30 svins olden.

Dokumentet er beseglet og underskrevet af Krafse samt Eske Brock til Estrup, der er befalingsmand på Dronningborg, og Melchior Ulfstand til Axelsvold.

BAGSIDETEKST: Pergamentet er forsynet med en 1600-tals-titel, der er blevet forlænget i 1790'erne. Der er en henvisning til 1. rev. pag. 10 nr. 53. Endelig ses der 4 numre.

NAVNEREGISTER

Albrecht Lauridsen (Strøby): 18 - 1, 18 - 3
Anders Bille (Rosendal): 6, 19 - 15
Anders Bosen (Næstved): 22 - 20
Anders Ipsen (Karlslunde): 22 - 15
Anders Jacobsen (Ringsbjerg): 23 - 2, 23 - 3
Anders Jensen (landsdommer i Sjælland): 2 - 1, 2 - 5, 28 - 6
Anders Jensen (Hastrup): 22 - 14
Anders Jensen (Hastrup): 22 - 18
Anders Jude (Strøby): 18 - 1, 18 - 3
Anders Mouridsen (Herfølge): 23 - 2, 23 - 3
Anders Nielsen (Søllerup): 17 - 2, 17 - 3, 19 - 3, 19 - 4, 19 - 5,
22 - 12, 22 - 14, 22 - 15, 22 - 16, 22 - 17, 22 - 18
Anders Olsen: 22 - 19
Anders Olsen (Sædder): 22 - 22
Anders Olsen (Køge): 22 - 5
Anders Palness (Søllerup): 25 - 5
Anders Pedersen (Åshøje): 21 - 1, 22 - 2, 22 - 3, 22 - 5, 22 - 6,
25 - 5, 28 - 7
Anders Poulsen (Endeslev): 19 - 2
Anders Skrædder (Store Tårnby): 17 - 4
Anders Smed (Ringsbjerg): 11 - 2
Anders Spurre (Herfølge): 21 - 5
Anders Teglslager (Køge): 28 - 1, 28 - 2
Anders Væver (Roskilde): 2 - 4
Andreas von Engenberg (Ravnstrup): 12
Anna Sophie Rewentlow: 15
Anne Bille: 5
Anne Bo (Sædder): 22 - 15
Anne Hansdatter (Endeslev): 19 - 2
Anne Jensdatter Present (Vallø): 25 - 6, 25 - 7, 25 - 8, 25 - 9
Anne Pedersdatter (Strøby): 17 - 5
Arild Huitfeldt (Oddersbjerg): 3 - 2, 3 - 3
Arild Jensen (Herfølge): 19 - 13
Asser Andersen (Ølselille): 2 - 3
Asser Bentsen: 19 - 1
Asser Ibsen (Ørslev): 16 - 3
Axel Brahe (Elvedgård): 3 - 3
Axel Brahe (Krenkerup): 4 - 2
Axel Urup (Belteberga): 7

Bendix Messe (København/Tågerød): 9, 12, 16 - 5
Bent Gummesen (Herfølge): 28 - 7
Bent Pedersen (Vallø): 22 - 13
Bent Pedersen (Gunderup): 22 - 14, 22 - 17
Berent Pedersen (Store Tårnby): 17 - 5
Berte Skeel: 7
Birger Pedersen: 25 - 7
Birger Trolle: 25 - 15
Birgitte Olufsdatter Thott: 2 - 1
Birgitte Rosenkrantz (Vallø): 3 - 2
Birgitte Skeel: 7
Bo Falk (Vallø): 19 - 1
Bo Falk: 25 - 2
Bo Fedel (Store Tårnby): 1
Bo Hansen (Himlingøje): 19 - 15
Bo Jensen (Gerdrup): 2 - 1

Bo Jensen (Roskilde): 2 - 4
 Bo Lauridsen (Sædder): 22 - 15, 25 - 15
 Bo Pedersen (Store Tårnby): 17 - 7
 Bodil Jensdatter: 25 - 10, 25 - 11
 Bodil Pedersdatter (Valløby): 19 - 10
 Boel Andersdatter (Hastrup): 22 - 18
 Boel Hansdatter (Sædder): 22 - 16
 Boel Mortensdatter: 17 - 10
 Boel Nielsdatter: 19 - 6
 Boel Nielsdatter (Ingelstrup): 19 - 4
 Boel Pedersdatter: 25 - 8
 Boel Severinsdatter (Hastrup): 22 - 14
 Bolle Luxdorff: 10 - 1, 10 - 3
 Broder (Lellinge): 28 - 5
 Bue Mortensen (Store Tårnby): 17 - 12
 Bund (Svansbjerg): 28 - 8

 Caspar Schøller (Lellinge og Spanager): 10 - 1, 10 - 2, 10 - 3,
     11 - 1, 11 - 2, 12, 16 - 5
 Christen Christensen (Kirke Skensved): 11 - 2
 Christen Galskjøt (Endeslev): 19 - 13
 Christen Mikkelsen (Nr. Kongerslev): 19 - 15
 Christen Mortensen: 19 - 13
 Christen Pedersen (Himlingøje): 19 - 9
 Christen Skeel (Fussingø): 7
 Christen Skeel (Tryggevælde og Alslevgårde): 13
 Christen Skriver (Valløby): 22 - 17
 Christian I: 25 - 9, 28 - 4, 28 - 6
 Christian IV: 18 - 2
 Christian V: 10 - 2, 11 - 1, 11 - 2
 Christian Barnekow (Birkholm): 27 - 2
 Christian Beverling: 10 - 1, 10 - 3
 Christian Siegfried von Plessen (Hochendorff og Parrin): 13, 14
 Christoffer (provst i Roskilde): 25 - 6, 28 - 7
 Christoffer Krafse (Egholm): 24
 Christoffer Nielsen (Køge?): 21 - 4
 Christoffer Skrædder (Ørslev): 16 - 3
 Christoffer Urne (Årsmarke): 6
 Claus Bryske: 25 - 9
 Claus Christoffersen (Herfølge): 19 - 11
 Claus Lime: 12
 Claus Podebusk (Krapperrup): 3 - 3, 16 - 3
 Claus Urne: 25 - 15
 Clement Mortensen: 19 - 13
 Clement Pedersen (Store Tårnby): 17 - 12
 Clement Skov (Himlingøje): 19 - 7
 Corfitz Rud (Fuglsang): 4 - 1, 18 - 2, 18 - 3

 Daniel Hansen (Herlufstrup): 19 - 12
 David (Kanderød): 24
 David Hak (Tureby): 2 - 1, 28 - 5

 Eiler Gyldenstjerne (Bidstrup): 5
 Elisabeth Gyldenstjerne (Skarhult/Vallø): 4 - 1, 4 - 2
 Elisabeth Rosensparre: 4 - 1, 4 - 2
 Ellen Juel (Gjorslev): 6
 Elline Jørgensdatter (Ørslev): 22 - 17
 Elline Nielsdatter (Ringsbjerg): 17 - 6
 Elline Pedersdatter: 19 - 10

Elline Pedersdatter (Linde): 17 - 5
 Erengisle Nielsen: 2 - 1, 28 - 1, 28 - 2, 28 - 5
 Erik VII (af Pommern): 25 - 3, 25 - 9
 Erik (Lidemark): 11 - 1
 Erik (Vindinge): 25 - 8
 Erik Krag (Bramming): 16 - 4
 Erik Lange (Engelsholm): 3 - 2
 Erik Ottesen (rigshovmester): 28 - 4
 Erik Skriver (Vallø): 25 - 14
 Erik Ågesen (Stege): 2 - 1, 2 - 2, 25 - 9, 28 - 1, 28 - 2, 28 - 3,
 28 - 5
 Esbern Andersen (Herfølge): 22 - 2
 Esbern Degn (Herfølge): 21 - 1, 22 - 2
 Eske Bille (Vallen): 3 - 3
 Eske Brock (Gl. Estrup): 3 - 3, 19 - 15, 24, 33
 Eske Krafse (Assendrup): 24, 33
 Eskil Bosen Falk (Vallø): 1, 25 - 1
 Eskil Pedersen: 17 - 3
 Evert Grubbe: 28 - 6

Frans (Barup): 27 - 1
 Frederik I: 25 - 12
 Frederik II: 16 - 1, 16 - 2, 31
 Frederik IV: 14, 15

Georg (prins): 14
 Giøde Ibsdatter: 19 - 7
 Gregers Høg (Vang): 8

Hak Ulfstand (Häckeberga): 3 - 2
 Hans (konge): 25 - 9
 Hans Bille (København): 13
 Hans Galskjøt (Endeslev): 17 - 7, 17 - 8, 17 - 11, 17 - 12
 Hans Hare (Herfølge): 17 - 1, 21 - 1, 21 - 2, 22 - 3, 22 - 7,
 22 - 8, 22 - 9, 22 - 10, 22 - 11, 25 - 5, 25 - 11, 28 - 7,
 28 - 8
 Hans Henrik Haberwalt (Hansen): 10 - 1, 10 - 3
 Hans Ibsen (Vedskølle): 3 - 3
 Hans Ingvorsen (Store Tårnby): 17 - 6, 17 - 10, 17 - 11, 17 - 12
 Hans Jacobsen Mantix (Åshøje): 10 - 1, 10 - 3
 Hans Jensen (Fakse herred): 17 - 8
 Hans Jensen (Køge): 26
 Hans Jensen (Store Tårnby): 17 - 9
 Hans Jensen (Store Tårnby): 17 - 11
 Hans Jensen (Sædder): 19 - 5
 Hans Jensen Stampe (København): 10 - 3
 Hans Knudsen (Jonstrup): 25 - 11
 Hans Laurensen (Ravnebjerg): 25 - 6, 25 - 7, 25 - 8, 25 - 9
 Hans Lauridsen: 25 - 13, 25 - 14
 Hans Lauridsen (Viberupgård): 32
 Hans Madsen (Søllerup): 19 - 2
 Hans Mortensen (Tågerød): 8, 9, 11 - 1, 12
 Hans Nielsen: 10 - 1, 10 - 3
 Hans Nielsen (Himlingøje): 19 - 6, 19 - 8, 19 - 9
 Hans Nielsen (Strøby): 16 - 3
 Hans Offesen (Sædder): 22 - 12, 22 - 14, 22 - 16
 Hans Olsen (Ingelstrup): 19 - 4
 Hans Olsen (Ringsbjerg): 23 - 1
 Hans Olufsen (Jonstrup og Lellinge): 10 - 1, 10 - 3, 12

Hans Pedersen (Stavnstrup): 17 - 12
Hans Pedersen (Strande?): 21 - 3
Hans Ploug (Tolstrup): 22 - 10
Hans Smed (Himlingøje): 3 - 1
Hans Spurte (Herfølge): 19 - 2, 22 - 13
Hans Sørensen (Sonnerup): 22 - 16
Hans Tagesen (Tessebølle): 17 - 2, 19 - 3, 22 - 12, 22 - 13,
22 - 14, 22 - 15, 22 - 17, 25 - 14
Hans Tygesen (Tessebølle): 22 - 6, 22 - 7, 22 - 8
Hans Vithenberg (Gunderup/Vallø): 17 - 5, 19 - 5, 19 - 6, 19 - 8,
22 - 16, 22 - 20, 25 - 15, 27 - 1,
Hartvig (biskop i Ribe): 25 - 9
Hemming Clemmensen (Fuglebjerg): 25 - 8
Hemming Jensen (Kyndby): 25 - 3
Hemming Laurensen (Fjenneslev): 2 - 1
Hemming Rasmussen (Hårlev): 17 - 12
Hemming Smed (Køge): 25 - 4
Hemming Stolæ (Ølsemagle): 2 - 4
Hemming Svendsen (Farendløse): 22 - 12
Henrik Frasecke (Køge): 19 - 11
Henrik Løve (Herfølge): 25 - 4
Henrik Meinstrup (landsdommer i Sjælland): 2 - 5, 25 - 9
Henrik Nykøbing (Køge): 22 - 1
Hermynd Guldsmed (Køge): 22 - 4
Holger Henriksen: 25 - 9
Holger Parsberg (Eskjær): 10 - 1, 10 - 3, 16 - 5

Ide Lindenov (Vrå): 8
Ide Munk (Nygård): 27 - 1
Inger Hansdatter (Jonstrup og Lellinge): 10 - 1, 10 - 3
Ingill Mortensen: 19 - 13
Ingver Poulsen: 2 - 3
Iven Raaris: 25 - 8
Iver Axelsen Thott: 28 - 4
Iver Krabbe: 25 - 15

Jacob Brockenhuus: 27 - 1
Jacob Jacobsen (Vallø): 18 - 3
Jacob Jochimsen (Vallø): 23 - 3
Jacob Lindenov (Hundslund kloster): 8
Jacob Olufsen (Raaris): 25 - 3
Jacob Pedersen (Ringsbjerg): 23 - 2, 23 - 3
Jacob Seefeld (Visborg): 32
Jens Bille (Orelund): 6
Jens Bonde (Sædder): 22 - 1, 22 - 5
Jens Brun (Tessebølle): 22 - 3, 22 - 6, 22 - 7, 22 - 8
Jens Clausen (Haldager): 25 - 6, 25 - 7, 25 - 8, 25 - 9
Jens Eskilsen Falk (Vallø): 25 - 2
Jens Gyrstinge (landsdommer i Sjælland): 25 - 3
Jens Ibsen (Gørslev): 11 - 2
Jens Jensen (Herfølge): 22 - 21
Jens Jensen (Segnhusgårde): 18 - 3
Jens Jepsen: 22 - 8
Jens Jepsen (Tryggevalde): 28 - 1, 28 - 2
Jens Knudsen (Sædder): 22 - 1, 22 - 5
Jens Lauridsen (Klemmenstrup): 17 - 10
Jens Lauridsen (Legistofte): 18 - 1
Jens Lauridsen (Strøby): 17 - 5
Jens Madsen ("Byertharp"): 25 - 4

Jens Madsen (Glænø): 25 - 8
 Jens Madsen (Køge): 2 - 4
 Jens Mogensen (Svansbjerg): 17 - 1, 22 - 7, 22 - 11, 25 - 10,
 25 - 11
 Jens Mortensen (Lille Tårnby): 19 - 14
 Jens Mortensen (Svansbjerg): 17 - 6
 Jens Mule (Fyn): 19 - 11
 Jens Møller (Kulerup): 12
 Jens Møller (Lystrup): 27 - 2
 Jens Nielsen (Roskilde): 25 - 7
 Jens Nielsen: 17 - 7
 Jens Nielsen (Ørslev): 16 - 3
 Jens Olufsen (Skørpinge): 32
 Jens Olsen (Herfølge): 19 - 10, 19 - 11
 Jens Olsen ("Mosse"): 28 - 1, 28 - 2
 Jens Olsen (Sædder): 22 - 1
 Jens Olsen bryde (Raaris): 25 - 4, 25 - 5, 25 - 9
 Jens Olsen (Tågerød): 22 - 8
 Jens Pedersen (Kirkerup): 25 - 8
 Jens Pedersen (Køge): 17 - 11, 17 - 12
 Jens Pedersen (Ringsbjerg): 25 - 4, 25 - 9
 Jens Pedersen (Store Tårnby): 17 - 11
 Jens Pedersen (Sædder): 22 - 3
 Jens Poulsen (Jellinge): 25 - 8
 Jens Rodsteen (Lengsholm): 8
 Jens Skave: 25 - 3
 Jens Skriver (Vallø): 29
 Jens Skøtte (Gørslev): 25 - 4
 Jens Smed ("Beryngh"): 20
 Jens Smed (Herfølge): 17 - 5, 19 - 4, 19 - 7, 21 - 4, 21 - 5,
 22 - 19
 Jens Svendsen Bryms: 25 - 3
 Jens Tolsen (Gammelkøge): 21 - 1
 Jens Troelsen (landsdommer i Sjælland): 1
 Jep Andersen (Køge): 22 - 6
 Jep Bosen (Store Tårnby): 17 - 3
 Jep Bunde (Ebbeskov): 32
 Jep Clausen: 28 - 5
 Jep Halvegge (Gjorslev): 28 - 5
 Jep Hansen (Sædder): 22 - 18, 22 - 19, 22 - 21
 Jep Hemmingsen: 2 - 4
 Jep Jensen (Sandby): 2 - 1
 Jep Laly (Lale?) (Aas): 2 - 1,
 Jep Mogensen (Valby): 17 - 3
 Jep Mose (Herfølge): 28 - 8
 Jep Nielsen: 19 - 6
 Jep Pedersen (Karlslunde): 2 - 4
 Jep Skov: 17 - 1, 22 - 9, 22 - 10, 22 - 11, 25 - 10, 25 - 11,
 28 - 8
 Jesper Skinkell (Køge): 26
 Joachim Rønnow (Roskilde): 26
 Johan Barnekow (Birkholm): 5, 27 - 2
 Johan Friis (kansler): 25 - 15
 Johan Oxe: 28 - 4
 Johann Venstermand: 17 - 4
 Johanne (Gimlinge): 25 - 6, 25 - 7
 Johanne Nielsdatter: 19 - 4
 Jon Bosen: 19 - 1
 Jon Pedersen (Svansbjerg): 25 - 5

Jørgen (Hellested): 27 - 1
 Jørgen Andersen (Herfølge): 21 - 4, 21 - 5
 Jørgen Andersen (Himlingøje): 22 - 18
 Jørgen Bund (Svansbjerg): 21 - 4
 Jørgen Hansen (Højelse): 11 - 2
 Jørgen Hansen (Tryggevalde): 19 - 10
 Jørgen Ibsen (Hellested mølle): 19 - 7
 Jørgen Laurensen: 25 - 9
 Jørgen Lauridsen (Linde): 17 - 5
 Jørgen Lykke: 25 - 15
 Jørgen Madsen (Valløby): 19 - 10
 Jørgen Mikkelsen (Lund): 21 - 1
 Jørgen Mortensen (Himlingøje): 19 - 9
 Jørgen Mortensen (Himlingøje): 19 - 12, 19 - 13
 Jørgen Nielsen (Jonstrup): 21 - 3
 Jørgen Olsen (Elmue): 32
 Jørgen Pedersen (Hårlev): 27 - 1
 Jørgen Rosenkrantz (Rosenholm): 3 - 2
 Jørgen Skriver (Gisselfeld): 17 - 9
 Jøriis (Lejestofte): 28 - 1, 28 - 2

Karine Clemens(?): 19 - 7
 Karine Hansdatter (Sædder): 19 - 5
 Karine Jacobsdatter (Himlingøje): 19 - 13
 Karine Jensdatter (Åshøje): 22 - 11, 25 - 10, 25 - 11, 25 - 15
 Karine Lauridsdatter (Ringsbjerg): 23 - 2
 Karine Madsdatter (Åshøje): 22 - 10
 Karine Nielsdatter (Strøby): 17 - 7
 Karine Oles: 22 - 15
 Karine Olufsdatter: 22 - 9
 Karine Olufsdatter (Sædder): 22 - 13
 Karine Pedersdatter (Fakse herred): 17 - 8
 Karine Pedersdatter (Himlingøje): 19 - 4, 19 - 5, 19 - 11
 Karine Pedersdatter (Linde?): 17 - 5
 Karine Pedersdatter (Store Tårnby/Skovgård): 17 - 12
 Karine Pedersdatter (Store Tårnby): 17 - 12
 Karine Severinsdatter/Sørensdatter (Sædder): 22 - 17, 22 - 19
 Ketil Nielsen (rigens kansler): 28 - 6
 Kirstine: 25 - 3
 Kirstine Evertsdatter (Vallø): 25 - 1
 Kirstine Hanses (Store Tårnby): 17 - 11, 17 - 12
 Kirstine Mikkels: 22 - 15
 Kirstine Mortensdatter: 17 - 10
 Kirstine Mortensdatter (Store Tårnby): 19 - 12
 Kirstine Munk: 7
 Kirstine Nielsdatter: 19 - 4
 Kirstine Nielsdatter: 19 - 6
 Kirstine Pedersdatter: 19 - 10
 Kirstine Pedersdatter: 22 - 6
 Kirstine Pedersdatter: 25 - 8
 Kirstine Pedersdatter (Ringsbjerg): 23 - 3
 Kirstine Poulsdatter: 17 - 8
 Kirstine Sørensdatter: 22 - 12
 Knud Bentsen (Raaris): 25 - 1
 Knud Bertelsen (Køge): 22 - 1
 Knud Hansen (Frøslev): 18 - 1
 Knud Jepsen (Valby): 28 - 1, 28 - 2, 28 - 5
 Knud Juel (Tåsinge): 13
 Knud Nielsen (Store Tårnby): 18 - 1

Knud Olsen: 22 - 9
 Knud Steensen (Lundby): 21 - 3
 Knud Tolsen (Lund): 21 - 1

 Lasse Bosen (Sædder): 17 - 1, 22 - 10, 22 - 11, 25 - 10, 25 - 15
 Lasse Jensen (Gunderup): 22 - 9, 22 - 10, 25 - 11
 Lasse Nielsen (Køge): 22 - 1, 22 - 5
 Lasse Pedersen (Herfølge): 22 - 6
 Lasse Saxen (Ottestrup): 28 - 3, 28 - 5
 Laurens Hermyndsen (Køge): 22 - 4
 Laurens Jensen (Roskilde): 29
 Laurens Olsen: 22 - 9
 Laurens Olsen (Roskilde): 26
 Laurens Rothe (Køge): 22 - 1
 Laurids Bosen (Sædder): 22 - 20
 Laurids Christensen (Herfølge): 17 - 5, 19 - 4, 19 - 5, 19 - 6,
 19 - 7, 19 - 8, 19 - 9, 21 - 4, 22 - 18, 22 - 19, 22 - 20,
 22 - 21, 22 - 22, 23 - 1
 Laurids Degn (Herfølge): 17 - 6, 21 - 5
 Laurids Hansen (Herfølge): 19 - 13, 19 - 14
 Laurids Hansen (Store Tårnby): 19 - 12
 Laurids Jensen (Ringsbjerg): 23 - 3
 Laurids Jensen (Strøby): 18 - 1, 18 - 3
 Laurids Jensen (Strøby): 18 - 2
 Laurids Jørgensen (Herfølge): 17 - 6, 17 - 7, 17 - 8, 21 - 5,
 22 - 21, 23 - 1
 Laurids Lauridsen (Ringsbjerg): 17 - 3
 Laurids Pedersen (Ringsbjerg): 23 - 3
 Laurids Ploug (Ringsbjerg): 23 - 1
 Laurids Ploug (Tolstrup): 25 - 13, 25 - 14
 Laurids Rasmussen (Skovgård): 17 - 12
 Laurids Svendsen (Store Tårnby): 17 - 5, 17 - 6
 Lave Venstermand (Stadager): 17 - 4
 Lisbet Bille: 6
 Lutze (Ravnebjerg): 25 - 6, 25 - 7
 Lutze Rasmusdatter (Stavnstrup): 17 - 12
 Lutze Anderss (Herfølge): 21 - 2, 21 - 5
 Lydeke Grib (Rislev): 2 - 1, 2 - 2, 2 - 5, 28 - 1, 28 - 2, 28 - 3

 Mads Andersen (Skørpinge): 18 - 1
 Mads Andersen (Store Heddinge): 18 - 3
 Mads Aruetsen (Herfølge): 22 - 3, 22 - 6
 Mads Bager (Lille Skensved): 2 - 3
 Mads Bentsen (Køge): 28 - 1, 28 - 2, 28 - 5, 28 - 7
 Mads Bosen (Køge): 22 - 5
 Mads Ingvarsen: 25 - 4
 Mads Ipsen (Strøby): 19 - 14
 Mads Jensen (Herfølge): 22 - 3, 22 - 6, 22 - 8
 Mads Lauridsen (Ringsbjerg): 17 - 6
 Mads Mikkelsen (Lund): 21 - 1
 Mads Mortensen (Vallø): 2 - 4
 Mads Neb (Søllerup): 22 - 2, 22 - 7, 25 - 5, 28 - 5
 Mads Nielsen (Sigerslev): 18 - 3
 Mads Nielsen (Store Tårnby): 17 - 3
 Mads Nielsen (Tokkerup): 11 - 2
 Mads Olsen (Himlingøje): 19 - 14
 Mads Pedersen : 19 - 2
 Mads Sørensen (Grubberholm): 22 - 18
 Mads Vat (Herfølge): 22 - 2, 28 - 1, 28 - 2

Marche Pedersdatter (Åshøje): 17 - 2
 Margrethe (dronning): 25 - 3
 Margrethe Pedersdatter: 22 - 6
 Melchior Ulfstand (Axelsvold): 33
 Mette Erlaus: 17 - 5
 Mette Lauridsdatter (Sædder): 22 - 22
 Mette Rosenkrantz (Vallø): 3 - 2, 17 - 7, 17 - 8, 17 - 9, 17 - 11,
 19 - 9, 22 - 22, 23 - 1, 27 - 2
 Mikkel (Jonstrup): 22 - 3
 Mikkel (Skovsgård): 25 - 6
 Mikkel Bosen (Kløvested): 2 - 3
 Mikkel Bosen (Køge): 28 - 1, 28 - 2
 Mikkel Hammer (Salby): 5, 17 - 11, 17 - 12, 19 - 10, 19 - 11,
 19 - 12, 19 - 13, 19 - 14, 23 - 2, 23 - 3
 Mikkel Hansen (Himlingøje): 19 - 10, 19 - 11
 Mikkel Hansen (Køge): 26
 Mikkel Jepsen (Solrød): 29
 Mikkel Pedersen (Store Tårnby): 17 - 2
 Mikkel Skrædder (Vollerslev): 11 - 2
 Mogens (Raaris): 25 - 3
 Mogens Dywer (Ringsted): 2 - 1, 2 - 5
 Mogens Gyldenstjerne: 25 - 15
 Mogens Hansen (Valløby): 19 - 10
 Mogens Ibsen (Skuderup): 18 - 2
 Mogens Madsen (Køge): 28 - 1, 28 - 2
 Mogens Olsen (Gummerød): 17 - 2, 17 - 3, 19 - 3, 19 - 4, 19 - 5,
 22 - 12, 22 - 14, 22 - 15, 22 - 16, 22 - 17, 22 - 18
 Mogens Olsen (Sædder): 22 - 2
 Mogens Pedersen (Jonstrup): 25 - 1
 Mogens Thye (Bremersvold): 3 - 2
 Morten (Himlingøje): 1
 Morten (Tokkerup): 21 - 3
 Morten (Torslunde): 2 - 4
 Morten Frandsen (Himlingøje): 3 - 1
 Morten Hansen (Gørslev): 12
 Morten Hansen (Herfølge): 17 - 10
 Morten Hansen (Lyderslev): 18 - 3
 Morten Jensen (Store Tårnby): 17 - 4
 Morten Jensen (Linde): 17 - 5
 Morten Jørgensen (Himlingøje): 19 - 7, 19 - 8, 19 - 9
 Morten Skriver (Herfølge): 28 - 8
 Morten Venstermand: 17 - 4

Niels Andersen (Gummerød): 11 - 1
 Niels Boesen (Vallø/Køge): 17 - 11, 19 - 11, 32
 Niels Clausen (Ølby): 2 - 3
 Niels Clementsen: 1
 Niels Eriksen Rosenkrantz (Vallø): 25 - 9, 25 - 15, 29
 Niels Flint (Sædder): 25 - 4
 Niels Glob (Viborg): 25 - 9
 Niels Gyldenstjerne (Lystrup): 3 - 3
 Niels Hansen (Herfølge): 21 - 3
 Niels Hansen (Strandhoved): 32
 Niels Ipsen (Køge): 17 - 9, 17 - 10, 17 - 11, 17 - 12, 19 - 10,
 19 - 11, 19 - 12, 19 - 13, 19 - 14, 23 - 2, 23 - 3
 Niels Jensen (Køge): 22 - 1
 Niels Kaas (Tårupgård): 3 - 2
 Niels Lange: 25 - 15
 Niels Lauridsen (Køge): 10 - 1, 10 - 3

Niels Maglebo (Store Tårnby): 17 - 7
 Niels Mogensen (Åshøje): 17 - 2
 Niels Mortensen (Gummerød): 22 - 13
 Niels Olsen: 22 - 13
 Niels Olsen (Lidemark): 11 - 1
 Niels Pedersen (Bjæverskov): 11 - 1
 Niels Pedersen (København): 9
 Niels Pedersen (Raaris): 25 - 5
 Niels Pedersen (Ringsted): 2 - 1
 Niels Pedersen (Skrosbjerg): 17 - 7, 17 - 8, 17 - 9, 19 - 9(?),
 21 - 4, 22 - 19, 22 - 22, 23 - 1 (?)
 Niels Pedersen (Valløby): 17 - 12
 Niels Ploug: 25 - 13, 25 - 14
 Niels Rosenkrantz (Holbækgård): 16 - 4
 Niels Thuesen (Store Tårnby): 17 - 12
 Nis Eskilsen: 20

Odde officialis i Roskilde: 28 - 5
 Offe Grib: 2 - 1, 2 - 2, 28 - 1, 28 - 2, 28 - 3, 28 - 5, 28 - 7
 Offe Hansen (Sædder): 17 - 1, 21 - 2, 22 - 4, 22 - 7, 22 - 8,
 22 - 9, 22 - 11, 25 - 10, 25 - 11
 Offe Sørensen (Ulstrup): 22 - 16
 Olaf Drøgh (Herlufstrup): 25 - 4
 Olaf Tygesen (Køge): 25 - 4
 Ole Pedersen (Gørslev): 11 - 2
 Oluf Andersen (Gørslev): 17 - 6, 19 - 8, 19 - 9, 21 - 4, 22 - 20,
 22 - 21, 23 - 1
 Oluf Andersen (Herfølge): 17 - 2, 17 - 3, 19 - 3, 22 - 12,
 22 - 15, 22 - 16
 Oluf Andersen (Sædder): 22 - 13
 Oluf Axelsen Thott: 2 - 1, 2 - 2, 2 - 3, 2 - 4, 2 - 5, 25 - 6,
 25 - 7, 25 - 8, 28 - 1, 28 - 2, 28 - 3, 28 - 4, 28 - 5, 28 - 6
 28 - 7, 29
 Oluf Bille (Svanholm): 3 - 2, 3 - 3
 Oluf Boesen (Salbytorp): 26
 Oluf Brockenhuus (Hjuleberg): 7
 Oluf Clausen: 22 - 7
 Oluf Daae (Ravnstrup): 3 - 2
 Oluf Fynbo (Store Tårnby): 17 - 12
 Oluf Hansen (Hejnerup): 22 - 21
 Oluf Hansen (København): 16 - 5
 Oluf Hemmingsen: 29
 Oluf Hemmingsen (Bjæverskov): 12
 Oluf Henrik Haberwalt (Hansen): 10 - 1, 10 - 3
 Oluf Hermyndsen (Køge): 22 - 4, 22 - 7
 Oluf Jørgensen (Køge): 19 - 9
 Oluf Laursen (Herfølge): 21 - 2, 22 - 9, 22 - 11, 25 - 11
 Oluf Lauridsen (Vedskølle): 19 - 14
 Oluf Lunge: 19 - 1
 Oluf Lunge: 25 - 2
 Oluf Madsen (Åshøje): 22 - 2, 25 - 5
 Oluf Mortensen (Roskilde): 28 - 4
 Oluf Mortensen (Søllerup): 21 - 1
 Oluf Munk: 25 - 15
 Oluf Nielsen: 19 - 8
 Oluf Nielsen: 25 - 15
 Oluf Nielsen (Bjerrede): 22 - 20
 Oluf Nielsen (Bjæverskov): 19 - 11
 Oluf Nielsen (Himlingøje): 19 - 3

Oluf Nielsen (Ladager): 2 - 3
 Oluf Nielsen (Lystrup): 16 - 3
 Oluf Nielsen (Store Tårnby): 19 - 6
 Oluf Nielsen (Ørslev): 16 - 3
 Oluf Pedersen: 19 - 8
 Oluf Pedersen (Gørslev): 19 - 12, 19 - 13, 23 - 2, 23 - 3
 Oluf Pedersen (Himlingøje): 19 - 7, 19 - 8, 19 - 9, 21 - 5,
 22 - 19, 22 - 20, 22 - 22
 Oluf Pedersen (Store Tårnby): 17 - 12
 Oluf Pedersen (Svenstrup): 2 - 5
 Oluf Poulsen/Degn (Gimlinge): 25 - 6, 25 - 7, 25 - 8, 25 - 9
 Oluf Raaris: 25 - 6, 25 - 7, 25 - 8
 Oluf Rasmussen (Hårlev): 17 - 12
 Oluf Rosenkrantz (Vallø): 25 - 12, 25 - 13, 25 - 14, 26
 Oluf Rosensparre (Skarhult): 3 - 2, 3 - 3, 4 - 1, 4 - 2, 5,
 16 - 3, 17 - 11, 19 - 11, 19 - 13, 19 - 14, 19 - 15, 23 - 3,
 24, 32, 33
 Oluf Sommer (Gunderup): 20
 Oluf Truelson (Tessebølle): 17 - 5 (?), 19 - 6
 Oluf Tygesen (Køge): 22 - 1
 Otte Krag (Voldbjerg): 16 - 4
 Otte Pedersen Brahe (Krogholm): 5
 Otte Skeel (Vallø): 7, 16 - 4
 Otto Brockenhuus (Vollerslev): 17 - 4
 Otto Krabbe (Holmegård og Engholm): 13
 Ove Juel: 12
 Ove Steg: 25 - 2

Peder (biskop i Roskilde): 25 - 3
 Peder Andersen: 17 - 1
 Peder Andersen (Jersie): 29
 Peder Andersen (Store Tårnby): 17 - 5
 Peder Axelsen Thott (Odense): 28 - 5
 Peder Basse: 25 - 3
 Peder Bertelsen (Tokkerup): 11 - 2
 Peder Bille (Svanholm): 3 - 1, 3 - 2, 16 - 2, 21 - 3, 25 - 15
 Peder Boesen (Hårlev): 19 - 11
 Peder Bund (Svansbjerg): 17 - 5, 19 - 4, 19 - 5, 19 - 6, 19 - 7,
 19 - 8, 21 - 4, 21 - 5, 22 - 18, 22 - 20
 Peder Christensen (Vollerslev): 11 - 2
 Peder Esbernson (Olstrup): 26
 Peder Finkenow: 25 - 3
 Peder Grubbe (Ørebjerg): 1
 Peder Hansen: 20
 Peder Hansen (Store Heddinge): 18 - 1, 18 - 3
 Peder Harildsen (Ringsbjerg): 17 - 2, 17 - 3, 19 - 3, 22 - 12,
 22 - 15, 22 - 16
 Peder Hiort: 12
 Peder Hvid: 2 - 2, 2 - 3, 28 - 1, 28 - 3
 Peder Ibsen (Strøby): 17 - 7
 Peder Jensen (Jonstrup): 23 - 1
 Peder Jensen (Køge): 22 - 1
 Peder Jensen (Raaris): 25 - 3, 25 - 9
 Peder Jensen (Svansbjerg): 22 - 9
 Peder Jensen (Sædder): 22 - 5
 Peder Jensen (Vallø): 22 - 9, 22 - 10
 Peder Jensen Grubbe: 1
 Peder Jensen Ingelsen (Sædder): 25 - 5, 25 - 9, 25 - 15
 Peder Jepsen (Køge): 22 - 5

Peder Jørgensen (Herfølge): 17 - 6, 17 - 7, 17 - 8, 17 - 9,
 17 - 10, 19 - 7, 19 - 8, 19 - 9, 21 - 5, 22 - 19, 22 - 21,
 22 - 22, 23 - 1
 Peder Klemmensen (Hårlev): 17 - 10
 Peder Krafse (Assendrup): 2 - 3
 Peder Laurensen Raaris (Benslev): 25 - 1, 25 - 2, 25 - 3, 25 - 6,
 25 - 7, 25 - 8
 Peder Lauridsen (Himlingøje): 19 - 14
 Peder Madsen (Store Tårnby): 17 - 1
 Peder Madsen (Åshøje): 22 - 2, 25 - 5
 Peder Mikkelsen (Store Tårnby): 17 - 8
 Peder Mogensen (Heddinge): 22 - 9
 Peder Mortensen (Tolstrup): 26
 Peder Munch (Estvadgård): 3 - 2
 Peder Neb: 28 - 5
 Peder Nielsen (Himlingøje): 19 - 3, 19 - 4, 19 - 5, 19 - 10
 Peder Nielsen (Køge): 29
 Peder Nielsen (Store Tårnby): 17 - 2
 Peder Nielsen (Vemmedrup): 17 - 10, 17 - 11, 17 - 12, 19 - 10,
 19 - 12, 19 - 14, 23 - 2
 Peder Nielsen (Vollerup): 25 - 3
 Peder Offesen (Egede): 25 - 1
 Peder Olsen: 22 - 9
 Peder Olsen (Lille Tårnby): 19 - 14
 Peder Oxe (Gisselfeld): 3 - 1, 3 - 2, 16 - 1, 17 - 4, 19 - 8,
 22 - 20, 22 - 22, 31
 Peder Pedersen: 23 - 3
 Peder Pedersen (Herfølge): 21 - 1
 Peder Pedersen (Herfølge): 22 - 6
 Peder Pedersen (Køge): 28 - 1
 Peder Pedersen Grubbe: 1
 Peder Poulsen (Herfølge): 28 - 7
 Peder Rasmussen: 17 - 12
 Peder Svejle: 28 - 3, 28 - 5
 Peder Thorsen (Store Tårnby): 17 - 3
 Peder Trængher (Køge): 22 - 8
 Philippus Ottsen (Tved): 20
 Poul (Himlingøje): 1
 Poul Grib (Frøslev): 28 - 5
 Poul Jensen (Store Heddinge): 27 - 1
 Poul Laxmand: 25 - 9
 Poul Olsen (Himlingøje): 17 - 8
 Poul Snedker (Ørslev): 16 - 3
 Preben Gyldenstjerne (Vosborg): 27 - 2

 Rasmus Hymmsen (Ønslev): 17 - 4
 Rasmus Jacobsen (Strøby): 18 - 1
 Rasmus Jensen (Åshøje): 19 - 14
 Rasmus Jørgensen (Endeslev): 19 - 14
 Rasmus Madsen: 27 - 1
 Rasmus Pedersen: 17 - 12
 Rasmus Pedersen (Store Tårnby): 17 - 7
 Rasmus Pedersen (Vallø): 17 - 8
 Rasmus Schøller: 10 - 1, 10 - 3
 Rasmus Sonnisen (Himlingøje): 23 - 3
 Robert Clausen (Herfølge): 19 - 2, 22 - 13, 25 - 13

 Severin Madsen (Sædder): 22 - 17
 Sidse Mortensdatter (Hårlev): 17 - 10

Sidse Pedersdatter: 17 - 5
Sidse Rasmusdatter (Strøby): 18 - 1
Sier Juel (Køge): 28 - 1, 28 - 2
Sigvard Grubbe (Lystrup): 26
Sigvard Laurensen (Køge): 26
Sivert Beck (Førslev): 6
Steen Beck (Vrå): 8
Steen Bille (Billesholm): 3 - 3
Steen Rosensparre: 4 - 1
Steen Rosensparre (Skarhult): 25 - 15
Søren Knudsen (Vallø): 19 - 12, 19 - 14
Søren Nielsen (Vallø): 19 - 12, 19 - 13, 19 - 14

Thielse Pedersdatter: 17 - 12
Thomas Bertelsen (Vallø): 28 - 8
Thue Lauridsen (Ringsbjerg): 23 - 1
Thyge Mortensen (Bjæverskov): 17 - 7, 17 - 8, 17 - 9, 17 - 10,
22 - 22
Torben Bille (Abrahamstrup og Søholm): 2 - 5, 28 - 4, 28 - 6
Torben Jepsen (Holmen): 2 - 2, 28 - 3, 28 - 5
Torben Jepsen (Stigs Bjergby): 2 - 1
Torben Madsen (København): 9
Trugils Andersen (Herfølge): 19 - 2, 22 - 13, 22 - 17 (?)
Trugils Mogensen (Hastrup): 21 - 2, 22 - 7, 22 - 8, 22 - 10,
22 - 11, 25 - 10, 25 - 11
Ture Turesen (Sigerslev): 25 - 1
Tyrie Jensen (Gimlinge): 25 - 6, 25 - 7, 25 - 8

Verner Parsberg: 2 - 5
Verner Parsberg: 25 - 15
Villads Christensen (Lellinge): 19 - 11
Villem Jensen (Herfølge): 21 - 2
Vincents Bille (Gjorslev): 6

Wilhelm Mule: 10 - 1, 10 - 3, 12

Zacharias Pedersen (Hellestrup): 10 - 1

Øllegaard Hansdatter: 10 - 1, 10 - 3

Åge Axelsen Thott: 28 - 4
Åge Pariis (Skullerup): 28 - 5

Dauidus qui scriptam dicitur a dno bertrando in dno claufumpetrum Neime
dum pnta et fia me laqua dno boaco falk milite omia et fingla bona mea in
Sumburgiam fia vi omi boal ere cu tribus folz et dimidio folz ere dim dno
praco pasano pasano fiaa fiand et fiaa onobiliz et umobiliz nullis excerci
scocasse de in sum car ubere casiste p dno et heres dno ofiluz ppeue post
dedit insup recocasse in item pan de voluata meam p dicto bonis a dno
dno boaco falk magrali pcepisse insup oblige me et heredes meos Ego et no lo
scio falk milite et heredi dno bona omia et fingla memoria appue et dufinga
re ad mpeccacoiu moxau pnam oem potero pte exigere lora ere et dno
rei bona et res dno boaco falk et heredi dno p aliquos quod dedit p m lora
ere dntant coac oblige me heres meos et dno boaco falk heredi dno m dno
mes qua racione dno banco m dno pnam opuere in un rei rasti et dno
am p fimonu dntim meū vnde cu falk dno dntore olam lunge et pane bop
dntore pnta est apesum Datū Anno dno m dno ccc l cccv dno dno m dno cccv

Vallo-pergamentsamlingens ældste dokument: et skøde fra 1356. (nr. 19-1).